

3315Y Turizm fəaliyyətinin hüquqi əsasları_2016_yekun testinin sualları

Fənn : 3315Y Turizm fəaliyyətinin hüquqi əsasları

1 Turizm haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu neçə maddədən ibarətdir və fərman hansı müddətdən qüvvədədir

- 18 maddə, 27 sentyabr 1998-ci il
- 13 maddə, 1 iyun 1998-ci il
- 14 maddə, 27 iyul 1999-cu il
- 17 maddə, 4 iyun 1999-cu il
- 24 maddə, 27 sentyabr 1998-ci il

2 Manila bəyannaməsində turizm fəaliyyətinin aşağıdakı istiqamətləri üzrə tövsiyələr verilmişdir

- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi aid edilir
- Azad qiymət sistemi və mülkiyyət hüququ
- Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi
- Turist təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq, insan ehtiyatlarına, azad hərəkətə, avianəqliyyat, daxili turizmə aiddir
- Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər

3 «Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsi» kursunun başlıca məqsədi nədir

- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir, sosial-iqtisadi inkişafı təmin edən vasitələrdən biri kimi turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Turizm fəaliyyətinin üstün istiqamətlərini müəyyən edir və onun həyata keçirilməsinə kömək edir; Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək; ətraf mühiti qorumaq; turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək, yeni iş yerləri yaratmaq, dövlətin və onun vətəndaşlarının gəlirlərini artırmaq; beynəlxalq əlaqələri inkişaf etdirmək, turizm baxış obyektlərini qoruyub saxlamaq, təbii, tarixi və mədəni irsdən səmərəli surətdə istifadə etmək
- Turizmin dövlət tərəfindən idarə edilməsinin elmi əsaslarını tədris etmək və bu göstəricilərdən istifadənin praktiki yollarını, metodik fəndlərini hazırlamaqdan ibarətdir. Əsas məqsəd ölkənin mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə etməklə turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Turizm infrastrukturu sahəsində münasibətlərin təkmilləşməsinə yönəldilmiş normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi; daxili və dünya turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi; turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi; turizm infrastrukturu sahəsində xüsusi razılığın verilməsi, standartlaşdırılma və turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması; turizm fəaliyyəti sahəsində elmi tədqiqatların inkişaf etdirilməsi

4 Turizm haqqında qanunvericilikdə III Maddə Turizm fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi adlanır. Dövlət turizm sahəsində turizm fəaliyyətinə kömək edir və onun inkişafı üçün əlverişli şərait yaradır, hansı bölmələri əhatə edir

- İqtisadi münasibətlərin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir, sosial-iqtisadi inkişafı təmin edən vasitələrdən biri kimi turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması

- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək; ətraf mühiti qorumaq; turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək, yeni iş yerləri yaratmaq, dövlətin və onun vətəndaşlarının gəlirlərini artırmaq; beynəlxalq əlaqələri inkişaf etdirmək, turizm baxış obyektlərini qoruyub saxlamaq, təbii, tarixi və mədəni irsdən səmərəli surətdə istifadə etmək
- Turizm fəaliyyətinin üstün istiqamətlərini müəyyən edir və onun həyata keçirilməsinə kömək edir; Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turizm infrastrukturunu sahəsində münasibətlərin təkmilləşməsinə yönəldilmiş normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi; daxili və dünya turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi; turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi; turizm infrastrukturunu sahəsində xüsusi razılığın verilməsi, standartlaşdırılma və turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması; turizm fəaliyyəti sahəsində elmi tədqiqatların inkişaf etdirilməsi

5 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində idarəetmə qərarlarının hazırlanması və qəbulunun əsas mərhələlərinə aiddir

- Turizmin normativ bazasını işləyib hazırlayır
- Turizm sahəsində xüsusi razılığın verilməsinin təminatı
- Turizm fəaliyyətinə kömək edir, onun inkişafı üçün şərait yaradır, ölkə haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir diyar kimi təsəvvür yaradılması
- Problemin diaqnoz tikası, alternativ variantların formalaşdırılması, alternativlərin qiymətləndirilməsi, əks əlaqə, həyata keçirməni müəyyənləşdirir
- Turizm infrastrukturunu sahəsində elmi tədqiqatları inkişaf etdirir

6 Turizm fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsinin əsas məqsədləri hansılardır

- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsi
- Turizmdə sahələrarası və regionlararası fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi
- Təbii qorumaq, səyahət zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı, infrastrukturun inkişafı
- Turizmin sağlamlıq funksiyalarının formalaşdırılması

7 Beynəlxalq turizmdə beynəlliləşmə prosesi aşağıdakı kimi təzahür edir

- Beynəlxalq ən-ənə, beynəlxalq ikitərəfli müqavilə və sazişlər, hüququn ümumi və sahə prinsipləri
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Məsuliyyət əmtəənin bazarda daha uğurlu mövqə tutması məqsədilə marketing strategiyasının işlənməsinə qoyulan böyük investisiyalar, beynəlxalq bronlaşdırma sistemlərindən istifadə, çevik qiymət siyasətinin müntəzəm tətbiqi, yüksək ixtisaslı kadrlar və özlərinin kadr hazırlığı sistemi
- Pasport və vizaların alınması zamanı rəsmiyyətçiliyin sadələşdirilməsi, hətta onun ləğvi, turizm əlaqələrinin və səyahətlərinin inkişafını asanlaşdıran siyasi-iqtisadi tədbirlər
- İstifadəsi mümkün olmayan, xidmətlərin hiss edilməməsi, mövsümi dəyişmələrə məruz qalma, müəyyən yerə bağlılıq, istehlakçılar

8 Turizmin dövlət tənzimlənməsi tədbirlərinə aşağıdakılar daxildir

- Turizm infrastrukturunu sahəsində elmi tədqiqatları inkişaf etdirir
- Turizm sahəsində xüsusi razılığın verilməsini təmin edir
- Turistin səfərlərini müəyyən edir
- Turizm fəaliyyətinə kömək edir, onun inkişafı üçün şərait yaradır, ölkə haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir diyar kimi təsəvvür yaradır
- Turizmin normativ bazasını işləyib hazırlayır

9 Sosial siyasətin formalaşdırılmasının əsas məqsədləri aşağıdakılardır

- Məşğuliyyət quruluşu, əmtəə təklifi, əhali gəlirləri, xidmət sahələrinin inkişafı və strukturu, əhəlinin demografik tərkibinin uçotu
- İstehlak standartlarına uyğunlaşdırılmış, nisbi və proqnozlaşdırılan yoxsulluq həddinin müəyyən olunması

- İstehlakın regional iqtisadi və sosial inkişafda rolunun qiymətləndirilməsi, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- Səhiyyənin vəziyyəti, təhsil və əhalinin məşğulluq səviyyəsi, orta ömür müddəti, alıcılıq qabiliyyəti, siyasi həyata daxil olma

10 Azərbaycan Respublikasının Turizm Haqqında Qanunu hansı qaydaları müəyyənləşdirir

- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək; ətraf mühiti qorumaq; turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək, yeni iş yerləri yaratmaq, dövlətin və onun vətəndaşlarının gəlirlərini artırmaq; beynəlxalq əlaqələri inkişaf etdirmək, turizm baxış obyektlərini qoruyub saxlamaq, təbii, tarixi və mədəni irsdən səmərəli surətdə istifadə etmək
- Turizm infrastrukturunu sahəsində münasibətlərin təkmilləşməsinə yönəldilmiş normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi; daxili və dünya turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi; turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi; turizm infrastrukturunu sahəsində xüsusi razılığın verilməsi, standartlaşdırılma və turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması; turizm fəaliyyəti sahəsində elmi tədqiqatların inkişaf etdirilməsi
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir, sosial-iqtisadi inkişafı təmin edən vasitələrdən biri kimi turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Turizm fəaliyyətinin üstün istiqamətlərini müəyyən edir və onun həyata keçirilməsinə kömək edir; Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır

11 Turizm fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsinin üsullarına aiddir

- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- Turizm fəaliyyətinin üstün istiqamətlərini müəyyən edir və onun həyata keçirilməsinə kömək edir; Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir, sosial-iqtisadi inkişafı təmin edən vasitələrdən biri kimi turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Turizm infrastrukturunu sahəsində münasibətlərin təkmilləşməsinə yönəldilmiş normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi; daxili və dünya turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi; turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi; turizm infrastrukturunu sahəsində xüsusi razılığın verilməsi, standartlaşdırılma və turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması; turizm fəaliyyəti sahəsində elmi tədqiqatların inkişaf etdirilməsi
- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək; ətraf mühiti qorumaq; turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək, yeni iş yerləri yaratmaq, dövlətin və onun vətəndaşlarının gəlirlərini artırmaq; beynəlxalq əlaqələri inkişaf etdirmək, turizm baxış obyektlərini qoruyub saxlamaq, təbii, tarixi və mədəni irsdən səmərəli surətdə istifadə etmək

12 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində effektivlik hansı strukturlardan asılı olaraq dəyişir

- Turizm infrastrukturunu, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin təkmilləşdirilməsi
- Gəlirlər, əmək haqqı və əmək bazarı, məşğulluq, kadr hazırlığı, verçilər, sosial təminat və müdafiə, mənzil şəraiti, yığımin qorunması, əmək şəraiti və ödənilməsi
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- Turizmin təşkilindən, turizm xidmətlərindən, turizm firma və müəssisələrinin istehsal-xidmət prosesindəki iqtisadi nəticələrin əldə edilməsindən
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması

13 Turizmin yalnız iqtisadi hadisə kimi deyil, həm də sosial, mədəni, ekoloji və siyasi hadisə kimi təzahür edir və ölkə imicini təşkil edən bütün amillərin onun dünya bazarında formalaşması, hərəkəti və pozitiv inkişafı zamanı nəzərə alınması zəruridir. Əsas fəaliyyət hansı qarşılıqlı əlaqəli mərhələlərdən ibarətdir

- Ölkənin turizm potensialının qiymətləndirilməsi; onun güclü və zəif səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsi; məqsədli turist qrupları mövqeyindən ölkənin mövcud turizm imicinin əsaslandırılması; ölkənin imicinin effektiv inkişafı və hərəkəti istiqamətlərinin hazırlanması
- Müvafiq qanunverici və normativ hüquqi bazanın yaradılması, turizm bazarının effektiv işləməsinin təmin edilməsi, ehtiyatların əldə edilməsi və onların turizm məqsədi ilə istifadəsi, turizm sistemi subyektlərinin və turistlərin hüquq və maraqlarının təmin edilməsi və onların mühafizə edilməsi, ölkə ərazisinə daxil olma və orada qalma qaydalarına riayət edilməsi
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- İstehlak standartlarına uyğunlaşdırılmış, nisbi və proqnozlaşdırılan yoxsulluq həddinin müəyyən olunması
- Elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətləri əsasında turizm səyahətlərinin kütləviləşdirilməsi, dünyanın müxtəlif ölkələrində əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi; müxtəlif ölkə və regionların turizm biznesinə daxil edilməsi və dünyaturizm bazarında rəqabət mübarizəsinin kəskinləşməsi; turizm fəaliyyəti ilə məşğul olan sahələrin, təşkilat və firmaların sayının artırılması

14 Beynəlxalq turizm hüququ institutunun predmeti hansı elementlərdən asılıdır

- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi
- Bütövlük, effektivlik, etibarlılıq, aşkarlıq, çeviklik, qonaqpərvərlik
- Ciddi hesabat blanklarının tədqiqi və tərtibi, məsuliyyət
- Turizm sahəsində beynəlxalq və milli təşkilatların tərəfdaşlığı və əməkdaşlığı
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası

15 Beynəlxalq turizm hüququ institutunun mənbəyi aşağıdakılar hesab olunur

- Milli təşkilatların tərəfdaşlığı və əməkdaşlığı
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları
- Hüququn ümumi və sahə prinsipləri və sənayenin inkişafı
- Beynəlxalq ən-ənə, beynəlxalq ikitərəfli müqavilə və sazişlər, hüququn ümumi və sahə prinsipləri
- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi

16 Gəlirlərin tənzimlənməsi aşağıdakı əsas obyektləri əhatə edir

- Sintetik və natural göstəricilər, maddi rifahın bölgüsünün strukturu və mütənasiblikləri
- Gəlirlər, əmək haqqı və əmək bazarı, məşğulluq, kadr hazırlığı, verçilər, sosial təminat və müdafiə, mənzil şəraiti, yığının qorunması, əmək şəraiti və ödənilməsi
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- İstehlakın sosial inkişafda rolunun qiymətləndirilməsi, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- İnsanın fərdi xarakteristikaları və keyfiyyətləri, iqtisadi sistemin səmərəliliyi, sahə, müəssisə, regional xüsusiyyətlər, mülkiyyət formalarının müəyyənləşdirilməsi

17 Turist səyahətə hazıllaşarkən, tranzit də daxil olmaqla bütün səyahət müddətində aşağıdakı hüquqlara malikdir

- Əyləncə və intellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Turizm infrastrukturu, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin təkmilləşdirilməsi
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması

- Nəzərdə tutulan proqrama müvafiq getdiyi ölkəyə (yerə) daxil olma, orada qalma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, xüsusi mühafizədə olan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri, ətraf mühitin vəziyyəti barədə zəruri və dürüst informasiya almaq
- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqi

18 Turizmdə tipik müqavilələrdə aşağıdakılar əks olunur

- Turizmin sahibkarlıq sahəsi, istehlak sahəsi, gəlir və valyuta sahələri
- Turizm sənayesi, qonaqpərvərlik sənayesi, global kompyuter şəbəkələri
- Planlaşdırma, təşkilat, əsaslandırma, nəzarət, əlaqələndirmə
- Müqavilənin predmeti, tərəflərin öhdəlikləri, xidmət sənədləri, sifarişin ləğvi qaydası
- Turist agentliyi, turist, korporativ istehlakçı

19 Turizmdə aşağıdakı sığorta növlərindən istifadə olunur

- Texnoloji inkişaf, firma və dövlətin qarşılıqlı əlaqəsi, transmilli xarakter, idarəetməyə yeni tələblər, turistin və onun əmlakının sığortası
- Turizm infrastruktur, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin sığortası
- Asudə vaxtlarda gənclərin neqativ fəaliyyətlərinin artması riskləri
- Turistin və onun əmlakının sığortası, turizm firmalarının riskinin sığortası
- Kommersiya, sosial məqsədlər və ictimai turizmin sığortası

20 Azərbaycan Respublikasından xarici ölkəyə gedən turistin tranzit də daxil olmaqla, səyahət vaxtı aşağıdakı vəzifələri vardır

- Məzmununa, keçirildiyi yerə, hərəkət üsuluna, müddətinə, iştirakçıların tərkibinə və sayına, keçirilmə üsuluna görə
- Nəzərdə tutulan proqrama müvafiq getdiyi ölkəyə daxil olma, orada qalma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, xüsusi mühafizədə olan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri, ətraf mühitin vəziyyəti barədə zəruri və dürüst informasiya almaq
- Daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili
- Getdiyi ölkənin qanunlarına riayət etmək, onun sosial quruluşuna, adətinə, ən-ənələrinə, dini etiqadlarına hörmət etmək
- Turizm biznesinin nəzərdə tutulmuş nəticələrinin proqnozlaşdırılması, planlaşdırılması və nail olunmasıdır

21 Turizm firmalarında biznes plan həll ediləcək məsələləri dəqiqliklə təsvir etməli və aşağıdakı suallara cavab verməlidir

- Nömrə fondu, yüksək xidmət nəzərə alınacaq?
- Bütövlük, effektivlik, etibarlılıq, aşkarlıq, çeviklik proseslərinə riayət edilib?
- Ciddi hesabat blanklarının tərtibi düzgündür?
- Krediti kim istəyir, mülkiyyətin hansı formasına aiddir, lazımı kreditin həcmi nə qədərdir, borc götrülən vəsait harada istifadə olunacaq, müəssisənin nəzərdə tutulan gəlirinin həcmi nə qədər olacaq, alınan borc hansı şəkildə qaytarılacaq?
- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi tərtib olunub?

22 Hava limanına getməzdən əvvəl aşağıdakı sənədlərin olması yoxlanılmalıdır

- Ekskursiyaların keçirilməsinin texniki şərtləri
- Turizm üçün təbiətin mühafizəsi, landşaft və onun xüsusiyyətləri
- Turist taktikası, strategiyası, turist siyasəti
- Səyahətə çıxanların hamısının xarici pasportu, aviabilet, vauçer, sürücülük vəsiqəsi, valideynlərin birindən etibarnamə
- Aviabilet, sürücülük vəsiqəsi, valideynlərin birindən etibarnamə

23 Xarici ölkələrdən Azərbaycana gələn turistlər üçün «Turizm yollayışı-vauçer»in forma və

rekvizitləri sənədlərdə aşağıdakıları özündə əks etdirir

- Məzmununa, keçirildiyi yerə, hərəkət üsuluna, müddətinə, iştirakçıların tərkibinə və sayı, «Turizm yollayışı-vauçer»inin forma və rekvizitləri
- Marşrut üzrə turistlərə bütün növ xidmətlər, «Turizm yollayışı-vauçer»inin tərtibi və tətbiqi
- Daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili, ümumi müddəalar
- Ümumi müddəalar, «Turizm yollayışı-vauçer»inin tərtibi və tətbiqi, «Turizm yollayışı-vauçer»inin forma və rekvizitləri
- Xidmət tədarükçüləri ilə müqavilələrin bağlanması, «Turizm yollayışı-vauçer»inin forma və rekvizitləri

24 Ölkəmizdə qanunvericilik aktlarında nəzərdə tutulmuş hallar istisna edilməklə, aşağıdakılar sahibkarlıqla məşğul ola bilərlər

- Dövlət qulluqçuları, məmurlar
- Ekskursiyalar, təlimat, təbiəti dərk etmə gəzintilərini təşkil edənlər
- Kommersiya bölməsində turizm xidmətinin risk xüsusiyyətlərinə malik olanlar, vergi müfəttişləri
- Fəaliyyət qabiliyyəti olan hər bir Azərbaycan vətəndaşı, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq hüquqi şəxslər, hər bir xarici vətəndaş və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslər, xarici hüquqi şəxslər
- İdarəetmədə iqtisadi-inzibati və sosial-psixoloji münasibətləri təmin edənlər

25 Turist səyahətə hazırlaşarkən tranzit də daxil olmaqla bütün səyahət müddətində aşağıdakı hüquqlara malikdir

- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Fəaliyyət qabiliyyəti olan hər bir Azərbaycan vətəndaşı, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq hüquqi şəxslər, hər bir xarici vətəndaş və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslər, xarici hüquqi şəxslər, idarəetmədə iqtisadi-inzibati və sosial-psixoloji münasibətlərinin təminatçıları
- Nəzərdə tutulan proqramma müvafiq getdiyi ölkəyə daxil olmaqla, orada qalma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, xüsusi mühafizədə olan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri, ətraf mühitin vəziyyəti barədə zəruri və dürüst informasiya almaq, getdiyi ölkədə mövcud olan məhdudiyyət tələbləri nəzərə alınmaqla, hərəkət-yerdəyişmə hüququndan, turizm ehtiyatlarından sərbəst istifadə etmək, həyatının qorunması üçün təxirəsalınmaz tibbi yardım alınması hüququna malik olmaq, turizm məhsulunu pərakəndə alqı-satqı müqaviləsi şərtləri turoperator və ya turagent tərəfindən yerinə yetirilmədiyi hallarda ona dəymiş maddi və mənəvi zərərlərin əvəzinin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada ödənilməsinə tələb etmək, getdiyi ölkənin hakimiyyət orqanlarından hüquqi və digər təxirəsalınmaz yardım növləri göstərməsində kömək almaq
- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi

26 Səyahət zamanı turistlərin təhlükəsizliyi ilə əlaqədar işin təşkilini və təmin olunmasını şərti olaraq aşağıdakı qeyd olunan istiqamətlərə ayırmaq zəruridir

- İnsanın və ya cəmiyyətin müəyyən istehsalat VƏ məişət məsələlərinin həlli üçün sərf olunmuş qüvvəsinin bərpasına istiqamətlənmiş təkrar istehsal etmə funksiyası
- Hərəkət fəallığı, əməkdaşların gəlirin artırılmasında maraqlı olması, firmanın gündəlik işinin təşkili, yekun gəlirin əldə olunması
- Ərazinin təbii-rekreasiya amillərinin keyfiyyəti haqqında elmi nəticələr, təbii-rekreasiya sərvətlərin ehtiyatı haqqında ekspert nəticə, ərazinin topoqrafik planı, onların istehsalçıları haqqında məlumatlar
- Tələbat” blokunun rayonlaşdırılması, ”Təklif“ blokunun rayonlaşdırılması, ”Tələbat-təklif” probleminin “balans” yanaşma əsasında inteqral sahəli rekrasion rayonlaşdırılması, makroiqtisadiyyatın ərazi təşkilinin tərkib hissəsi kimi turizm və istirahət optimal yayılması problemini həll edən rekrasion rayonlaşdırma

- Turizm mərkəzlərində tələbat və texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi, daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili, səyahət zamanı turistlərin sigorta edilməsi, həmçinin turist müəssisələrinin peşə məsuliyyəti, turizm polisi və təhlükəsizlik xidmətinin yaradılması

27 Turist mərkəzlərində təbii və texniki fəlakət turistlər üçün daha ciddi təhlükədir. Turist firması bu problemə savadlı və məsuliyyətli yanaşmaqla riski minimuma endirə bilər. Bu yanaşmalara aiddir

- Təşkilati xarakterli müxtəlif mexanizmlər və sosial-iqtisadi mülahizələr sistemi vasitəsilə turizmin aktual problemlərinin dərk edilməsi, qanunverici təşəbbüs və sosial turizmin təşkilinin yeni növü əsasında ölkədə sosial turizmin bərpası
- Zəhmətkeşlərin gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması, asudə vaxtdan səmərəli istifadə, cəmiyyətin psixofizioloji resurslarının bərpası
- Regional valyuta axınlarının, həmçinin xaricdən valyuta daxil olmalarını artırır, ümumi milli məhsulun həcmi yüksəkdir, yeni iş yerlərinin yaradılmasına şərait yaradır, yerli və xarici kapitalların yatırılmasına şərait yaradır
- Hər bir turist müəssisəsində öncədən işlənilib hazırlanmış və təsdiq olunmuş «fövqəladə vəziyyət zamanı personalın tədbirlər planı», səyahət, ekskursiya, yürüş zamanı turistlərin nəqliyyatla daşınması konkret nəqliyyat vasitələrinə aid olan müvafiq tələblərə riayət edilməklə həyata keçirilməlidir, ekstremal, idman turizmi marşrutlarının, xüsusi turist inventar və lavazimatının hazırlanması, bu növ marşrutlara və ləvazimata aid olan normativ sənədlərə uyğun olmalıdır, turistlərə marşrutda işləyənlərin peşə səviyyəsinin hazırlığı yüksək olmalıdır, turist müəssisələri, konkret xidmətin risk elementləri və onların qarşısının alınması yolları ilə turistləri mütləq məlumatlandırılmalıdır
- Turizm mərkəzlərində tələbat və texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi, daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili, səyahət zamanı turistlərin sigorta edilməsi, həmçinin turist müəssisələrinin peşə məsuliyyəti, turizm polisi və təhlükəsizlik xidmətinin yaradılması

28 Əmtəə və xidmətlərin qiyməti müəyyənləşdirilərkən aşağıdakı iqtisadi elementlərdən istifadə olunur

- Əlaqədar, möcüzəli, nəzarət-xilasetmə
- Əməkdaşlıq, tənzimləmə, marketing
- Turist tələbatı, turist tələbi, qiymətəmələgəlmə
- Xərclər, tələb, rəqabət
- Marketing, assortiment, keyfiyyət

29 Turizm sferasında standartlaşmanın əsas vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketingi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- İstirahət edənlərə əylənmək imkanının verilməsi, fərdi yorğunluq hissindən azad olunması
- Beynəlxalq standartlaşma, regional standartlaşma, milli standartlaşma
- Turistlərə göstərilən xidmətin keyfiyyət göstəricilərinin nomenklaturasının və onlara nəzarət metodlarının yaradılması, turizm xidməti göstərilməsinin texnoloji və nümunəvi proseslərinə olan mütərəqqi tələblərin yaradılması, xidmətin təhlükəsizliyini, əhəlinin sağlamlığının mühafizəsi, ətraf mühitin mühafizəsi, xidmət göstərilməsinin müasirliyi və xidmət şəraitini təmin edən tələblərin yaradılması, turizm xidmətinin sertifikatlaşmasına olan tələbatların yaradılması
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, bu sahədə təlim proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması, ixtisaslaşdırılmış tədris müəssisələri şəbəkəsinin yaradılmasına və müəllim kadrların hazırlanmasına kömək göstərilməsi

30 Standartlaşmanın həyata keçirildiyi səviyyələrdən asılı olaraq aşağıdakı növləri vardır

- İnsanın fərdi xarakteristikaları və keyfiyyətləri, iqtisadi sistemin səmərəliliyi, sahə, müəssisə, regional xüsusiyyətlər, mülkiyyət formaları və s.
- İqtisadiyyatın qeüri-kommersiya sektorunun fəaliyyəti hesabına
- İqtisadi sistemin səmərəliliyi, regional xüsusiyyətlər, təşkilati-iqtisadi idarəetmə

- Beynəlxalq standartlaşma, regional standartlaşma, milli standartlaşma
- Sosial-iqtisadi idarəetmə meyarlarına əsasən

31 Turist xidmətlərinin sertifikatlaşdırılması aşağıdakı məqsədləri həyata keçirilir

- Sosial risqin işəgötürənlər, muzzla işləyənlər və məcburi sosial sığortaya cəlb edilməli məsul şəxslər və onların bölüşdürülməsindən
- İnfilyasiyanın gözlənilən səviyyəsindən, təklif «şokundan», işsizliyin təbii və cari səviyyəsi arasındakı fərqdən
- Həyat şəraiti üçün normal şəraitin yaradılması, elmi-texniki inqilab, yaradıcı əməyin inkişaf etdirilməsi, ictimai münasibətlərin humanistləşdirilməsi prinsiplərindən
- Müəssisə, təşkilat və sahibkarların vahid əmtəə bazarında fəaliyyətinə, həmçinin beynəlxalq iqtisadi, elmi-texniki əməkdaşlıq və beynəlxalq ticarətdə iştirakına şərait yaradılması, istehlakçıların laqeyd istehsalçılardan mühafizəsi, məhsulun ətraf mühit, həyat və sağlamlıq üçün təhlükəsizliyinə nəzarət, məhsulun keyfiyyət göstəricilərinin təsdiq edilməsi
- Mülkiyyətdən, sahibkarlıq fəaliyyətindən, vergilər və gömrük rüsumları hesabına əldə olunan gəlir mənbələri hesabına inkişaf istiqamətinin müəyyən olunmasından

32 Turizm təşkilatının vəzifələrinə aiddir

- Firmaların ictimaiyyətlə əlaqələrini təmin edən və istehsalatda normal sosial-psixoloji iqlim yaradan xidmətləri
- Əldə etdiyi lisenziya əsasında turistlərə xidmət göstərməklə turizm təşkilatının müəyyən funksiyaları, turizm təşkilatının elan etdiyi məlumatlara əsasən, turist xidmətlərinin tam şəkildə göstərilməsinin təmin edilməsi
- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi
- Sağlamlığı bərpa etmək, dünya görüşünü genişləndirmək və istirahət-əyləncə vəzifələrini yerinə yetirmək
- İşçi heyətinin seçilməsi xidmətləri, firmaların ictimaiyyətlə əlaqələrini təmin edən və istehsalatda normal sosial-psixoloji iqlim yaradan xidmətlər

33 Dövlət standartları müəyyən edir

- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışından, turizm müəssisələri üçün turizm məhsulları və avadanlığının ixracından daxil olmalar, xarici turistlərin gətirdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, turizm sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalar
- Hər bir turistin xarici ölkə ərazisinə daxil olma və orada qalma qaydaları haqqında, hər hansı bir konkret ölkədə turizm səyahəti zamanı davranış qaydalarına, o cümlədən yerli adət və ənənələrə, mədəni irsə və ətraf mühitə hörmətlə yanaşması
- Dövlət və turizm xidməti istehlakçıların (turistlərin) hüquq və qanuni maraqlarının təmin edilməsində, turizm xidmətlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi və onun beynəlxalq tələblərə müvafiq formada təşkilindən ibarət olmaqla, lisenziya verilməsi, sənədlərin rəsmiləşdirilməsi, lisenziyanın mövcud olmasının təsdiq edilməsi, lisenziyanın fəaliyyətinin bərpa və ya ləğv edilməsi və lisenziyalaşdırın orqanın lisenziya alan firmaların onun tələb və şərtlərinə uyğun turizm fəaliyyəti həyata keçirməsi üzərində nəzarəti ilə əlaqədar aparılan tədbirlərdən ibarətdir
- Turizm xidmətinə, təhlükəsizliyin təmin etməsinə, əhalinin həyat və sağlamlığının qorunmasına, ətraf mühitin mühavizəsinə, göstərilən xidmətin kompleks və müasirlik xüsusiyyətlərinə olan ümumi tələbləri
- Müəssisə, təşkilat və sahibkarların vahid əmtəə bazarında fəaliyyətinə, həmçinin beynəlxalq iqtisadi, elmi-texniki əməkdaşlıq və beynəlxalq ticarətdə iştirakına şərait yaradılması; istehlakçıların laqeyd istehsalçılardan mühafizəsi; məhsulun ətraf mühit, həyat və sağlamlıq üçün təhlükəsizliyinə nəzarət; məhsulun keyfiyyət göstəricilərinin təsdiq edilməsi

34 Turizm firmalarında səriştəlik və nəzarət hansı nöqtəyi-nəzərdən qiymətlən-dirilməlidir

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketing tədqiqi
- Xidmət, satış, reklam, marketing, tələbin öyrənilməsi
- Xidmətlər paketi rekvizitləri, turist yollayışlarının qiymətləri
- Kanal üzrə tərəfdaşların həyata keçirdiyi əsas rəqib strategiyaları arasında qarşılıqlı uyğunluq, kanal iştirakçılarının marketingin işlənilib hazırlanmış strategiyasını birgə həyata ke-çirmək bacarıqları

- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirlər, sərğilər, birjalar, yarmarkalar

35 Ticarət kanallarının qarşılıqlı münasibətlərində yarana biləcək problemlərin həlli üçün marketoloqlar hansı məsələləri tövsiyyə edirlər

- Texnoloji inkişaf, firma və dövlətin qarşılıqlı əlaqəsi, transmilli xarakter, idarəetməyə yeni tələblər
- Trofi, fermer, məkik turizminin sosial-iqtisadi funksiyaları
- Asudə vaxtlarda gənclərin neqativ fəaliyyətlərinin artması
- Kanalda müxtəlif xidmətlərin necə və nə səbəbə meydana çıxmasını və makroiqtisadiyyat baxımından onun iştirakçılarının kim olmasını başa düşməli, bölüşdürmə kanalında hazırda baş verən əsas dəyişikliklərin və onların inkişaf meyillərinin xarakterini təsvir etməlidir
- Turizm infrastrukturunu, turizm sənayesi və lisenziya sistemi

36 Turizm fəaliyyətinin lisenziyalaşma prosesini Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi həyata keçirir. Lisenziyanın tələb və şərtlərinə aşağıdakılar daxildir

- Qəbul olunmuş qərarlara görə rəhbərin tam məsuliyyət daşması, xətti rəhbərin idarə göstərişlərinin əsaslılığı
- Ekskursiyalar, təlimat, təbiəti dərk etmə gəzintiləri
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Hər bir turistin xarici ölkə ərazisinə daxil olma və orada qalma qaydaları haqqında, hər hansı bir konkret ölkədə turizm səyahəti zamanı davranış qaydalarına, o cümlədən yerli adət və ənənələrə, mədəni irsə və ətraf mühitə hörmətlə yanaşması və digər qaydalara riayət etməsi barədə ətraflı informasiya ilə təmin edilməsi, qanunvericilik qaydalarına uyğun olaraq hər bir turistə yalnız onunla müqavilə bağlandıqdan sonra xidmət göstərilməsi, turizm firmasının işçi heyətində turizm sferasında təhsil və ən azı üç il peşə təcrübəsinə malik olan mütəxəssislərin mövcud olması
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, bu sahədə təlim proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması, ixtisaslaşdırılmış tədris müəssisələri şəbəkəsinin yaradılmasına və müəllim kadrların hazırlanmasına kömək göstərilməsi

37 Milli standartlaşma bir neçə səviyyələrdə həyata keçirilir: dövlət, sahələr, iqtisadiyyatın bu və yadigər sektoru səviyyəsində, təşkilat, müəssisə, birliklər səviyyəsi. Bunlarla əlaqədar olaraq standartlaşmanın aşağıdakı normativ sənədləri də mövcuddur

- Əmək haqqı, dividend, pensiya və yardım, təqaüdlər, maliyyə sistemindən daxil olan gəlirlər, işləyənlərin işverənlərdən gəlirləri və s.
- Xidmət haqqları, məcburi ödənişlər, vergilər və müxtəlif sahələrin standartı, ictimai birliklərin standartları, firma və təşkilati birliklərin standartları
- Maddi rifahın bölgüsünün strukturu və mütənasiblikləri
- Dövlət standartı, müxtəlif sahələrin standartı, ictimai birliklərin standartları, firma və təşkilati birliklərin standartları
- Minimum əmək haqqı, minimum pensiya və fərdi sahibkarlıq

38 Turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılmasına aiddir

- Turizmin sağlamlıq funksiyalarının formalaşdırılması
- Turizmdə sahələrarası və regionlararası fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Turistlərin hüquq və maraqlarının qorunması üçün dövlət tərəfindən tənzimlənən vasitədir
- Turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsi, mürəkkəblilik və çoxlu sayda idarə səviyyələrinin olmasıdır

39 Xidmət standartı hansı göstəricilər əsasında müəyyən olunur

- Dövlətin müəyyən etdiyi normativdir və bütün müəssisələrə şamil edilir.
- Dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş standartdır ki, bu da yalnız dövlət müəssisələrinə aiddir

- Xidmətin kəmiyyət göstəricisi.
- Müştərilərə xidmət üçün zəruri olan qaydalar kompleksidir ki, bu da bütün istehsal əməliyyatlarında təyin olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə zəmanət verir
- Müəssisənin daxili normatividir.

40 Turizm fəaliyyəti sahəsində standartlaşdırmaya aiddir

- Heyətdən istifadə olunmanın səmərəliliyinin artırılması, müxtəlif səviyyələrdə qəbul olunmuş qərarların səlahiyyətlərinin artırılması
- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması, turizm məhsullarının turist tələbatına uyğunluq parametrlərinin müəyyənəndirilməsi
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması, turizm məhsullarının təhlükəsizliyinin və keyfiyyətinin təmin edilməsi, turizm məhsullarının turist tələbatına uyğunluq parametrlərinin müəyyənəndirilməsi
- Turizm müəssisələrinin və turizm müəssisələrinin təsnifatı, turizm məhsullarının təhlükəsizliyinin və keyfiyyətinin təmin edilməsi, turizm məhsullarının turist tələbatına uyğunluq parametrlərinin müəyyənəndirilməsi
-) Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir

41 Turist-ekskursiya xidmətləri sferasında aşağıdakı standart kateqoriyalarından istifadə edilir

- Fiziki, sosial və intellektual standartlar
- Dövlətlərarası standartlar, milli standartlar, müəssisədaxili standartlar
- Real və normativ standartlar
- Qeyri-iqtisadi və iqtisadi standartlar
- Maddi və mənəvi standartlar Maddi və mənəvi standartlar

42 Turizm təcrübəsində daha çox istifadə edilən normativ sənədlərə (standartlara) aşağıdakılar daxildir

- Milli standartlar 5068 «Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi», milli standartlar 50644-94 «Turist - ekskursiya xidməti. Turist və ekskursiyaçıların təhlükəsizlik tədbirlərinin təmin edilməsi», milli standartlar 50690-2000 «Turist xidmətləri. Ümumi tələblər», milli standartlar 50681-94 «Turist-ekskursiya xidməti. Turist xidmətlərinin layihələndirilməsi»
- «Ekskursiya-kütləvi gəzintilər milli standartlar» 50646-90 «Əhaliyə xidmət. Terminlər və anlayışlar», milli standartlar 50644-94 «Turist - ekskursiya xidməti. Turist və ekskursiyaçıların təhlükəsizlik tədbirlərinin təmin edilməsi», milli standartlar 50690-2000 «Turist xidmətləri. Ümumi tələblər», milli standartlar 50681-94
- «Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi», milli standartlar 5068 «Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi», milli standartlar 50644-94 «Turist - ekskursiya xidməti. Turist və ekskursiyaçıların təhlükəsizlik tədbirlərinin təmin edilməsi»
- «Turist-ekskursiya xidməti sferasında standartlaşma. Əsas müddəalar», milli standartlar 50646-90 «Əhaliyə xidmət. Terminlər və anlayışlar», milli standartlar 50644-94 «Turist - ekskursiya xidməti. Turist və ekskursiyaçıların təhlükəsizlik tədbirlərinin təmin edilməsi», milli standartlar 50690-2000 «Turist xidmətləri. Ümumi tələblər», milli standartlar 50681-94 «Turist-ekskursiya xidməti. Turist xidmətlərinin layihələndirilməsi»
- «Turist-ekskursiya xidməti sferasında standartlaşma. Əsas müddəalar», milli standartlar 50646-90 «Əhaliyə xidmət. Terminlər və anlayışlar», milli standartlar 50646-9 «Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər»

43 Lisenziyalaşdıran orqanların səlahiyyətlərinə aiddir

- Müəssisə, təşkilat və sahibkarların vahid əmtəə bazarında fəaliyyətinə, həmçinin beynəlxalq iqtisadi, elmi-texniki əməkdaşlıq və beynəlxalq ticarətdə iştirakına şərait yaradılması; istehlakçıların laqeyd istehsalçılardan mühafizəsi; məhsulun ətraf mühit, həyat və sağlamlıq üçün təhlükəsizliyinə nəzarət; məhsulun keyfiyyət göstəricilərinin təsdiq edilməsi

- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışından, turizm müəssisələri üçün turizm məhsulları və avadanlığının ixracından daxil olmalar, xarici turistlərin getdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, turizm sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalar
- Dövlət və turizm xidməti istehlakçılarının (turistlərin) hüquq və qanuni maraqlarının təmin edilməsində, turizm xidmətlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi və onun beynəlxalq tələblərə müvafiq formada təşkilindən ibarət olmaqla, lisenziya verilməsi, sənədlərin rəsmiləşdirilməsi, lisenziyanın mövcud olmasının təsdiq edilməsi, lisenziyanın fəaliyyətinin bərpa və ya ləğv edilməsi və lisenziyalaşdıran orqanın lisenziya alan firmaların onun tələb və şərtlərinə uyğun turizm fəaliyyəti həyata keçirməsi üzərində nəzarəti ilə əlaqədar aparılan tədbirlərdən ibarətdir
- Lisenziyanın verilməsi; lisenziyanın mövcudluğunu təsdiq edən sənədlərin rəsmiləşdirilməsi; lisenziyanın fəaliyyətinin dayandırılması, ləğv edilməsi və bərpa edilməsi; lisenziya alanların lisenziyanın tələb və şərtlərinə uyğun fəaliyyət göstərmələrinə nəzarət edilməsi
- Turizm xidmətinə, təhlükəsizliyin təmin etməsinə, əhalinin həyat və sağlamlığının qorunmasına, ətraf mühitin mühavizəsinə, göstərilən xidmətin kompleks və müasirlik xüsusiyyətlərinə olan ümumi tələbləri

44 Turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması aşağıdakı məqsədləri həyata keçirilir

- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışından, turizm müəssisələri üçün turizm məhsulları və avadanlığının ixracından daxil olmalar, xarici turistlərin getdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, turizm sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalar
- Hər bir turistin xarici ölkə ərazisinə daxil olma və orada qalma qaydaları haqqında, hər hansı bir konkret ölkədə turizm səyahəti zamanı davranış qaydalarına, o cümlədən yerli adət və ənənələrə, mədəni irsə və ətraf mühitə hörmətlə yanaşması
- Dövlət və turizm xidməti istehlakçılarının (turistlərin) hüquq və qanuni maraqlarının təmin edilməsində, turizm xidmətlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi və onun beynəlxalq tələblərə müvafiq formada təşkilindən ibarət olmaqla, lisenziya verilməsi, sənədlərin rəsmiləşdirilməsi, lisenziyanın mövcud olmasının təsdiq edilməsi, lisenziyanın fəaliyyətinin bərpa və ya ləğv edilməsi və lisenziyalaşdıran orqanın lisenziya alan firmaların onun tələb və şərtlərinə uyğun turizm fəaliyyəti həyata keçirməsi üzərində nəzarəti ilə əlaqədar aparılan tədbirlərdən ibarətdir
- Müəssisə, təşkilat və sahibkarların vahid əmtəə bazarında fəaliyyətinə, həmçinin beynəlxalq iqtisadi, elmi-texniki əməkdaşlıq və beynəlxalq ticarətdə iştirakına şərait yaradılması; istehlakçıların laqeyd istehsalçılardan mühafizəsi; məhsulun ətraf mühit, həyat və sağlamlıq üçün təhlükəsizliyinə nəzarət; məhsulun keyfiyyət göstəricilərinin təsdiq edilməsi
- Turizm xidmətinə, təhlükəsizliyin təmin etməsinə, əhalinin həyat və sağlamlığının qorunmasına, ətraf mühitin mühavizəsinə, göstərilən xidmətin kompleks və müasirlik xüsusiyyətlərinə olan ümumi tələbləri

45 Turizm məhsulu nədir?

- Əhalinin asudə vaxtdan səmərəli istifadəsi üçün təklif olunan xidmətlərin məcmuusudur
- Turistlərə təklif olunan qidalanma, yerləşmə, istirahət və əyləncə xidmətlərinin məcmuusudur
- Turistin istirahətə olan tələbatının ödənilməsi üçün təklif olunan xidmətlər toplusu
- Turistlərə göstərilən xidmətlər kompleksidir
- Turistlərin səyahət zamanı qidalanmasını və yerləşməsinə təmin edən xidmət

46 Məhsul nişanı nədir?

- Məhsulun nömrələnməsidir
- Məhsulun qiymətidir
- Əhalinin asudə vaxtdan səmərəli istifadəsi üçün təklif olunan xidmətlərin məcmuusudur
- Turizm müəssisələrinin firma üslubunun əsas elementidir
- Məhsulun çeşididir

47 Azərbaycan Respublikasının turizm haqqında qanunvericiliyinin 8-ci maddəsi hansı prinsiplərə əsaslanır

- Turistlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üzrə ixtisaslaşdırılmış xidmətlər Azərbaycan Respublikası ərazisində bədbəxt hadisələrə uğramış turistlərə axtarış-xilasetmə xidməti lazımı yardım göstərir və onların təhlükəsizliyini təmin edir
- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Nəzərdə tutulan proqrama müvafiq getdiyi ölkəyə daxil olma; orada qalma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, xüsusi mühafizədə olan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri, ətraf mühitin vəziyyəti, barədə zəruri və dürüst informasiya almaq
- Turizm məhsullarının formalaşdırılması və hərəkətə gətirilməsi
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq

48 Turizm məhsulunun satışı prosesində qiymətə yanaşmada hansı baxışlar mövcuddur

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Satıcının (istehsalçının) mövqeyindən qiymətə yanaşma və alıcı mövqeyindən qiymətə yanaşma
- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək

49 Turizm məhsulunun qiymətinə təsir edən əsas amillər aşağıdakı kimi qruplaşdırılır

- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır
- Bazarın digər məhsullarının qiyməti kimi istər beynəlxalq, istərsə də yerli bazarda gedən proseslərə uyğun formalaşması
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramından, turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirilməsindən, turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaqdan, turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirməkdən
- Tur günlərinin sayından, turun növündən, turistlərin yaş tərkibindən
- Sosial-psixoloji və iqtisadi amillər

50 Turizm məhsulunun qiymətinin kalkulyasiyası zamanı hansı xarici faktorlar nəzərə alınır

- Turizmin sahibkarlıq sahəsi, istehlak sahəsi, gəlir və valyuta sahələri
- Müqavilənin predmeti, tərəflərin öhdəlikləri, xidmət sənədləri, sifarişin ləğvi qaydası
- Turizm sənayesi, qonaqpərvərlik sənayesi, global kompyuter şəbəkələri
- Sosial-psixoloji və iqtisadi amillər
- Turist agentliyi, turist, korporativ istehlakçı

51 Turizm məhsulunun dəyər ifadəsinə daxildir

- Dəyər
- İqtisadi normativlər
- Turizm məhsulu

- Qiymət
- Ölçü meyarları

52 Turizmdə səmərəlilik əmsalı necə müəyyənləşdirilir

- Xalis mənfəətin xərclərə olan nisbəti
- Əlavə xərclərin əlavə gəlirlərə olan nisbəti ilə
- Turizm fəaliyyətinin ölçü meyarları
- Mənfəət normasının orta iqtisadi norması
- Turizm məhsulunun dəyər ifadəsi

53 Turizmdə rentabellik səviyyəsinə aiddir

- Əlavə xərclərin əlavə gəlirlərə olan nisbəti ilə
- Mənfəət normasının orta iqtisadi norması
- Turizm fəaliyyətinin ölçü meyarları
- Xalis mənfəətin xərclərə olan nisbəti
- Turizm məhsulunun dəyər ifadəsi

54 Turizm bazarında segmentləşdirmənin əsas məqsədi nədir?

- İstehlakçıların tələbatlarını öyrənmək
- Bazarın həcmi müəyyənləşdirmək.
- Turizm məhsulunun ünvanlılığını təmin etmək
- Bazardakı mühiti öyrənmək
- Satışın həcmi artırmaq

55 Turizm məhsulunun formalaşdırılmasında turizm fəaliyyəti ilə məşğul olan hər bir sahibkarın üzərinə düşən əsas vəzifələrə aiddir

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandıqı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandıqı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanımaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq

56 Turizm məhsulunun reallaşdırılmasında qiymət siyasətinin mühüm məqsədləri kimi aşağıdakılar təyin edilir

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə

- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Rentabelliyin yüksəldilməsi, bazarda payın yüksəldilməsi, rəqabətə uyğunlaşma, gəlirin maksimumlaşdırılması
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır

57 Turizm məhsulunun reallaşdırılmasında taktiki amil nə zaman formalaşır

- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Müəyyən növ məhsulun və xidmətlərin qiyməti bilavasitə bazarın konyukturasının təsiri altında
- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə

58 Turizm məhsulunun komplektləşdirilməsinə daxil edilən xidmətlərə aiddir

- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
- Aviabiletin alınması, mehmanxana nömrəsinin tutulması, turistlərin qidalanması, tur zamanı turistlərin bələdçilərlə təmin olunması
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə

59 Turizm məhsulunun qiymətinə təsir edən dinamik proseslərə daxildir

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə

- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
- Bazarın digər məhsullarının qiyməti kimi istər beynəlxalq, istərsə də yerli bazarda gedən proseslərə uyğun formalaşması
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq

60 Fond tutumu necə müəyyən olunur

- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Turizmdə istehsal olunan məhsulun vahidinə düşən istehsal fondlarını, o cümlədən əsas fondları və dövrüyyə vəsaitlərini əhatə edir
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq

61 Turizmdə mənfəət norması necə hesablanır

- Mənfəət normasının orta iqtisadi norması
- Əlavə xərclərin əlavə gəlirlərə olan nisbəti ilə
- Turizm məhsulunun dəyər ifadəsi
- Mənfəət norması = mənfəət / ÜDM
- Xalis mənfəətin xərclərə olan nisbəti

62 Mənfəətin hesablanma metodikası necə təsnifləşdirilir

- İqtisadi münaqişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək

63 Turizm məhsulu nəyi əks etdirir?

- Turizmin ekoloji istiqamətləndirilməsidir
- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılmasıdır
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Ekskursiya və səyahət zamanı turistin tələbatını ödəmək üçün lazım olan maddi-istehlak malları və qeyri-maddi istehlak dəyərinin toplusudur
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir

64 Turizm məhsulunun istehlak xüsusiyyətlərini xarakterizə edən göstəricilərə daxildir

- Dəyərlərin toplanması, məqsədli bazar amilləri
- Torpaq, əmək və kapital amilləri, effektivlik, etibarlılıq, aşkarlıq, çeviklik, qonaqpərvərlik
- Bazarın seqmentləşməsi amilləri
- Bütövlük, effektivlik, etibarlılıq, aşkarlıq, çeviklik, qonaqpərvərlik
- Dəyərlərin toplanması, bazarın seqmentləşməsi amilləri

65 Turizm məhsulu və xidmətlərinə tələbatın formalaşmasına təsir göstərən amillərə aiddir

- Ayrıca layihələr üzrə qərar, bir neçə alternativ layihələrdən daha yaxşısının seçilməsi ilə əlaqədar qərar, formalaşdırma haqqında qərar
- Əmtəə təklifi, istehsal, respublikaya gətirilən məhsul, cəmiyyət, sosial amillər, savadlılıq səviyyəsi
- Yerli hakimiyyətin effektiv antimonopoliya və antikriminal siyasəti, turizm müəssisələri arasında sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
- Tarixi, milli, coğrafi xüsusiyyətlər və həyat şəraiti
- Dividend, pensiya və yardım, təqaüdlər, maliyyə sistemindən daxil olan gəlirlər, milli, coğrafi xüsusiyyətlər və həyat şəraiti

66 Turist məhsuluna olan tələbatın amillərinə daxildir

- İqtisadi, konyuktur, elmi-texniki, maliyyə, isehsal, investisiya
- Marketing, maliyyə, isehsal, investisiya
- Komplekləşdirici, servis, zamanət, gəlir, xidmətin qiyməti və asudə vaxt
- Gəlir, xidmətin qiyməti və asudə vaxt
- İqtisadi, konyuktur, maliyyə, isehsal, investisiya

67 Turizm məhsulunun hərəkətə gətirilməsi

- Turizm məhsulunun istehsalı və satışı prosesidir
- Turizm məhsulunun hazırlanması üçün görülən işlərin məcmusudur
- Turizm məhsulunun satışına yönəldilmiş tədbirlər kompleksidir
- Turizm məhsulunun keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiridir.
- Turizm məhsulunu kompleksləşdirən fəaliyyətdir

68 Bazara çıxarılacaq turizm məhsuluna qiymət qoyularkən hansı şərtlər müəyyənləşdirilməlidir

- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturunu düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Bazarın real vəziyyəti araşdırılmalı, bazarda bu məhsula nə dərəcədə ehtiyac olub-olmaması öyrənilməli, rəqiblərin bu məhsulu hansı qiymətdə təklif etməsi araşdırılmalı, xidmətin satış prosesi planlaşdırılmalı və xidmətin satış ömrü proqnozlaşdırılmalıdır

- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarıa fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarıa Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə

69 Turizm müəssisəsinin (firmanın, şirkətin və s.) mənfəti hansı formula ilə müəyyən edilir (Q – məhsulun qiymətini, MH – satılan məhsulun (xidmətin) həcmi, X – bütün məsrəflərin ümumi cəmini (maya dəyərini) göstərir)

- $M = X \times MH$
  $M = (Q - X) \times R$
  $M = (Q - X) / MH$
  $M = (Q - X) \times MH$
  $M = (Q - X) \times \text{ÜDM}$

70 Turizmde mənfəət hansı formulada ifadə olunur

- $M = (Q - X) / MH$
  $M = MH - (C + V)$
  $M = \text{ÜDM} \times MH$
  $M = \text{ÜDM}(t) - (C + V)$
  $M = (Q - X) \times MH$

71 Turizm fəaliyyətinin ölçü meyarlarına daxildir

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır
- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarıa fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarıa Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə
- Rəqəbat qabiliyyətliliyi mənfəət normasının orta iqtisadi normadan yuxarı olmaq dərəcəsi ilə
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir.

72 Turizm müəssisələrində mənfəətin yüksəldilməsi necə ifadə olunur

- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmde sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanıtmaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi yolu ilə
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması
- Turizm müəssisəsinin fəaliyyətinin tarazlı inkişafı, onun davamlılığı, məhsuldarlığı və təşkilati rolu ilə
- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarıa fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafəsi Fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarıa Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə

73 Xidmət tədarükçüləri adlanan təşkilatlar təsnifat dərəcələrinə görə necə müəyyənləşdirilir

- Marketing, turizm məhsulunun yaradılması, maliyyə hesablaşmaları, turizm firmasının inkişafı

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, məmilli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm maraqlarının müdafiəsi
- Maliyyə güzəştləri, “yanımmaliyyə”xarakterli güzəştlər, digər tədbirlər
- Turun təşkili zamanı turistlərə göstərilən kompleks xidmətmətdə iştirak edən bütün müəssisə və təşkilatlar
- Marketinq riski, maliyyə riski, isehsal riski, ödəmə balansının sabit saxlanması yolu ilə turun təşkili zamanı turistlərə göstərilən kompleks xidmətmətdə iştirak edən bütün müəssisə və təşkilatlar

74 Mütləq ödəmələrə daxil edilən göstəricilərə aiddir

- Obyektiv, subyektiv və rəssional amillər, keçmiş satış əsasında proqnozların verilməsi, riyazi, iqtisadi və statistik modellər
- Proqnozun qeyri-müəyyənliyi, tədqiqat xarakteri daşması, çoxvariantlılıq xüsusiyyəti: vergilər; ofis otaqlarının icarəsi; avadanlıq, mebel və inventarın amortizasiyası; işçilərin əmək haqqı, mükafatlar, bonuslar; depozitlər və depozitlər üzrə faizlər; fondların formalaşması və s.
- Hipotezlik, analitik-hesablama və operativ uçot
- Göstərilən xidmətlərə daxil olan qiymətlər; vergilər; ofis otaqlarının icarəsi; avadanlıq, mebel və inventarın amortizasiyası; işçilərin əmək haqqı, mükafatlar, bonuslar; depozitlər və depozitlər üzrə faizlər; fondların formalaşması və s.
- Hipotezlik, analitik-hesablama və ardıcıl hesablaşmalar

75 Turizm məhsulunun irəliləyişinin məqsədi aşağıdakı istiqamətlər üzrə qruplaşdırılır

- İnsan kapitalı əhalinin rifah halını xarakterizə edir və ona görə də işçi qüvvəsinin keyfiyyət göstəricisi kimi çıxış edə bilər.
- İqtisadi səmərəlilik, şəxsi azadlıq və mənəvi etik normalar
- İnsanların istehlakçı kimi, yalnız ayrı-ayrı dövrlər və hətta il ərzində deyil, bütün həyatları boyu öz gəlirlərinin artmasına çalışırlar.
- Bazarın yayılması, tələbin bölüşdürülməsi, satışın effektivliyinin yüksəlməsi
- İnsanların təhsilləri və peşəkar hazırlıqları haqqındakı qərarları, bununla bağlı olan xərcləri və gələcəkdə əldə edə biləcək daha yüksək gəlirləri

76 Agent müqaviləsi nədir?

- Turizm xidməti istehlakçıları ilə satıcılar arasında bağlanan müqavilə
- Turizm xidməti istehsalçıları arasında bağlanan müqavilə
- Turizm xidməti istehlakçıları ilə istehsalçılar arasında bağlanan müqavilə
- Turizm xidməti istehsalçıları ilə onun satıcıları arasında bağlanan müqavilə
- Turizm xidməti satıcıları arasında bağlanan müqavilə

77 Turizm sənayesinin funksiyalarına aiddir

- Qoruq, yasaqlıq və milli parkların rekrasion istifadəsi
- Kommersiya və qeyri-kommersiya marketinqi, onların fərqləndirilməsi
- Turizmin inkişafına kapital qoyuluşlarının zəruriliyi
- İstirahət edənlərə əylənmək imkanının verilməsi, fərdi yorğunluq hissindən azad olunması
- Kommersiya bölməsində turizm xidmətinin risk xüsusiyyətləri

78 Turizm məhsulunun səviyyələrinə aşağıdakılar aiddir

- Planlaşdırma, tənzimlənmə, məmilli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm maraqlarının müdafiəsi
- Qiymətləndirmə, stimullaşdırma, paylaşdırma
- Marketinq riski, maliyyə riski, isehsal riski, ödəmə balansının sabit saxlanması
- Ümumi ideyası olan məhsul, real hazırlanmış və keyfiyyətli məhsul
- Maliyyə güzəştləri, “yanımmaliyyə”xarakterli güzəştlər, digər tədbirlər

79 Vauçer hansı sənəddir?

- Turist təşkilatları tərəfindən xarici ölkələrə səfər edən turistə və ya turist qrupuna verilən rəsmi sənəddir
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirlər, sərgilər, birjalar, yarmarkaların hesabına maliyyə yardımları
- Turizm layihəsinin miqyası üzrə, layihənin məqsədli istiqamətlənməsi üzrə, turizm müəssisəsinin həyat dövrünün müxtəlif mərhələlərində həyata keçirilən investisiya dövrünün xarakteri və tərkibi üzrə, dövlət müdaxiləsinin dərəcəsi üzrə, pul vəsaitləri istifadəsinin iqtisadi effektivlik səviyyəsi üzrə
- Yerli hakimiyyətin reklam-informasiya sahəsində fəallığı, yerli və hakimiyyət səviyyəsində azad adminstrativ və vergi siyasəti, xüsusi investisiya təşəbbüsünün həvəsləndirilməsi
- Turizm müəssisələrinə ilkin olaraq müxtəlif maliyyə qrupları tərəfindən qısamüddətli kreditlərin verilməsi, uzunmüddətli maliyyə yardımları

80 Turistləri həvəsləndirən tədbirlərə daxildir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Satılmış məhsula, qəbul olunmuş normadan artıq kommission faizi təyin etmək; turist qrupuna satılan xidmətlərin qiymətlərində, əgər çoxlu xidmət satılırsa, güzəştə getmək; topdan satış nümayəndələrinə hədiyyələrin və suvenirlərin təqdimi; turist birjalarının təşkili.
- Xidmətlərin ayrı-ayrı adamlara, turagentin vasitəsilə satılması; daimi müştərilərin siyahısını tərtib edib, onlara bilavasitə turlar haqqında poçtla və ya telefonla məlumatların göndərilməsi; həvəsləndirmə məqsədi ilə müştərilərlə müsabiqələrin və uduşlu lotereyaların təşkili; turların təbliği
- Əvvəlcədən çoxlu turist xidmətlərini sifariş edən turistlərə qiymətdə güzəştlər; turun müddətini pulsuz 1-3 gün uzatmaq; kompleks xidmət paketinə pulsuz əlavə xidmətlərin verilməsi; turistlərə pulsuz olaraq firmanın suvenirlərinin və başqa hədiyyələrin paylanması; daimi müştərilərə mehmanxanalarda, restoranda yaxşı və rahat yerlərin verilməsi, onlara gül və meyvə vazalarının təqdimi, onların anadan olan günlərinin qeyd olunması, bahalı suvenirlərin verilməsi və s.
- İnvestisiya riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski məsələn, mehmanxana tikintisinə yatırılmış vəsaitlərin riski onun realizasiyasının qeyri-müəyyənliyi ilə bağlıdır və eləcə də texniki siyasi kommersiya faktorların təsiridir

81 Turizm sənayesinin elementlərinə daxil olan göstəriciləri təsniflədirin

- Komfort təbii şəraitin olması, landşaftların və təbiətin diqqətəlayiq yerlərinin olması, inkişaf etmiş hidroqrafik şəbəkələrin və təbii su hovuzlarının olması, təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması, ekoloji vəziyyətin yaxşı olması
- Turizm fəaliyyəti təşkilatçıları, daşınma vasitələri, mehmanxana sənayesi, ictimai iaşə sistemi, əyləncə sistemi və attraksionlar, infrastruktur, dinc münasibətlər, iqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr
- İqtisadi, ticarət, elmi-texniki və mədəni əlaqələr, turist mübadiləsi üzrə dövlətlərarası və hökumətlərarası əməkdaşlıq
- Turizm fəaliyyəti təşkilatçıları, daşınma vasitələri, mehmanxana sənayesi, ictimai iaşə sistemi, əyləncə sistemi və attraksionlar, turizm infrastrukturunu, sığorta işi, bank və maliyyə xidmətləri, informasiya xidmətləri, turizm informasiya mərkəzləri
- Turistlərin yaşadığı ölkənin daxili siyasi stabilliyi, turistləri qəbul edən ölkənin daxili siyasi stabilliyi, ölkələr arasında dostluq, mehriban qonşuluq, dinc münasibətlər

82 Turizm məhsulunun istehlak xüsusiyyətlərinə aiddir

- Ekskursiyaların ümumi xüsusiyyətləri
- Cavablardan heç biri düzgün deyildir
- Ciddi hesabat blanklarının tədqiqi və tərtibi, məsuliyyət
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları
- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi

83 Turizm və Səyahətlər sahəsində Tədqiqatlar Assosiasiyasının (TTRA) əsas məqsədi nədir?

- Beynəlxalq turizmin təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlığın təmin olunması
- Beynəlxalq turizmin inkişaf tendensiyasını müəyyənləşdirmək üçün tədqiqatların aparılması
- Vahid bazar imicini formalaşdırmaq və turizm xidmətlərinin vahid keyfiyyət standartını müəyyənləşdirmək

- Keyfiyyətin yüksəldilməsi və turizm marketinqi, planlaşdırma və inkişaf səmərəliliyini artırmaq üçün elm və marketinq tədqiqatları üzrə informasiyanın açıqlığını təmin etməkdir
- Beynəlxalq turizm statistikasının aparılması

84 Turizm sənayesinə aiddir

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqi
- Xidmətlər paketi rekvizitləri, turist yollayışlarının qiymətləri
- Antropogen təsir, sağlamlıq funksiyası, dağ ekosistemləri
- Mehmanxanalar, işə obyektləri, sənaye və ekskursiya büroları
- Xidmət, satış, reklam, marketinq, tələbin öyrənilməsi

85 Turizm məhsulunun formalaşdırılmasının əsas amili olan turizm sənayesi necə xarakterizə olunur

- Əyləncə və intellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Turizm infrastrukturunu, turizm sənayesi və lisenziya sisteminin təkmilləşdirilməsi
- Şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdi yorğunluq hissindən azad olması, əyləncə funksiyası, intellektual funksiya
- Turizm xidmətlərinin və turist tələbatlı malların reallaşdırılması ilə məşğul olan istehsal, ticarət və nəqliyyat müəssisələrinin məcmusu şəklində
- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqi

86 Turist məhsulunun formalaşması elementlərinə aiddir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, məmili turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm maraqların müdafiəsi
- Turizm layihəsinin miqyası üzrə, layihənin məqsədli istiqamətlənməsi üzrə, turizm müəssisəsinin həyat dövrünün müxtəlif mərhələlərində həyata keçirilən investisiya dövrünün xarakteri və tərkibi üzrə, dövlət müdaxiləsinin dərəcəsi üzrə, pul vəsaitləri istifadəsinin iqtisadi effektivlik səviyyəsi üzrə
- Tur üzrə göstərilən xidmətlərə daxil olan qiymətlər, vergilər, ofis otaqlarının icarəsi, avadanlıq, mebel və inventarın amortizasiyası, işçilərin əmək haqqısı, mükafatlar, bonuslar, depozitlər və depozitlər üzrə faizlər, fondların formalaşması
- Turisti səyahətə sövq edən təbii sərvətlər, mədəni və tarixi abidələr, memarlıq nümunələri; otellər, mehmanxanalar, restoranlar, istirahət ocaqları; nəqliyyat vasitələri; informasiya təchizatı
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirilər, sərğilər, birjalar, yarmarkaların hesabına maliyyə yardımları

87 Turizm məhsulunun imicinin formalaşdırılması hansı məqsədləri daşıyır:

- Bazarın müəyyən hissəsinin itirilməsində, satış həcmnin və gəlirin dəyişməsində, neqativ dəyişmələrin xarici sferaya təsirində, məsələn tur xidmətinin qiymətinin aşağı düşməsi başa düşülür
- Turizm məhsulunun xüsusiyyəti və turistlər üçün cəlbediciliyi, gedilən yerdə turistlərin xərclərinə ayırdıqları büdcə və bunun nə qədər tez-tez təkrarlanması, gedilən yerin iqtisadi inkişaf səviyyəsi, gedilən yerin iqtisadi gücünün ölçüsü, turist xərclərinin gedilən yerdə yenidən tədaviyə daxil olması dərəcəsi, gedilən yerin mövsümi turist tələbinə uyğunlaşa bilmə dərəcəsi və qabiliyyəti
- Analitik qabiliyyəti, kommunikasiya vasitələrinin düzgün seçimi bacarığı, qarşıya məqsəd qoyma bacarığı, qərar qəbul edərkən əsaslandırma, işi səmərəli təşkil etmək qabiliyyəti və s.
- Müştərilərin təsəvvüründə turizm məhsulu haqqında rəqiblərin məhsulundan fərqli müsbət rəy yaratmaq
- Turizm layihəsinin miqyası üzrə, layihənin məqsədli istiqamətlənməsi üzrə, turizm müəssisəsinin həyat dövrünün müxtəlif mərhələlərində həyata keçirilən investisiya dövrünün xarakteri və tərkibi üzrə, dövlət müdaxiləsinin dərəcəsi üzrə, pul vəsaitləri istifadəsinin iqtisadi effektivlik səviyyəsi üzrə müştərilərin təsəvvüründə turizm məhsulu haqqında rəqiblərin məhsulundan fərqli müsbət rəy yaratmaq

88 Turizm məhsul və xidmətlərinin reallaşdırılması məqsədilə turoperatorların həvəsləndirmə tədbirlərinə daxildir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi

- Satılmış məhsula,qəbul olunmuş normadan artıq kommission faizi təyin etmək; Turist qrupuna satılan xidmətlərin qiymətlərində,əgər çoxlu xidmət satılarsa,güzəştə getmək; Topdan satış nümayəndələrinə hədiyyələrin və suvenirlərin təqdimi; Turist birjalarının təşkili.
- Əvvəlcədən çoxlu turist xidmətlərini sifariş edən turistlərə qiymətdə güzəştlər; Turun müddətini pulsuz 1-3 gün uzatmaq; Kompleks xidmət paketinə pulsuz əlavə xidmətlərin verilməsi; Turistlərə pulsuz olaraq firmanın suvenirlərinin və başqa hədiyyələrin paylanması; Daimi müştərilərə mehmanxanalarda, restoranda yaxşı və rahat yerlərin verilməsi
- Xidmətlərin ayrı-ayrı adamlara, turagentin vasitəsilə satılması; Daimi müştərilərin siyahısını tərtib edib, onlara bilavasitə turlar haqqında poçtla və ya telefonla məlumatların göndərilməsi; Həvəsləndirmə məqsədi ilə müştərilərlə müsabiqələrin və uduşlu lotereyaların təşkili; Turların təbliği
- İnvestisiya riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski məsələn, mehmanxana tikintisinə yatırılmış vəsaitlərin riski onun realizasiyasının qeyri-müəyyənliyi ilə bağlıdır və eləcə də texniki siyasi kommersiya faktorların təsiridir

89 Turagentlərin həvəsləndirmə tədbirlərinə daxildir

- İnvestisiya riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski məsələn, mehmanxana tikintisinə yatırılmış vəsaitlərin riski onun realizasiyasının qeyri-müəyyənliyi ilə bağlıdır və eləcə də texniki siyasi kommersiya faktorların təsiridir
- Xidmətlərin ayrı-ayrı adamlara, turagentin vasitəsilə satılması; Daimi müştərilərin siyahısını tərtib edib, onlara bilavasitə turlar haqqında poçtla və ya telefonla məlumatların göndərilməsi; Həvəsləndirmə məqsədi ilə müştərilərlə müsabiqələrin və uduşlu lotereyaların təşkili; Turların təbliği
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Satılmış məhsula, qəbul olunmuş normadan artıq kommission faizi təyin etmək; Turist qrupuna satılan xidmətlərin qiymətlərində,əgər çoxlu xidmət satılarsa,güzəştə getmək; Topdan satış nümayəndələrinə hədiyyələrin və suvenirlərin təqdimi; Turist birjalarının təşkili
- Əvvəlcədən çoxlu turist xidmətlərini sifariş edən turistlərə qiymətdə güzəştlər; Turun müddətini pulsuz 1-3 gün uzatmaq; Kompleks xidmət paketinə pulsuz əlavə xidmətlərin verilməsi; Turistlərə pulsuz olaraq firmanın suvenirlərinin və başqa hədiyyələrin paylanması; Daimi müştərilərə mehmanxanalarda, restoranda yaxşı və rahat yerlərin verilməsi, onlara gül və meyvə vazalarının təqdimi, onların anadan olan günlərinin qeyd olunması, bahalı suvenirlərin verilməsi və s.

90 Turizm məhsulunun hərəkətə gətirilməsi hansı komponenti əks etdirir?

- Turizm məhsulunun istehsalı və satışı prosesidir
- Turizm məhsulunun hazırlanması üçün görülən işlərin məcmusudur
- Turizm məhsulunun satışına yönəldilmiş tədbirlər kompleksidir
- Turizm məhsulunun keyfiyyətinin yüksəldilməsini.
- Turizm məhsulunu kompleksləşdirən fəaliyyətdir

91 Turizm iqtisadiyyatının əsasını qoyanlar B.Xinsiker və K.Krapf turizm məhsuluna olan tələbata belə tərif verirlər

- Hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanmasıdır
- İqtisadi münasibətlərin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır.
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılmasıdır
- İqtisadi cəhətdən turizm tələbatı turistlərin müəyyən qiymətlərə almaq istədiyi malların, turist xidmətlərinin miqdarıdır
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir.

92 Turizm məhsulunun mövqeyinin möhkəmlənməsi və xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi amillərinə daxildir:

- Turizm bazarı, turizm məhsulunun yayılması üzrə turist firmaları, turist reklam-informasiya idarələri, turist müəssisələri
- Dəyərlərin toplanması, bazarın seqmentləşməsi amilləri
- Turizm xidməti üzrə mütərəqqi üsulların və standartların hazırlanmasına və tətbiq edilməsinə nail olmaq, təbii inhisarçılığa şərait yaratmaq
- Turizm bazarının seqmentləşdirilməsi, turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, işə müəssisələri, turizm məhsulunun yayılması üzrə turist firmaları
- Alıcının sorğusuna əsasən turun operativ təşkil olunması; alıcıya diqqətli olmaqla, ona arzu və istəkləri operativ yerinə yetirmək; təklif olunan turun öz həqiqi məzmununa uyğun gəlməsi; kompleks xidmətlərin bütün komponentlərinin müştəri ilə razılaşdırılması

93 Satıcı ilə alıcı arasında bağlanmış müqavilə hansı əsas şərtləri özündə əks etdirir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimlənmə, milli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Milli sərvətin itirilməsi ölkədə rəqabət qabiliyyətinin aşağı düşməsi, investisiya cəlbinin aşağı düşməsi, adambaşına düşən milli gəlirin azalması, inflyasiya səviyyəsinin dəyişməsi
- Mövcud məhsulun turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması yolu ilə, yeni şirkətlər təsis etmək
- Müqavilənin nömrəsi, tarixi və bağlandığı yer; satıcının adı, lisenziya nömrəsi və aldığı tarix; turistlərin rekvizitləri; turist xidmətlərinin göstərilmə şərtləri; tərəflərin hüquqları, öhdəlikləri və məsuliyyətləri; vizanın açılma qaydaları və şərtləri; vauçerdən istifadə etmə qaydaları; turistlərin sığortalanma şərtləri; fors-major şərtləri və xüsusi hallar; hüquqi və bank rekvizitləri; tərəflərin imzası, tarix və satıcının möhürü
- İnvestisiya riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski məsələn, mehmanxana tikintisinə yatırılmış vəsaitlərin riski onun realizasiyasının qeyri-müəyyənliyi ilə bağlıdır və eləcə də texniki siyasi kommersion faktorların təsiri

94 Turizm məhsulunun hərəkətinin nəticələrinə birbaşa təsir edən göstəricilərə aiddir

- Müştərilərin vərdislərinin dəyişdirilməsi, onların davranışı, ticarət münasibətlərin dəyişməsi, reklam fəalliyəti, iqtisadi vəziyyət, beynəlxalq, siyasi mühit
- Ölkənin müsbət imicinin yaradılması, xarici turistlər üçün ölkənin cəlbedici turizm istiqamətində irəliləməsi, inhisarçılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması
- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri
- Mədəniyyət müəssisələri - muzeylər, teatrlar, sərgi və konsert zalları, istirahət və idman məşğələləri üçün yerlər, pərakəndə ticarət şəbəkəsi, parklar, əyləncə mərkəzləri, attraksionlar, tarixi abidələr
- Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, işə müəssisələri, turizm məhsulunun yayılması üzrə turist firmaları, turist reklam-informasiya idarələri

95 Azərbaycan Respublikasında 2002-2005-ci illər üçün Turizmin İnkişafına dair Dövlət Proqramının daxili turizmin təşkili üçün tədbirlərə aiddir

- İstehlakçı tələbinin araşdırılması üzrə bazarın marketinq tədqiqi
- Hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s.
- Regionlarda mədəni-maarif, tarix və təbiət abidələrinə ekskursiyaların təşkili, regionlarda turist zonalarının və marşrutlarının təşkil edilməsi
- Turizm gəlirlərinin ölçülməsi və aspektlərinin qiymətləndirilməsi

96 Hansı iqtisadi rayonlara daxil olan şəhər və rayonların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə olaraq 17 sərəncam imzalanmışdır

- Quba-Xaçmaz, Sumqayıt, Şəki-Zaqatala, Şüvəlan, Abşeron, Dağlıq Şirvan, Lənkəran, Aran, Gəncə-Qazax və Yuxarı Qarabağ
- Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan, Lənkəran, Aran, Abşeron, Gəncə-Qazax və Yuxarı Qarabağ
- Şüvəlan, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan, Lənkəran, Aran, Gəncə-Qazax və Yuxarı Qarabağ

- Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan, Lənkəran, Aran, Gəncə-Qazax və Yuxarı Qarabağ
- Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan, Lənkəran, Sumqayıt, Aran, Gəncə-Qazax və Yuxarı Qarabağ

97 Dövlət Proqramının Tədbirlər Planı hansı bölmələr üzrə tərtib edilmişdir

- Xidmətlərin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarə fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi, ölkə əhəmiyyətli tədbirlər, Bakı şəhərinin rayon və qəsəbələri və ölkənin iqtisadi rayonları üzrə tədbirlər
- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarə fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi
- Ölkə əhəmiyyətli tədbirlər, Bakı şəhərinin rayon və qəsəbələri və ölkənin iqtisadi rayonları üzrə tədbirlər
- Yoxsulluğun səviyyəsini azaltmaq, infrastrukturunu yeniləşdirmək, əlverişli investisiya şəraiti, müasir tipli müəssisələr, yeni iş yerləri yaratmaq istiqamətində sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər

98 Dövlət Proqramının icrasının əlaqələndirilməsi hansı nazirliklər tərəfindən həyata keçirilir

- Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Maliyyə Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və Vergilər Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və Maliyyə Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirliyi
- Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və İqtisadi İnkişaf Nazirliyi

99 Perspektiv dövr üçün iqtisadi siyasətin başlıca məsələlərinə aiddir

- Nəzərdə tutulan proqrama müvafiq getdiyi ölkəyə daxil olma; orada qalma qaydaları, yerli əhalinin adətləri, dini mərasimlər, müqəddəs yerlər, xüsusi mühafizədə olan təbiət, tarix, mədəniyyət abidələri və digər turizm obyektləri, ətraf mühitin vəziyyəti, barədə zəruri və dürüst informasiya almaq; getdiyi ölkədə mövcud olan məhdudiyət tələbləri nəzərə alınmaqla hərəkət-yerdəyişmə hüququndan, turizm ehtiyatlarından sərbəst istifadə etmək; həyatının və sağlamlığının qorunması üçün təxirəsalınmaz tibbi yardım alınması hüququna malik olmaq
- Müəssisə, təşkilat və sahibkarların vahid əmtəə bazarında fəaliyyətinə, həmçinin beynəlxalq iqtisadi, elmi-texniki əməkdaşlıq və beynəlxalq ticarətdə iştirakına şərait yaradılması; istehlakçıların laqeyd istehsalçılardan mühafizəsi; məhsulun ətraf mühit, həyat və sağlamlıq üçün təhlükəsizliyinə nəzarət; məhsulun keyfiyyət göstəricilərinin təsdiq edilməsi
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, bu sahədə təlim proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması, ixtisaslaşdırılmış tədris müəssisələri şəbəkəsinin yaradılmasına və müəllim kadrların hazırlanmasına kömək göstərilməsi
- Valyuta gəlirlərinin artırılması, inflyasiya risklərinin azaldılması, monetar və büdcə-vergi siyasətinin koordinasiyasının gücləndirilməsi, dövlət xərclərinin artımının nəzarətdə saxlanması və digər tədbirlər hesabına makroiqtisadi vəziyyətə, habelə qeyri-neft sektorunun inkişafına mənfi təsirlərin qarşısının alınması
- Əhalinin kommunal xidmətlərlə təminatının yaxşılaşdırılması; əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi; yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması

100 “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın hazırlanması zamanı iqtisadi proqnozlaşdırmanın hansı funksiyaları nəzərə alınır

- Analitik qabiliyyəti, kommunikasiya vasitələrinin düzgün seçimi bacarığı, qarşıya məqsəd qoyma bacarığı, qərar qəbul edərkən əsaslandırma, işi səmərəli təşkil etmək qabiliyyəti və s. proqnozlar
- Ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi, infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi proqnozu

- Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi, daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili, səyahət zamanı turistlərin sigorta edilməsi, həmçinin turist muəssisələrinin peşə məsuliyyəti, turizm polisi və təhlükəsizlik xidmətinin yaradılmasının proqnozu
- Proqnozlaşdırılan obyektin inkişafı və qarşılıqlı əlaqələrinin qabaqcadan görmə əhəmiyyəti, qəbul edilən qərarların proqnoz əsaslandırılması və qərarların yerinə yetirilmə proqnozu
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınması proqnozu

101 Qarşıya qoyulan vəzifələrdən, formalaşma prinsiplərindən və tələblərindən asılı olaraq Turizmin İnkişafına Dair Dövlət Proqramının vəzifələri aşağıdakı əsas istiqamətlər üzrə həyata keçirilməlidir

- Xidmətlərin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- İqtisadiyyatının özünütənzimləmə üsulundan müstəqil istifadə etməyə imkan yaratmaqla, ən yaxşı resursları cəmləməklə sistemli əlavə səmərəni təmin etmək
- İqtisadi siyasət; elmi-texniki siyasət; ekoloji siyasət; demoqrafik siyasət; əlaqi-ətnik siyasət; milli siyasət; xarici-iqtisadi siyasət; idarəetmə siyasəti
- Sahələr, regionlar və iqtisadi zonalar üzrə diferensiallaşdırılmış cəlbədicə investisiya iqliminin formalaşdırılması daxil olmaqla, struktur dəyişiklikləri üçün əlverişli şərait yaratmaq, struktur dəyişmələrinin bazar tənzimləmələrini inkişaf etdirmək üçün ilkin şərtlərin yaradılması, milli iqtisadiyyatda bütün struktur dəyişikliklərinin sosial istiqamətləndirməsini təmin etmək

102 Turizm xidmətlərində əsas marşrutlara aiddir

- Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan, Bakı-Naxçıvan, Bakı-Şuşa
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax, Bakı-Naxçıvan
- Bakı-Abşeron yarımadası-Qobustan, Bakı-Naxçıvan, Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara, Bakı-Balakən
- Bakı-Xaçmaz, Bakı-Astara, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax
- Bakı-Astara, Bakı-Balakən, Bakı-Qazax, Bakı-Naxçıvan

103 Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 27 fevral tarixli 1338 nömrəli Sərəncamından irəli gələn məsələlərə aiddir

- 2006-2007-ci illər üzrə dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandıqı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi, fəvqəladə vəziyyət yarandıqı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlər
- Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan, Lənkəran, Aran, Gəncə-Qazax və Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonlarına daxil olan şəhər və rayonların 2006-2007-ci illər üzrə sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair Tədbirlər Proqramı
- Regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə yanaşı, Bakı şəhərinin ətraf qəsəbələrini abadlaşdırmaq, onların resurslarından daha səmərəli istifadəni təmin etmək məqsədilə ilə "Bakı şəhərinin qəsəbələrinin 2006-2007-ci illər üzrə sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair Tədbirlər Proqramı"
- 2006-2007-ci illər üzrə turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması

104 Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafının prioritet istiqamətlərinə daxildir

- Monetar və büdcə-vergi siyasətinin koordinasiyasının gücləndirilməsi
- Dövlət xərclərinin artımının nəzarətdə saxlanması
- Qeyri-neft sektorunun inkişafına mənfəət təsirlərinin qarşısının alınması
- Beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi
- Valyuta gəlirlərinin artırılması, inflyasiya risklərinin azaldılması

105 Azərbaycan Respublikasında 2002-2005-ci illər üçün Turizmin İnkişafına dair Dövlət Proqramının turizm fəaliyyətinin təşkili və turizmin inkişafının idarə olunması tədbirlərinə daxildir

- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s.
- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması

106 “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” hansı məqsədlə hazırlanmışdır

- Regionlarda mövcud olan əmək ehtiyatlarından, təbii və iqtisadi potensialdan səmərəli istifadə etmək, iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişafını sürətləndirmək və aqrar sektorda islahatları dərinləşdirmək, əhalinin məşğulluğunu artırmaq, yoxsulluğun səviyyəsini azaltmaq, infrastrukturunu yeniləşdirmək, əlverişli investisiya şəraiti, müasir tipli müəssisələr, yeni iş yerləri yaratmaq istiqamətində sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı (2004-2008-ci illər)”, eləcə də “Bakı şəhərinin qəsəbələrinin 2006-2007-ci illər üzrə sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair Tədbirlər Proqramı” çərçivəsində başlanmış işlərin davam etdirilməsi
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi, fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə

107 Turizm sahəsi maliyyə münasibətləri əsasında hansı prosesləri əhatə edir

- Məcmuu məhsulun bölgüsündə dövlət, sahibkar və ailə pul fondunun formalaşmasını
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Özünün təkrar istehsal və məhsul istehsalını
- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri, ölkənin müsbət imicinin yaradılması, xarici turistlər üçün ölkənin cəlbedici turizm istiqamətində irəliləməsi, inhisarçılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması

108 Turizmdə pul fondlarının istifadəsi konkret olaraq mülkiyyətçisindən asılı olmayaraq necə ifadə olunur

- Məcmuu məhsulun bölgüsündə dövlət, sahibkar və ailə pul fondunun formalaşmasında xərc strukturu ilə
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Pul vəsaitini müəyyən olunmuş məqsədlərə yönəltməklə maddi əşya və pul formasında xərc strukturu ilə
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar

109 Turizmdə maliyyə nəzarəti necə istiqamətləndirilir

- Turizm məhsulu, turizm fəaliyyəti və onun maliyyə mənbələrini nəzərə almaqla
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Pul və ya maddi əşya arasında istehsal və istifadədə formalaşan nisbətlərin optimal olmasına, israfçılıq və iqtisadi əsaslarla xərc strukturunun formalaşmasına
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

110 Turizm müəssisələrində səmərəlilik necə ölçülür

- Dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalı ilə
- Modelləşməyə əsasən
- Sahə və firma səviyyəsində
- Dövriyyə vəsaitlərinin yüksəlmə əmsalı ilə
- Elastiklik əmsalı ilə

111 Turoperatorları maliyyə vəsaitinin resurslarını faiz göstəricilərinə əsasən təsnifləşdirin

- 85%-i xüsusi resurslar, 15%-i isə cəlb olunmuş resurslar
- 75%-i xüsusi resurslar, 25%-i isə cəlb olunmuş resurslar
- 25%-i xüsusi resurslar, 75%-i isə cəlb olunmuş resurslar
- 35%-i xüsusi resurslar, 65%-i isə cəlb olunmuş resurslar
- 65%-i xüsusi resurslar, 35%-i isə cəlb olunmuş resurslar

112 Turist kalkulyasiyası nəyi müəyyənləşdirir

- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Geniş miqyaslı, cari, və perspektiv
- Tənzimləyici, stimullaşdırıcı, bölgü, fiskal
- Əlavə dəyər vergisinin strukturunu
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

113 Turizmin ümumi iqtisadi təsərrüfat meyarına hansı aspektlərdə baxılır

- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Cəmiyyətin ümumi iqtisadiyyat səviyyəsində, sahə və firma səviyyəsində
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar

114 Turizmin dolayı yolla ölkə və region iqtisadiyyatına təsiri necə ifadə olunur

- «Multiplikator» səmərə ilə
- Elastiklik əmsalı ilə
- Modelləşməyə əsasən
- Sahə və firma səviyyəsində
- Döviyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalı ilə

115 Turizm gəlirlərinin artırılması amillərinə aiddir

- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi ilə
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Rəqabət mühiti şəraitində turizm məhsulunun bazar tələbinə uyğun planlaşması və istehsalın təşkili amilləri ilə
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərasinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması ilə

116 Turizm mənfəəti hansı kriteriyalar əsasında ölçülür

- Milli təşkilatların tərəfdaşlığı və əməkdaşlığı şəklində
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları ilə
- Beynəlxalq ən-ənə, beynəlxalq ikitərəfli müqavilə və sazişlər, hüququn ümumi və sahə prinsipləri ilə
- Turizm məhsulunun həcmi və onun qiyməti ilə
- Kompleks səfərlər, istirahət və kompleks turlara xidmətlər paketi ilə

117 Turizmdə maliyyənin hansı funksiyaları mövcuddur

- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmağa
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Pul fondunun yaranması, istifadəsi və nəzarət funksiyası
- Məcmuu məhsulun bölgüsündə dövlət, sahibkar və ailə pul fondunun formalaşması funksiyası

118 Turizm sferasında məhsulun reallaşması hesabına əldə olunan pul vəsaiti və gəlirlər hara istiqamətlənir

- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərasinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmağa
- Məcmuu məhsulun bölgüsündə dövlət, sahibkar və ailə pul fondunun formalaşmasını

119 Turizmdə maliyyə nəzarəti iqtisadi problem olmaqla hansı xarakterik xüsusiyyətləri kəsb edir

- Satılmış məhsula, qəbul olunmuş normadan artıq kommission faizi təyin etmək; Turist qrupuna satılan xidmətlərin qiymətlərində,əgər çoxlu xidmət satılarsa güzəştə getmək; Topdan satış nümayəndələrinə hədiyyələrin və suvenirlərin təqdimi; Turist birjalarının təşkili
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Turizm məhsulu, turizm fəaliyyəti və onun maliyyə mənbələrini nəzərə almaqla
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

120 Turist firmalarının maliyyə mənbələri necə təsnifatlaşdırılır

- Turist bazarının subyektləri arasında təsərrüfat əlaqələrinin, borc və kredit münasibətlərinin xüsusiyyətləri ilə
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Cəlb olunan resurslarını mülkiyyət formasına görə
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar

121 Turist firmalarında vergilər hansı formasıya reallaşdırılır

- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Geniş miqyaslı, cari, və perspektiv
- Təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektləri
- Tənzimləyici, stimullaşdırıcı, bölgü, fiskal
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

122 Turizmdə mənfəət vergisi hansı normalar üzrə hesablanır

- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyərinin xərclərə nisbəti ilə
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyəri ilə xərcləri topladıqda mənfəətdən vergi
- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyərindən xərcləri çıxdıqda mənfəətdən vergi
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalı əmsallarını toplamaqla

123 Turizmin səmərəsinə hansı aspektdən yanaşma mövcuddur

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- İctimai əməyin səmərəliliyinin tərkib hissəsi olmaqla, maraqların subyekt və obyektlər üzrə bölgüsü prizmasından
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

124 Multiplikatorun xalis milli məhsuldan fərqlənən həcmi necə müəyyənləşir

- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Ümumi daxili məhsuldan kapital istehlakını çıxıldıqdan sonra investisiyanın başlanğıca görə dəyişməsinə əsasən
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması

125 Multiplikator gəlirlərinin səmərəsi hansı amillər hesabına qiymətləndirilir

- İctimai əməyin səmərəliliyinin tərkib hissəsi olmaqla, maraqların subyekt və obyektlər üzrə bölgüsü prizmasından
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Xarici turistlər hesabına regionda pul kütləsinin artmasına və əmtəə-xidmət bazarında tələbin genişlənməsinə təsiri ilə
- Ümumi daxili məhsuldan kapital istehlakını çıxıldıqdan sonra investisiyanın başlanğıca görə dəyişməsinə əsasən

126 Turizm gəlirlərin bölgüsü və yenidən bölgüsündə əsas rol oynayan göstəricilərə aiddir

- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir

127 Turizmdə maliyyə münasibətləri hansı məqsədləri ifadə edir

- Məcmuu məhsulun bölgüsündə dövlət, sahibkar və ailə pul fondunun formalaşması funksiyası
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması funksiyası
- Pul axını prosesində yaranan və kəsilməz pul dövriyyəsinə tənzimləmək məqsədini

128 Turizmdə pul fondunun yaranması funksiyası nəyi əks etdirir

- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Məcmuu məhsulun bölgüsündə dövlət, sahibkar və ailə pul fondunun formalaşmasını
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmağa

129 Turizmdə maliyyə nəzarəti hansı funksiyaları həyata keçirir

- Pul və ya maddi əşya arasında istehsal və istifadədə formalaşan nisbətlərin optimal olmasına, israfçılıq və iqtisadi əsaslarla xərc strukturunun formalaşmasına
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Maliyyə potensialını əsaslandırmaq, maliyyə subyektlərinin gəlir və xərcləri üzərində nəzarəti həyata keçirmək, maliyyə resurslarını norma və normativlərə uyğun istifadə etmək
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

130 Turist firmalarında maliyyə vəsaitlərinin formalaşması mənbələri necə xarakterizə olunur

- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Turist bazarının subyektləri arasında təsərrüfat əlaqələrinin, borc və kredit münasibətlərinin xüsusiyyətləri ilə
- Cəlb olunan resurslarını mülkiyyət formasına görə
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması

131 Turist firmalarında vergitutmanın məqsədi nədir

- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Turist fəaliyyətinin gəlirlərinin bir hissəsinin dövlət ehtiyacları üçün götürməsi prosesi, onun qanunvericilik bazası və qaydalarının təşkili
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövrüyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək

132 Turizmdə vergi sistemi hansı vəzifələri əsas götürür

- Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnogen fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi, daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili, səyahət zamanı turistlərin sigorta edilməsi, həmçinin turist muəssisələrinin peşə məsuliyyəti, turizm polisi və təhlükəsizlik xidmətinin yaradılmasının proqnozu
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövrüyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması

133 Turizmin iqtisadi səmərəsinin əsas yollarına daxildir

- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövrüyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar
- Turizmin dövlət miqyasında təşkili, region əhalisinə turist xidməti, turist firmalarının istehsal xidməti prosesi
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

134 Turizmin səmərəli idarə edilməsinin təşkili quruluşu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir

- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövrüyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, vergi normaları, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalını təmin edən ayırmalar

135 Turizmdə mənfəətin bölgüsü və yenidən bölgüsü necə ifadə edilir

- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanımaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi ilə
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması ilə
- Dövlət ödənişləri ayrılır, yəni vergilər verilir və dövlətə zəruri olan ödəmələr ayrılır, mənfəətdən əmək haqqı verilir, turist müəssisəsinin genişlənməsi və təkrar istehsalı üçün zəruri olan material məsrəfləri ayrılır, turizmin ehtiyatları yaradılır, investisiya xarakterli tədbirləri həyata keçirmək üçün müəyyən valyuta ehtiyatı formalaşdırılır
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi, fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlərə

136 Muzdlarla işə götürülmə zamanı səhvləri minimuma endirməkdən ötrü ilkin olaraq hansı prosedurlar yerinə yetirilməlidir

- İcra edilən işin və konkret iş yerinin təhlili, işin təsviri, fərdi xüsusiyyətlərin tərtibi
- İxtisasartırmanın təşkili və personalın öyrədilməsi; vəzifə irəliləyişinin planlaşdırılması və inkişafı, firmada qarşılıqlı anlaşma ruhunun formalaşdırılması, əmək haqqı və güzəşt strukturunun işlənilməsi, əmək davranışının əsaslandırılmasının məzmunu və prosesin idarə edilməsi
- İcra edilən işin və konkret iş yerinin təhlili, işin təsviri, fərdi xüsusiyyətlərin tərtibi
- Vaxtın, günlərin təqvim fondu, nominal fondu, faktiki iş günlərinin sayı, iş gününün planlı orta davamiyyəti, iş gününün uzunluğunun ixtisarı ilə bağlı itkilər, iş gününün orta faktiki davamiyyəti, iş vaxtının faydalı fondu
- Regionların iqtisadi dövrüyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövrüyyə səmərəsini və onun emal dərinliyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər

137 İşçinin iş vaxtının təxmini balansını aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir

- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Vaxtın, günlərin təqvim fondu, nominal fondu, faktiki iş günlərinin sayı, iş gününün planlı orta davamiyyəti, iş gününün uzunluğunun ixtisarı ilə bağlı itkilər, iş gününün orta faktiki davamiyyəti, iş vaxtının faydalı fondu, dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin inkişafına köməklik göstərilməsi

- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması
- Vaxtın, günlərin təqvim fondu, nominal fondu, faktiki iş günlərinin sayı, iş gününün planlı orta davamiyyəti, iş gününün uzunluğunun ixtisarı ilə bağlı itkilər, iş günün orta faktiki davamiyyəti, iş vaxtının faydalı fondu
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi, Turist xidmətinin təşkili və fəaliyyətində keyfiyyət üçün reallaşan tədbirlər, əməyin təşkili və iqtisadi stimullar sistemi, firma səviyyəsində planlaşma, marketinq və idarəetmənin təkmilləşməsi üsulları

138 Personalın inkişafı, əmək və davranışının nəticələrinin əsaslandırılması, əməyinin qiymətləndirilməsi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur

- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- İxtisasartırmanın təşkili və personalın öyrədilməsi; vəzifə irəliləyişinin planlaşdırılması və inkişafı, firmada qarşılıqlı anlaşma ruhunun formalaşdırılması, əmək haqqı və güzəşt strukturunun işlənilib hazırlanması, əmək davranışının əsaslandırılmasının məzmunu və prosesin idarə edilməsi
- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi

139 Turizmdə kadrların peşəkarlığı və onun məhsuldarlığı hansı amillərdən asılıdır

- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi
- Verilən əmək haqqından, əlavə stimullardan, tədris hazırlığı kurslarının təşkilindən
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə

140 Turizmdə əməyin təşkili və idarə edilməsində əsas rol oynayan göstəricilərə aiddir

- Turist xidmətinin təşkili və fəaliyyətində keyfiyyət üçün reallaşan tədbirlər, əməyin təşkili və iqtisadi stimullar sistemi, firma səviyyəsində planlaşma, marketinq və idarəetmənin təkmilləşməsi üsulları
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi

141 Turist sənayesində işçilərin hasilatı necə müəyyənləşdirilir

- Birbaşa hər adama düşən istehsal və göstərilən xidmətə görə, turist məhsulunun reallaşmasında əldə olunan gəlirlərin orta illik pensiyaçıların sayına bölmək yolu ilə
- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- İstehsal həcmində artımda əmək tutumunun azalmasına olan nisbəti ilə

- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyəri ilə xərcləri topladıqda mənfəətdən vergi

142 Turizm sferası obyektlərində mürəkkəb əmək məsrəfləri nə ilə bağlıdır

- Gündəlik, aylıq, mövsümi, əmək haqqı
- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- Birbaşa hər adama düşən istehsal və göstərilən xidmətə görə, turist məhsulunun reallaşmasında əldə olunan gəlirlərin orta illik pensiyaçıların sayına bölmək yolu ilə
- İnnovasiya xarakterli əmək fəaliyyəti
- Maksimum əmək məhsulun minimum məsrəflərdə təmin olunması kimi

143 Turizm sferasının fəaliyyətində resurs təminatı necə ölçülür

- Real iqtisadiyyatda fəaliyyət göstərən vergi sistemi, sosial ödəmələr və təbii sərvətlərin təkrar istehsalı əmsallarını toplamaqla
- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyərindən xərcləri çıxdıqda mənfəətdən vergi
- Resurs tələbatı ilə faktiki resursların arasında olan nisbətə
- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyərinin xərclərə nisbəti ilə
- Sosial-məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması

144 Turizm sferasında müştərilərin etimadını möhkəmləndirmək üçün xidmət tədarükçüləri hansı konkret tədbirlər görülür

- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir
- Vəzifə irəliləyişi perspektivinin işlənməsi, iş marağı oyatma, maddi stimullaşdırma və əmək haqqı sisteminin formalaşması, iş şəraitinin təmin edilməsi
- Öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s.

145 Turizmdə əmək haqqı sisteminin tənzimlənməsində regionların potensialının qiymətləndirilməsində hansı göstəricilər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir

- Regionların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövriyyə səmərəsini və onun emal dərinliyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər
- Vaxtın, günlərin təqvim fondu, nominal fondu, faktiki iş günlərinin sayı, iş gününün planlı orta davamiyyəti, iş gününün uzunluğunun ixtisarı ilə bağlı itkilər, iş günün orta faktiki davamiyyəti, iş vaxtının faydalı fondu
- İcra edilən işin və konkret iş yerinin təhlili, işin təsviri, fərdi xüsusiyyətlərin tərtibi
- İxtisasartırmanın təşkili və personalın öyrədilməsi; vəzifə irəliləyişinin planlaşdırılması və inkişafı, firmada qarşılıqlı anlaşma ruhunun formalaşdırılması, əmək haqqı və güzəşt strukturunun işlənilib hazırlanması, əmək davranışının əsaslandırılmasının məzmunu və prosesin idarə edilməsi
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövriyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək

146 Əmək məhsuldarlığına görə personala olan tələbatın planlaşdırılmasını aşağıdakı tərzdə müəyyənləşdirilir

- İşçilərin sayı = istehsal-xidmət həcmi + bir işçinin əmək məhsuldarlığı
- İşçilərin sayı = istehsal-xidmət həcmi x bir işçinin əmək məhsuldarlığı

- İşçilərin sayı = ÜDM / bir işçinin əmək məhsuldarlığı
- İşçilərin sayı = istehsal-xidmət həcmi / bir işçinin əmək məhsuldarlığı
- İşçilərin sayı = istehsal-xidmət həcmi - bir işçinin əmək məhsuldarlığı

147 Turizm müəssisə və təşkilatlarında insan resurslarının karyera modelləşdirilməsi zamanı hansı qabiliyyət və bacarıqlar nəzərə alınır

- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- Qarşıya məqsəd qoyma bacarığı; qərar qəbul edərkən əsaslandırma; işi, həyatı səmərəli təşkil etmək qabiliyyəti; analitik qabiliyyəti; kommunikasiya vasitələrinin düzgün seçimi qabiliyyəti
- Məktəb; başlanğıc karyera; özünü göstərməyə, uğur qazanmağa, təşkilatda tanınmağa cəhd; yüksək peşəkarlıq, öz bilik və bacarığını tətbiq etmə sahəsini genişləndirmə, tutduğu mövqeni möhkəmləndirmə; nailiyyətləri, görülmüş işlərin mahiyyətini şişirtmə, seçimin düzgünlüyünə mümkün şübhələr dövrü; ustalıq, təcrübəni başqa əməkdaşlara ötürmə, idarəçilik məharətinin nümayişi

148 İnsan həyatında peşə təşəkkülünün aşağıdakı yaş dövrləri fərqləndirilir

- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- Məktəb; başlanğıc karyera; özünü göstərməyə, uğur qazanmağa, təşkilatda tanınmağa cəhd; yüksək peşəkarlıq, öz bilik və bacarığını tətbiq etmə sahəsini genişləndirmə, tutduğu mövqeni möhkəmləndirmə; nailiyyətləri, görülmüş işlərin mahiyyətini şişirtmə, seçimin düzgünlüyünə mümkün şübhələr dövrü; ustalıq, təcrübəni başqa əməkdaşlara ötürmə, idarəçilik məharətinin nümayişi
- İxtisasartırmanın təşkili və personalın öyrədilməsi; vəzifə irəliləyişinin planlaşdırılması və inkişafı, firmada qarşılıqlı anlaşma ruhunun formalaşdırılması, əmək haqqı və güzəşt strukturunun işlənilib hazırlanması, əmək davranışının əsaslandırılmasının məzmunu və prosesin idarə edilməsi

149 Turizm müəssisə və təşkilatlarının əmək ehtiyatları ilə təmin olunması zamanı hansı göstəricilər nəzərə alınır

- Öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi

- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər

150 Turizm regionlarında kadrlara olan tələbatın ödənilməsinin əsas mənbələrinə daxildir

- Verilən əmək haqqından, əlavə stimullardan, tədris hazırlığı kurslarının təşkili
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə

151 İş qüvvəsinin istifadəsi turist əməyinin məhsuldarlığına amillərin xarakteri və məzmununa görə aşağıdakı kimi qruplaşdırılır

- Dəyər qiymətində əmək məhsuldarlığı, natural ifadədə əmək məhsuldarlığı, kompleks göstəricilər
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Ümumi iqtisadi amillər və turist sənayesi firmaları üzrə təsir edən amillər
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi

152 Turizmdə əmək məhsuldarlığı hansı əsas göstəriciləri birləşdirir

- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Dəyər qiymətində əmək məhsuldarlığı, natural ifadədə əmək məhsuldarlığı, kompleks göstəricilər
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə

153 Əmək tutumunun hesablanması formulası necə müəyyən olunur

- Əmək haqqının və pensiya təminatının nisbətinin müəyyənləşdirilməsi, onun minimal səviyyəsi, normativdən artıq əmək stajına, xüsusi əmək şəraitinə görə əlavə ödəmələr şəklində həvəsləndirmə elementlərinin istifadəsi ilə
- Birbaşa hər adama düşən istehsal və göstərilən xidmətə görə, turist məhsulunun reallaşmasında əldə olunan gəlirlərin orta illik pensiyaçıların sayına bölmək yolu ilə
- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- İstehsal həcmində artımında əmək tutumunun azalmasına olan nisbəti ilə
- Əhalinin müxtəlif sosial risqlərdən sığortalıanmasının təşkili prosesində yaranan iqtisadi münasibətlər ilə

154 Turizmdə əmək məhsuldarlığı əməyin nətəcəsi kimi ifadə olunmaqla necə çıxış edir

- Əmək haqqının və pensiya təminatının nisbətinin müəyyənləşdirilməsi, onun minimal səviyyəsi, normativdən artıq əmək stajına, xüsusi əmək şəraitinə görə əlavə ödəmələr şəklində həvəsləndirmə elementlərinin istifadəsi
- Birbaşa hər adama düşən istehsal və göstərilən xidmətə görə, turist məhsulunun reallaşmasında əldə olunan gəlirlərin orta illik pensiyaçıların sayına bölmək yolu ilə
- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- Maksimum əmək məhsulunun minimum məsrəflərdə təmin olunması kimi

- Əhalinin müxtəlif sosial risqlərdən sığortalanmasının təşkili prosesində yaranan iqtisadi münasibətlər

155 Turizm sferasında xidmətlərin sosial mədəni forması hansı əmək haqqı sistemini formalaşdırır

- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- Maksimum əmək məhsulunun minimum məsrəflərdə təmin olunması kimi
- İnnovasiya xarakterli əmək fəaliyyəti
- Gündəlik, aylıq, mövsümi, əmək haqqı
- Birbaşa hər adama düşən istehsal və göstərilən xidmətə görə, turist məhsulunun reallaşmasında əldə olunan gəlirlərin orta illik pensiyaçıların sayına bölmək yolu ilə

156 Turizmdə əməyin təşkili hansı əsaslarla planlaşdırılır

- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi ilə
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili ilə
- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- İntensiv əmək fəaliyyətinə uyğun olub, görülən xidmətin həcminə görə
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi ilə

157 Resurs yanaşma metodunun əsası nədir

- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Real resurslar, onlardan istifadə mexanizmləri turizmdə sahibkarlığın inkişafını, planlarının və proqnozunun əsasını təşkil edir
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili

158 Turizmin şəxsi valyutanın tədiyyə balansında rolu hansı əsaslarla təhlil olunur

- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə

159 Turizmdə personalı idarəetmə sistemində hansı məsələlərin həlli daxildir

- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi və s.
- Turist fəaliyyətinin nəticəsində əldə olunan vəsaitlər və bu məqsədlə dövrüyyəyə cəlb olunan resursların təkrar istehsalını təmin etmək
- Öz xidmətini təsvir etməkdən çox, diqqəti onunla bağlı faydaya yönəltmək, xidmət üçün orijinal ad fikirləşmək, öz xidmətini reklam etməkdən ötrü hansısa tanınmış şəxsi cəlb etmək
- Vəzifə irəliləyişi perspektivinin işlənməsi, iş marağı oyatma, maddi stimullaşdırma və əmək haqqı sisteminin formalaşması, iş şəraitinin təmin edilməsi
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir

160 Turist firmaları səviyyəsində amillərə daxildir

- Dəyər qiymətində əmək məhsudarı, natural ifadədə əmək məhsudarı, kompleks göstəricilər
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Turist xidmətinin təşkili və fəaliyyətində keyfiyyət üçün reallaşan tədbirlər, əməyin təşkili və iqtisadi stimullar sistemi, firma səviyyəsində planlaşma, marketinq və idarəetmənin təkmilləşməsi üsulları
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi

161 Turizmdə əmək məhsudarı necə hesablanır

- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyərindən xərcləri çıxdıqda mənfəətdən vergi
- Regionda turist məhsulunun reallaşmasında əldə edilən gəlirin işçilərin orta illik sayına bölməklə
- İstehsal həcmində əmək tutumunun azalmasına olan nisbəti ilə
- Birbaşa hər adama düşən istehsal və göstərilən xidmətə görə, turist məhsulunun reallaşmasında əldə olunan gəlirlərin orta illik pensiyaçıların sayına bölmək yolu ilə
- Turist şirkətlərinin məhsulunun dəyəri ilə xərcləri topladıqda mənfəətdən vergi

162 Turizm sahəsində mızdlu əməyin əsaslandırılması şərtlərinə daxildir

- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Mövsümi xarakter və çoxşaxəli əmək fəaliyyəti, onun əmək haqqı sistemini müəyyən edən müqavilələrlə
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi

163 Turizmdə iş yerlərinin artımı turizm sənayesinin xüsusiyyətləri ilə formalaşır və aşağıdakılarda özünü göstərir

- Xüsusi mənfəət normasını formalaşdırır, hər bir turist müəssisənin yerləşdiyi şəraitdən, onun tutumundan, istehsal güclərindən, xarici ölkələrin və yerli turistlərin tələbatından asılı olaraq reallaşan, satılan məhsul və xidmətlərə görə
- Yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirmək marağında olmaq, müəssisənin idarə edilməsi zamanı səmərəli qiymət siyasəti həyata keçirmək, bazarın konyukturasını düzgün qiymətləndirmək və öz məhsuluna obyektiv qiymət təyin etmək
- Turizmin inkişafına dair dövlət proqramı işləyib hazırlamaq; turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarını müəyyənləşdirmək; turizmin normativ bazasını işləyib hazırlamaq; turizmdə sahələr arası və regionlar arası fəaliyyəti əlaqələndirmək; xaricdə əhəmiyyətli turizm ölkə kimi tanımaq məqsədi ilə informasiya şəbəkəsi yaratmaq
- Əhəmiyyətli turist xidmətinin mövsümi xarakteri, başqa respublikalardan iş qüvvəsinin cəlb edilməsi pensiyaçıların əməyindən istifadə etməyə imkan verir, yarım iş günündə işləyənlərin xüsusi çəkisi artır, ixtisaslaşmış əməyinə əsaslanan işçilərin xüsusi çəkisinin artımı, turist sənayesində avtomatlaşdırma, kompüterləşmənin məhdudluğu
- Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlər

164 Turizm firmalarında qiymətəmələgəlmə prosesində istifadə edilən strategiyalar hansı meyarlardan asılı olaraq fərqlənirlər

- Elmi-texniki, qanunverici-hüquqi, sosial-iqtisadi, bazar
- Mehmanxanaların təmin edən sistemlər
- Daşınma zamanı turistlərin təhlükəsizliyinin təşkili
- Differensiya edilmiş qiymətəmələgəlmə, rəqabət, çeşid, coğrafi, stimullaşdırıcı

- Xidmət tədarükçüləri ilə müqavilələrin bağlanması görə

165 Qiymət strategiyasının işlənməsində nəzərə alınması zəruri olan, vacib xarici amillərə aid deyil:

- Bütövlükdə iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi, həmçinin ayrıca turizm sferasının dövlət tənzimlənməsi
- Rəqabətli qiymətin dinamikası və səviyyəsi
- Tələb və təklif münasibətləri
- Məhsulun keyfiyyəti
- İstehlakçılar

166 Turizmdə qiymətin dinamikası hansı amillərin qarşılıqlı təsirindən formalaşır

- Klassik və innovasiya
- Coğrafi, sosial-demoqrafik, psixoloji
- Strateji və taktiki
- Klassik, avanqard və innovasiya
- Modern və innovasiya

167 Dövlət tənzimlənməsində turist qruplarının spesifik maraqlarının müəyyənləşdirilməsi motivlərinə aiddir

- Turist axınlarının həcmi, maddi-texniki bazanın mövcud vəziyyəti və inkişafı, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, beynəlxalq turizmin inkişafı motivləri
- Turist axınlarının həcmi, maddi-texniki bazanın mövcud vəziyyəti və inkişafı, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, rəqabəti qabaq-layan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı
- Beynəlxalq turizmin inkişaf göstəriciləri, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, turizmdə kadr təminatının təkmilləşdirilməsi motivləri
- Təbiət və iqlim, mədəni, iqtisadi və psixoloji motivlər
- Turist axınlarının həcmi, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, təbiət obyektlərinin təmiz və yararlı vəziyyətdə olması göstəriciləri

168 Turizmdə məhsul və xidmətlərin qiyməti müəyyələşərkən hansı amillər nəzərə alınır

- Coğrafi, sosial-demoqrafik, elitar, iqtisadi, tələb
- Sosial-demoqrafik, psixografik, iqtisadi, tələb
- Coğrafi, sosial-demoqrafik, psixografik, rəqabət
- Xərclər, tələb, rəqabət
- Coğrafi, sosial-demoqrafik, iqtisadi, rəqabət

169 Turizm müəssisələrində hesablama metodlarından asılı olaraq hansı mənfəət göstəriciləri fərqləndirilir

- Xüsusi təyinat yeri, müəyən müştəri dairəsi, müəyyən növ nəqliyyat vasitəsindən istifadə
- Xüsusi maraq, xüsusi təyinat yeri, müəyən müştəri dairəsi, istehsal mənfəəti
- Rəqabətin meydana gəlməsi, turoperator strukturunun formalaşması və onun sonrakı ixtisaslaşması
- Balans mənfəəti, məhsul və xidmətin reallaşdırılması, xalis mənfəət
- Xüsusi maraq, xüsusi təyinat yeri, müəyən müştəri dairəsi, müəyyən növ nəqliyyat vasitəsindən istifadə

170 Turizm bazarının funksiyalaşdırılmasında qiymət strategiyasının hazırlanması prosesi mərhələsinə aid deyildir

- Müəssisənin qiymət strategiyasının müəyyənləşməsi
- Qiymət qoyuluşu
- Müəssisənin xarici münasibətlərində qiymətə təsir edən amillərin aşkara çıxarılması
- Bazarda rəqiblərin sayının müəyyənləşməsi
- Qiymətəmələgəlmə metodunun seçilməsi

171 Turizmdə marketing öz elementləri üzrə strategiyalara bölünür. Hansı bura aid deyil?

- Satış strategiyası
- Məhsul strategiyası
- Bazar strategiyası
- Kommunikasiya strategiyası
- Qiymət strategiyası

172 Turizmdə qiymətin bölgü funksiyası hansı göstərici ilə səliyyənir

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Ümumi daxili məhsulun formalaşması, gəlirlərin sahibkarlar və sahələr arasında bölünməsi
- Zəruri informasiyanın alıcı və satıcı üçün istiqamətləsini
- Qiymətin istehsala və istehlaka stimül yaratmağı, məhsulun keyfiyyətini yüksəlməkdə xammal və resursların cəlb edilməsi və rentabellik səviyyəsinin yüksəldilməsinə görə
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

173 Turizmdə qiymətin stimullaşdırıcı funksiyası hansı göstərici ilə səliyyənir

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Zəruri informasiyanın alıcı və satıcı üçün istiqamətləsini
- Ümumi daxili məhsulun formalaşması, gəlirlərin sahibkarlar və sahələr arasında bölünməsi
- Qiymətin istehsala və istehlaka stimül yaratmağı, məhsulun keyfiyyətini yüksəlməkdə xammal və resursların cəlb edilməsi və rentabellik səviyyəsinin yüksəldilməsinə görə
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

174 Turizmdə qiymətin istiqamətlənmə funksiyası hansı göstərici ilə səliyyənir

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Qiymətin istehsala və istehlaka stimül yaratmağı, məhsulun keyfiyyətini yüksəlməkdə xammal və resursların cəlb edilməsi və rentabellik səviyyəsinin yüksəldilməsinə görə
- Ümumi daxili məhsulun formalaşması, gəlirlərin sahibkarlar və sahələr arasında bölünməsi
- Zəruri informasiyanın alıcı və satıcı üçün istiqamətləsini
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

175 Xarici şirkətlərin təcrübəsində mövqe strategiyasını müəyyənləşdirməyin hansı üsullarından istifadə olunur

- Turizmin sahibkarlıq sahəsi, istehlak sahəsi, gəlir və valyuta sahələri
- Mehmanxana şəbəkələri
- Turizm sənayesi, qonaqpərvərlik sənayesi, qlobal kompyuter şəbəkələri
- Əmtənin səciyyəvi əlamətinə, qiymət və keyfiyyət, istifadə, əmtəə istehlakçısı, məmulatın dərəcəsi, rəqibə görə
- Turist agentliyi, turist, korporativ istehlakçı

176 Turizmdə xidmət strategiyasının təşək-külü prosesində aşağıdakı vəzifələrin həlli nəzərdə tutulur

- Təbiəti qorumaq, səyahət zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı, infrastrukturun inkişafı
- Turizmdə sahələrarası və regionlararası fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi
- Milli turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- Məqsədli bazarlara xidmət üçün təklif olunan malların mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi, təklif olunan mallar üçün strateji məqsədlərin müəyyən edilməsi, düzgün strategiya seçimi, yeni və mövcud mallar üçün strategiyaların işlənilib hazırlanması və tətbiqi
- Turizmin sağlamlıq funksiyalarının formalaşdırılması

177 Turist tələbinin strukturu hansı qruplar üzrə xarakterizə olunur

- Klassik, avanqard və innovasiya
- Modern və innovasiya
- Klassik, modern və innovasiya
- Coğrafi, sosial-demoqrafik, psixoloji
- Klassik və innovasiya

178 Turizm regionunun rəqabət vahidinə aşağıdakılar aid edilir

- Turist xərclərinin regionda dövr etməsinin hərəkət verici qüvvəsi – multiplikator effekti ilə müəyyən olunur
- Turizmin inkişafı istiqamətində xarici ölkələrin uzun müddətli kreditlərinin qaytarılması xərcləri aid edilir
- Bu sahəyə vəsait qoyuluşları, turizm müəssisələrindən və turistlərdən əldə olunan gəlirlər, turizm sahəsində işləyənlərin maddi təminatı, yeni iş yerlərinin yaradılması və s. aid edilir
- İctimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, ehtiyatlar, ekoloji sistem, iqtisadiyyatın, dövlətin və əhəlinin maraqları
- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri və s. aid edilir

179 Turizm bazarının funksiyalaşdırılmasında fəaliyyətin təşkili zamanı müəssisələrin hansı formalarından istifadə olunur

- Dəyərlərin toplanması, bazarın seqmentləşməsi amilləri
- Məqsədli bazar amilləri
- Bazarın seqmentləşməsi amilləri
- Aksioner cəmiyyətlər, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, yoldaşlıqlar müəssisələri, məhdud yoldaşlıq müəssisələri
- Torpaq, əmək və kapital amilləri

180 Turizm təşkilatlarında xidmət həcmi üzrə qiymət hansı tərkib hissələrdən ibarətdir

- Tur üzrə göstərilən xidmətlərə daxil olan qiymətlər, vergilər, ofis otaqlarının icarəsi, avadanlıq, mebel və inventarın amortizasiyası, işçilərin əmək haqqısı, mükafatlar, bonuslar, depozitlər və depozitlər üzrə faizlər, fondların formalaşması
- Ölkədən gedən turistlərin xarici nəqliyyat kompaniyaları tərəfindən daşınması, başqa ölkələrdə turizmin inkişafı istiqamətində investisiya qoyuluşları, turizmin inkişafı istiqamətində xarici ölkələrin uzun müddətli kreditlərinin qaytarılması
- Aksioner cəmiyyətlər, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, yoldaşlıqlar müəssisələri, məhdud yoldaşlıq müəssisələri
- Turizm fəaliyyətinin özü, turizm təşkilatlarının tərkibində olan bir sıra xidmət idarələrinin fəaliyyəti, regionda turistlərin istifadə etdiyi bir sıra digər təşkilatların fəaliyyəti
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması

181 Turizmdə qymətin aşağıdakı funksiyaları mövcuddur

- Bölgü, stimullaşdırıcı, istiqamətlənmə, ierarxiya strukturu, modelləşmə, proqnozlaşdırma
- Marketing proqramları və strategiya, bölgü, stimullaşdırıcı, istiqamətlənmə
- Marketing proqramları və strategiya
- Bölgü, stimullaşdırıcı, istiqamətlənmə
- İerarxiya strukturu, proqnozlaşdırma, modelləşmə

182 Turizm xidmətinin qiyməti aşağıdakı amillərlə müəyyənləşir

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması

- Qiymətin istehsala və istehlaka stimula yaratmağı, məhsulun keyfiyyətini yüksəlməkdə xammal və resursların cəlb edilməsi və rentabellik səviyyəsinin yüksəldilməsinə görə
- Turizm xidməti xidmətin qiyməti pərakəndə satış qiyməti kimi çıxış edir, məhsula, onun gəlirlərinə və istehlakçıların alıcılıq qabiliyyəti, yəni bölgü və yenidən bölgüsünə, turist məhsulunun dinamikasına təsir edir, bir başa istehlakçı psixologiyası ilə
- Məhsul və xammalların dəyəri (qida məhsullarının hazırlanması); istehsalın, istehlakın cari xərcləri; mənfəət
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığım və ehtiyat fondlarını yaratmaq

183 Turizmdə qiymət hansı amillərə əsasən differensiallaşır

- Lisenziyalandırma, standartlandırma və sertifikatlaşdırma
- Geniş miqyaslı, cari, və perspektiv
- Tənzimləyici, stimullaşdırıcı, bölgü, fiskal
- Turist qruplarına xidmətlərə görə
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

184 Turizm firmalarında mövqe strategiyasının işlənilib hazırlanması və seçimi aşağıdakı mərhələlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur

- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Turizmin inkişafına kapital qoyuluşlarının zəruriliyi
- Rəqiblərin aşkar edilməsi, rəqiblərin məhsulu barədə istehlakçıların fikirlərinin toplanması, rəqiblərin mövqelərinin müəyyənəşdirilməsi, alıcıların və onların davranış xarakterinin öyrənilməsi, seçilmiş əmtə növünün yoxlanması
- Məqsədli bazarlara xidmət üçün təklif olunan malların mövqeyinin müəyyənəşdirilməsi, təklif olunan mallar üçün strateji məqsədlərin müəyyən edilməsi, düzgün strategiya seçimi, yeni və mövcud mallar üçün strategiyaların işlənilib hazırlanması və tətbiqi
- Kommersiya və qeyri-kommersiya marketinqi, onların fərqləndirilməsi

185 Qiymət strategiyasının hazırlanması prosesi mərhələsinə aid deyildir:

- Müəssisənin qiymət strategiyasının müəyyənəşməsi
- Qiymət qoyuluşu
- Müəssisənin xarici münasibətlərində qiymətə təsir edən amillərin aşkara çıxarılması
- Bazarda rəqiblərin sayının müəyyənəşməsi
- Qiymətəmələgəlmə metodunun seçilməsi

186 Turizmin tənzimlənməsi sahəsində hansı tariflər sistemindən istifadə olunur

- Maddə-texniki təminat, xidmət səviyyəsinə, göstərilən xidmətin nomenklaturası və keyfiyyət balansı
- Ölkə daxilində səyahətlərin balansı, xaricə olan səyahətlər balansı, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat tarifləri
- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri
- Agent, dərc olunmuş, qrup, korporativ və turoperator tarifləri
- Ölkə daxilində səyahətlərin balansı, xaricə olan səyahət tarifləri

187 Turizmin dövlət tənzimlənməsində qiymətəmələgəlmə strategiyası hansı meyarlara əsaslanır

- Statistika və rəqabət qabiliyyətinə görə, ərazi əlaməti üzrə, davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaşa görə
- Davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaşa görə, inkişaf istiqamətlərinə görə
- İnkişaf istiqamətlərinə, statistikaya görə, ərazi əlaməti üzrə, davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaşa görə
- Differensiasiya edilmiş, rəqabət, çeşid, coğrafi, stimullaşdırıcı

- Ərazi əlaməti üzrə, davam etmə müddətinə, turistlərin sayına, nəqliyyatın növünə, məqsədli təşkilinə, yaş meyarlarına

188 Turizm müəssisələrində mənfəəti artıqmağın əsas yollarına daxildir

- Maliyyə riski valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi və maliyyə krizisinin baş vermə ehtimalıdır
- Turizm məhsulunun satış həcmının artırılması, turizm məhsulu və tamamlayıcı xidmət nomenklaturasının genişləndirilməsi, xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, turizm məhsulunun xərc elementlərinin, maya dəyərinin aşağı salınması, satış bazarının genişlənməsi
- Turizmin inkişafı istiqamətində xarici ölkələrin uzun müddətli kreditlərinin qaytarılması xərcləri başa düşülür
- Maliyyə riski gözlənilməz hallar üçün biznes planında əks olunmuş xərclərdən cari xərclərin çox olmasında özünü biruzə verir
- Maliyyə riski yatırılmış vəsaitlərin qaytarılması və gəlir gətirməsi riski məsələn, mehmanxana tikintisinə yatırılmış vəsaitlərin riski onun realizasiyasının qeyri-müəyyənliyi ilə bağlıdır və eləcə də texniki siyasi kommersiya faktorların təsiri

189 Qiymət strategiyasının işlənməsində nəzərə alınması zəruri olan, vacib xarici amillərə aid deyil

- İstehlakçılar
- Rəqabətli qiymətin dinamikası və səviyyəsi
- Tələb və təklif münasibətləri
- Məhsul və xidmətlərin keyfiyyəti
- Bütövlükdə iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi, həmçinin ayrıca turizm sferasının dövlət tənzimlənməsi

190 Turizmin tənzimlənməsində planlı informasiya nə üçün istifadə olunur?

- Biznesin operativ vəziyyətini əks etdirir
- İmkan verir ki, tədqiq olan obyektin vəziyyəti ilə tanışlıq nəticəsində konkret ölçüsü müəyyənləşsin.
- Obyektin vəziyyətinin keyfiyyət xarakteristikası üzrə təsəvvür yaradır
- Marketing proqramları və strategiyasının məqsədi haqqında qərarların hazırlanması və qəbulu zamanı tətbiq olunur
- Müəssisənin gələcək inkişaf proqnozu müəyyənləşdirilir

191 Turizm xidmətin sahəsində qiymətməyə hansı xüsusiyyətləri ilə seçilir

- Sosial məişət infrastrukturun sahələrarası kompleksinin diversifikasiya sistemi, təsərrüfat bölümündə turizmin sərbəstliyi, turist firmasına təsərrüfat subyekti kimi baxılması
- Qiymətin istehsal və istehlak stimulu yaratmağı, məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdə xammal və resursların cəlb edilməsi və rentabellik səviyyəsinin yüksəldilməsinə görə
- Məhsul və xammalların dəyəri (qida məhsullarının hazırlanması); istehsalın, istehlakın cari xərcləri; mənfəət
- Turizm xidməti xidmətin qiyməti pərakəndə satış qiyməti kimi çıxış edir, məhsula, onun gəlirlərinə və istehlakçıların alıcılıq qabiliyyəti, yəni bölgü və yenidən bölgüsünə, turist məhsulunun dinamikasına təsir edir, bir başa istehlakçı psixologiyası ilə
- Əsas fondların təzələnməsi, aşınma xərcləri, region fondları, yığılma və ehtiyat fondlarını yaratmaq

192 Turizmdə investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində hansı tədbirlər müəyyənləşdirilir

- Virtual turizm agentliklərinin yaradılması
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Ekskursiyalar, təlimat, təbiəti dərk etmə gəzintilərinin təşkili
- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi, diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirləri, dövlət mülkiyyətin özəlləşdirilməsi, dövlət investisiyalarının birbaşa idarə edilməsi

- Turizm sferası fəaliyyətində əlaqələndirmənin rolunun yüksəldilməsi, turizm sferasının kadr təminatı, özəl turizm biznesinin inkişafına şərait yaradılması, turist xidmətlərinin həyata keçirilməsi və reklam prosesində kütləvi informasiya vasitələrinin rolunun yüksəldilməsi

193 Turizmin ərazi təşkili zamanı bu əraziyə aşağıdakılar aid olmalıdır

- Turist taktikası, strategiyası, turist siyasəti və iqtisadi səmərəlilik
- Təbii-coğrafi, mədəni-tarixi, sosial, iqtisadi, demografik, siyasi, texnoloji, ekoloji
- Ərazinin abadlaşdırılması, təbii-rekreasiya sərvətlərin yenidən öyrənilməsi, sərhədlərin qoyulması və istehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi, razidə sərvətlərin müəyyən olunması və vəziyyəti üzərində müşahidənin təşkili
- Bir və ya bir neçə unikal təbii müalicəvi sərvətlərə, bu sərvətlərin lazımı ehtiyatına, kurort tikintisi üçün kifayət və münasib sahəyə, ekoloji və sanitar-epidemioloji normalara uyğun gəlməlidir
- Turizm üçün təbiətin mühafizəsi, landşaft və onun xüsusiyyətləri

194 Xarici informasiyanın yığılması müxtəlif növ məlumatın toplanmasını nəzərdə tutur. Hansı istiqamət bu məlumatın mənbəyi deyil?

- Bazarın potensial həcmi
- Makrosəviyyədə vəziyyət və bu vəziyyətin inkişaf tendensiyası
- Turizm müəssisələrinin fəaliyyət göstərdiyi və ya fəaliyyət göstərməyə başladığı bazarda vəziyyət
- Turizm müəssisəsinin maliyyə vəziyyəti
- Bazarda fəaliyyət göstərən qüvvələr nisbəti

195 Turizm məhsulunun ümumi dəyəri hansı formula əsasında müəyyən olunur (C-material xərcləri, V-əmək xərcləri, M-mənfəət)

- Ümumi məhsul = C + V – M
- Ümumi məhsul = Təminat səviyyəsi + Tələb
- Ümumi məhsul = Təminat səviyyəsi + Tələb + Faktiki imkan
- Ümumi məhsul = C+V+M
- Ümumi məhsul = Təminat səviyyəsi + Faktiki imkan

196 Müəssisədaxili maliyyə münasibətləri dedikdə nə başa düşülür

- Turizm müəssisələrinə ilkin olaraq müxtəlif maliyyə qrupları tərəfindən qısamüddətli kreditlərin verilməsi, uzunmüddətli maliyyə yardımları
- Məqsədli bazarlara xidmət üçün təklif olunan malların mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi, təklif olunan mallar üçün strateji məqsədlərin müəyyən edilməsi, düzgün strategiya seçimi, yeni və mövcud mallar üçün strategiyanın işlənilməsi və tətbiqi
- Personal üzrə marketing informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər
- Turist firmaları daxilində sahələr, bölmələr, idarəedicilər, idarəolunanlar, törəmə müəssisələr və firmalararası münasibətlər nəzərdə tutulur
- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu

197 Turizmdə maliyyələşmənin təşkili zamanı konkret investisiya proqramlarını reallaşdırmaq üçün daha səmərəli olan əsas maliyyə formalarına aiddir

- Mülkiyyətə münasibətdə, dövlət investisiya resursları, rəsmi maliyyə-kredit təşkilatlarının investisiya ehtiyatları, fərdi investorların maliyyə vəsaiti, xarici investorların investisiya resursları, korporativ investisiyalar, dövlət səviyyəsində, region səviyyəsində, bələdiyyələr səviyyəsində, müəssisə, komplekslər, sahələr səviyyəsində

- Borc maliyyələşməsi, pay maliyyələşməsi, şəxsi kapital əsasında maliyyələşmə
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsi
- Məhsul və xidməti yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintini ödəyən həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınması
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investora təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması

198 Turizm sferasında şəxsi kapital əsasında maliyyələşmə mənbələrinə daxildir

- Xarici investora firmanın kapitalında pay iştirakı, korporativ səhmlərin əlavə həcmində buraxılışı, vençur investisiyalar
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz vərəqələrinin buraxılması, lizinq əsasında
- Amortizasiya fondu, yığım fondu, ehtiyat kapitalı, bölünməmiş mənfəət
- Borc əlana rəqressin tam tətbiqi ilə maliyyələşmə, borc əlana rəqress hüququ olmayan maliyyələşdirmə, məhdud rəqressiya hüququ ilə maliyyələşmə

199 Turizm sferasında pay maliyyələşməsinə aiddir

- Borc əlana rəqressin tam tətbiqi ilə maliyyələşmə, borc əlana rəqress hüququ olmayan maliyyələşdirmə, məhdud rəqressiya hüququ ilə maliyyələşmə
- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz vərəqələrinin buraxılması, lizinq əsasında
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Xarici investora firmanın kapitalında pay iştirakı, korporativ səhmlərin əlavə həcmində buraxılışı, vençur investisiyalar
- Amortizasiya fondu, yığım fondu, ehtiyat kapitalı, bölünməmiş mənfəət

200 Turizm sferasında borc maliyyələşməsinə daxildir

- Borc əlana rəqressin tam tətbiqi ilə maliyyələşmə, borc əlana rəqress hüququ olmayan maliyyələşdirmə, məhdud rəqressiya hüququ ilə maliyyələşmə
- Amortizasiya fondu, yığım fondu, ehtiyat kapitalı, bölünməmiş mənfəət
- Xarici investora firmanın kapitalında pay iştirakı, korporativ səhmlərin əlavə həcmində buraxılışı, vençur investisiyalar
- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz vərəqələrinin buraxılması, lizinq əsasında
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması

201 Turizm müəssisələrində maliyyələşmənin təşkil zamanı onun hansı mümkün formalarından istifadənin nəticələri təhlil olunur

- Pozitiv və neqativ, risk səviyyəsi və resurs təminatı, resurs təminatının həcmi
- Hər variantın səmərəliliyi, risk səviyyəsi və resurs təminatının həcmi
- Risk səviyyəsi və resurs təminatı
- Pozitiv və neqativ
- Gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət

202 Turizm investisiya proqramının formalaşması nəticəsində müəssisənin inkişaf strategiyasını reallaşdırmaq məqsədilə aşağıdakı prinsiplərin icrası nəzərdə tutulur

- Təbiəti qorumaq, səyahət zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı, infrastrukturun inkişafı
- Turizm xidmətlərinin həcmi və ya turist xidmətlərinin realizə olunmasından əldə olunan gəlir, işçi qüvvəsindən istifadənin göstəriciləri, istehsal fondlarından istifadə, turizm firmasının maliyyə vəziyyətinin göstəriciləri
- Daha səmərəli real investisiya layihələri və maliyyə vasitələrinin seçimi
- İnkişafın investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlilik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- İstifadəsi mümkün olmayan, xidmətlərin hiss edilməməsi, mövsümi dəyişmələrə məruz qalma, müəyyən yerə bağlılıq, istehlakçılar

203 Dövlət turizmdə maliyyə sərmayələrinin mübadiləsi prosesində aşağıdakılara nail olur

- Xidmət sahələrinin inkişafı və strukturu, əhalinin demografik tərkibi və məskunlaşma dərəcəsi, səhiyyənin planlaşması amilləri
- İstehsal və istehlakın tarazlığı və artım sürətinə əsasən formalaşan maliyyə mənbələri
- Mülkiyyətdən, sahibkarlıq fəaliyyətindən, vergilər və gömrük rüsumları hesabına əldə olunan gəlir mənbələrin yüksəldilməsinə
- Sərf edilmiş vəsaitlərin qısa müddətdə geri qaytarılması, xammal sərf etmədən milli gəlirin yüksəldilməsi, əhali məşğulluğunun yüksəldilməsi, maliyyə daxilolmalarının yüksəldilməsi
- Məşğuliyyət quruluşu, əmtəə təklifi, əhali gəlirləri, xidmət sahələrinin inkişafı və strukturu, əhalinin demografik tərkibi və məskunlaşma dərəcəsi

204 Respublikanın rekrasion rayonlaşmasının çoxfazlı sxemi aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir

- Təşkilati xarakterli müxtəlif mexanizmlər və sosial-iqtisadi mülahizələr sistemi vasitəsilə turizmin aktual problemlərinin dərk edilməsi, qanunverici təşəbbüs və sosial turizmin təşkilinin yeni növü əsasında ölkədə sosial turizmin bərpası
- Mehmanxanaların xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Heyətdən istifadə olunmanın səmərəliliyinin artırılması, müxtəlif səviyyələrdə qəbul olunmuş qərarların səlahiyyətlərinin artırılması
- "Tələbat" blokunun rayonlaşdırılması, "Təklif" blokunun rayonlaşdırılması, "Tələbat-təklif" probleminin "balans" yanaşma əsasında inteqral sahəli rekrasion rayonlaşdırılması, makroiqtisadiyyatın ərazi təşkilinin tərkib hissəsi kimi turizm və istirahətin optimal yayılması problemini həll edən rekrasion rayonlaşdırma
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir

205 Turizmin tənzimlənməsində qeyri-rəsmi (sindikativ) informasiya əsasən hansı məqsədlər üçün istifadə olunur

- Müxtəlif metodlarla turizm məhsulunun hərəkət effektivliyinin qiymətləndirilməsi.
- Bazar seqmentlərinin müəyyənləşdirilməsi
- İctimai fikrin öyrənilməsi
- Turizm müəssisəsinin istehsal-xidmət gücünün müəyyənləşdirilməsi
- Bazar situasiyasının tendensiyası

206 Turgünlərin hesablanması hansı formula əsasında həyata keçirilir

- Gələnlərin sayını bir turistin ölkədə keçirdiyi müddətin orta qiymətinə vurub 100-ə bölməklə əmsalı müəyyənləşdirmək ($G = (S + Tor) / 100$)
- Gələnlərin sayını bir turistin ölkədə (regionda) keçirdiyi müddətin orta qiymətindən (günlə) çıxmaq ($G = S - Tor$)
- Gələnlərin sayını bir turistin ölkədə (regionda) keçirdiyi müddətin orta qiymətilə (günlə) toplamaq ($G = S + Tor$)
- Gələnlərin sayını bir turistin ölkədə (regionda) keçirdiyi müddətin orta qiymətinə (günlə) vurmaq ($G = S \times Tor$)
- Gələnlərin sayını bir turistin ölkədə (regionda) keçirdiyi müddətin orta qiymətinə (günlə) bölmək ($G = S / Tor$)

207 Turizm müəssisələrində məhdud reqressiya hüququ ilə maliyyələşmə hansı məsələləri ümumiləşdirir

- Təşkilati xarakterli müxtəlif mexanizmlər və sosial-iqtisadi mülahizələr sistemi vasitəsilə turizmin aktual problemlərinin dərk edilməsi, qanunverici təşəbbüs və sosial turizmin təşkilinin yeni növü əsasında ölkədə sosial turizmin bərpası
- Heyətdən istifadə olunmanın səmərəliliyinin artırılması, müxtəlif səviyyələrdə qəbul olunmuş qərarların səlahiyyətlərinin artırılması
- Ümumi daxili məhsulun formalaşması, gəlirlərin sahibkarlar və sahələr arasında bölünməsinə
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsini
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını bildirir

208 Çarpayı fondunun gücü hansı formula ilə müəyyən olunur (MK - çarpayı fondunun gücü; Kq - ilboyu istifadə olunan çarpayı yeri; Kc - mövsümü istifadə olunan çarpayı yeri; (K) tC - mövsümü günlərin istifadəsi)

- $M_c = K_q \times 365 - K_c \times t_c$
- $M_k = K_q + K_c$
- $M_k = K_q \times 365 + K_c$
- $M_k = K_q \times 365 + K_c \times t_c$
- $M_k = K_q + t_c$

209 Turizm sferasının fəaliyyətində resurs təminatı səviyyəsi hansı formula əsasında ölçülür

- Təminat səviyyəsi = Tələb / Faktiki imkan
- Təminat səviyyəsi = Ümumi məhsul / Tələb
- Təminat səviyyəsi = Ümumi məhsul / Faktiki imkan
- Təminat səviyyəsi = Ümumi məhsul – (C+V+M)
- Heç bir cavab doğru deyil

210 Turizmdə maliyyə münasibətlərinin təhlili zamanı inkişaf variantları hansı göstəricilər əsasında təyin olunur

- Məqsədli bazarlara xidmət üçün təklif olunan malların mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi, təklif olunan mallar üçün strateji məqsədlərin müəyyən edilməsi, düzgün strategiya seçimi, yeni və mövcud mallar üçün strategiyanın işlənilib hazırlanması və tətbiqi
- Məktəb; başlanğıc karyera; özünü göstərməyə, uğur qazanmağa, təşkilatda tanınmağa cəhd; yüksək peşəkarlıq, öz bilik və bacarığını tətbiq etmə sahəsini genişləndirmə, tutduğu mövqeni möhkəmləndirmə; nailiyyətləri, görülmüş işlərin mahiyyətini şifirtmə, seçimin düzgünlüyünə mümkün şübhələr dövrü; ustalıq, təcrübəni başqa əməkdaşlara ötürmə, idarəçilik məharətinin nümayişi
- Turizm xidmətlərinin səmərəli fəaliyyətini təhsil edən və səmərəliliyin artması yolunu isbat edən normativlər, xidmət proqramı və istehsal güclərindən istifadənin təşkilini tənzimləyən normativlər, infrastrukturun genişləndirilməsini təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşunun planlaşması, onun optimal strukturunun tapılması və kapital qoyuluşundan istifadənin səmərəsini artıran tədbirlərin həyata keçirilməsi normativləri
- Heç bir cavab doğru deyil
- Makroiqtisadi göstəricilər, maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, turizm gəlirləri və mənfəəti, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi, turizmin ixracat potensialı, beynəlxalq əlaqələrdə turizmin rolu, əmək haqqı sistemi, xərc strukturu, innovasiya

211 Turizmdə maliyyə münasibətləri dedikdə müəssisənin özündənkənar və öz daxilində maliyyə əlaqələri nəzərdə tutulur ki, bu da özündə aşağıdakıları birləşdirir

- Məqsədli bazarlara xidmət üçün təklif olunan malların mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi, təklif olunan mallar üçün strateji məqsədlərin müəyyən edilməsi, düzgün strategiya seçimi, yeni və mövcud mallar üçün strategiyanın işlənilib hazırlanması və tətbiqi

- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu
- Əhaliyə turist xidmətinin mövsümi xarakteri, başqa respublikalardan iş qüvvəsinin cəlb edilməsi pensiyaçıların əməyindən istifadə etməyə imkan verir, yarım iş günündə işləyənlərin xüsusi çəkisi artır, ixtisaslaşmış əməyinə əsaslanan işçilərin xüsusi çəkisinin artımı, turist sənayesində avtomatlaşdırma, kompüterləşmənin məhdudluğu
- Makroiqtisadi göstəricilər, maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, turizm gəlirləri və mənfəəti, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi, turizmin ixracat potensialı, beynəlxalq əlaqələrdə turizmin rolu, əmək haqqı sistemi, xərc strukturu, innovasiya
- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər

212 Turizmdə çoxcəhətli maliyyə mənbələrinin təhlilində investisiyaların aşağıdakı xüsusiyyətləri şərtləndirilir

- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsilə
- Regionların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövriyyə səmərəsini və onun emal dəriniyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər
- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu
- İqtisadi münasibətlərin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyasının qarşısının alınmasıdır, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsidir
- Ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi; infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi; iqtisadiyyatın inkişafına investisiyaların cəlb olunması işinin davam etdirilməsi; ixrac yönümlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması; müasir tipli infrastruktur obyektlərinin yaradılması

213 Turizmdə maliyyə münasibətlərinin dövlət tərəfindən nizama salınması zamanı hansı tədbirlər həyata keçirilir

- Məhsul və xidməti yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintini ödəyən həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınması
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investora təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi, diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər, dövlət mülkiyyətin özəlləşdirilməsi, dövlət investisiyalarının birbaşa idarə edilməsilə həyata keçirilir
- Regionların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövriyyə səmərəsini və onun emal dəriniyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər

214 Turizmdə investisiya proqramlarını maliyyələşdirmə mənbələrinin təsnifatı hansı əlamətlərə görə aparılır

- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsi
- Məhsul və xidməti yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintini ödəyən həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınması
- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi, diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər, dövlət mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- Mülkiyyətə münasibətdə, dövlət investisiya resursları, rəsmi maliyyə-kredit təşkilatlarının investisiya ehtiyatları, fərdi investorların maliyyə vəsaiti, xarici investorların investisiya resursları, korporativ investisiyalar, dövlət səviyyəsində, region səviyyəsində, bələdiyyələr səviyyəsində, müəssisə, komplekslər, sahələr səviyyəsində
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investorun təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması

215 Turizmdə layihə maliyyələşməsinin hansı formaları fərqləndirilir

- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəqabətli proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Xarici investorun firmanın kapitalında pay iştirakı, korporativ səhmlərin əlavə həcminin buraxılması, vençur investisiyalar
- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz və rəqəblərinin buraxılması, lizinq əsasında
- Borc alana rəqressin tam tətbiqi ilə maliyyələşmə, borc alana rəqress hüququ olmayan maliyyələşdirmə, məhdud rəqressiya hüququ ilə maliyyələşmə
- Amortizasiya fondu, yığım fondu, ehtiyat kapitalı, bölünməmiş mənfəət

216 Turizm sferasında səhmlərin əlavə miqdarının emissiyası aşağıdakıları təmin edir

- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi, diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər, dövlət mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəqabətli proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Turizm firmasının maliyyə potensialının yüksəlməsi, həcm etibarilə böyük kreditlərin cəlb edilməsi üçün şəraitin yaradılması, şirkətin dəyərinin artması, səhmlərin imici və pula çevrilmə qabiliyyətinin artması, səhmlərin məzənnə dəyərinin artması imkanları
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsi

217 Borc alana rəqressin tam tətbiqi ilə maliyyələşmə zamanı hansı göstəricilər tətbiq olunur

- Kredit verən borc alandan heç bir təminatla malik deyil və layihə ilə bağlı bütün riskləri öz üzərinə götürür. Nəticədə borcun dəyəri borc alan üçün yüksək olur. Bu yolla, bir qayda olaraq yüksək mənfəətli və rəqabət qabiliyyətli layihələr müəyyənləşdirilir
- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi, bazarda məhsul və xidmətlər axınında bu fəaliyyətin nəticələrinə nəzarət və təhlilin gücləndirilməsi

- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Layihə kreditçiləri tərəfindən müəyyən təminatların mövcudluğu şəraitində layihə riskini əsas etibarilə borc alan qəbul edir, bu zaman borcun dəyəri nisbətən yüksək olur. Belə maliyyələşmə az gəlirli və qeyri-kommersiya layihələri üçün tətbiq edilir
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsini nəzərdə tutur. İştirakçılar layihənin səmərəli reallaşmasında maraqlıdırlar, çünki gəlirləri bundan asılıdır

218 Məhdud rəqressiya hüququ ilə maliyyələşmə zamanı hansı göstəricilər tətbiq olunur

- Kredit verən borc alandan heç bir təminata malik deyil və layihə ilə bağlı bütün riskləri öz üzərinə götürür. Nəticədə borcun dəyəri borc alan üçün yüksək olur. Bu yolla, bir qayda olaraq yüksək mənfəətli və rəqabət qabiliyyətli layihələr müəyyənləşdirilir
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi, bazarda məhsul və xidmətlər axınında bu fəaliyyətin nəticələrinə nəzarət və təhlilin gücləndirilməsi
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsini nəzərdə tutur. İştirakçılar layihənin səmərəli reallaşmasında maraqlıdırlar, çünki gəlirləri bundan asılıdır
- Layihə kreditçiləri tərəfindən müəyyən təminatların mövcudluğu şəraitində layihə riskini əsas etibarilə borc alan qəbul edir, bu zaman borcun dəyəri nisbətən yüksək olur. Belə maliyyələşmə az gəlirli və qeyri-kommersiya layihələri üçün tətbiq edilir

219 Borc alana rəqress hüququ olmayan maliyyələşdirmə zamanı hansı göstəricilər tətbiq olunur

- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi, bazarda məhsul və xidmətlər axınında bu fəaliyyətin nəticələrinə nəzarət və təhlilin gücləndirilməsi
- Layihə kreditçiləri tərəfindən müəyyən təminatların mövcudluğu şəraitində layihə riskini əsas etibarilə borc alan qəbul edir, bu zaman borcun dəyəri nisbətən yüksək olur. Belə maliyyələşmə az gəlirli və qeyri-kommersiya layihələri üçün tətbiq edilir
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağlı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsini nəzərdə tutur. İştirakçılar layihənin səmərəli reallaşmasında maraqlıdırlar, çünki gəlirləri bundan asılıdır
- Kredit verən borc alandan heç bir təminata malik deyil və layihə ilə bağlı bütün riskləri öz üzərinə götürür. Nəticədə borcun dəyəri borc alan üçün yüksək olur. Bu yolla, bir qayda olaraq yüksək mənfəətli və rəqabət qabiliyyətli layihələr müəyyənləşdirilir
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması

220 Turizm müəssisələrinin investisiya proqramının reallaşdırılmasının maliyyə təminatına daxildir

- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz və rəqələrinin buraxılması, lizinq əsasında
- İntestisiya proqramlarının reallaşma variantlarının işlənilib hazırlanması prosesində hər variantın səmərəliliyi, risk səviyyəsi və resurs təminatının həcmi
- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi
- Maliyyələşmənin təşkilati formasının seçimi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənləşməsi, maliyyə təminatı monitorinqi
- Gəlir artımı potensialının qiymətləndirilməsində yanlışlıq, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsurlar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, sağlam yanaşmanın olmaması

221 Turizmdə xidmət prosesinin proqnozlaşdırılması hansı formada qruplaşdırılır

- Ayrı-seçkilik və inteqrasiya problemləri qarşısında yüksək ideal, iqtisadi inkişafın hərəkətvericisi, yaxın gələcəyin üstünlüyü, torpaqdan istifadənin idarə edilmə iştirakçısı, milli inkişaf proqramlarında tərəfdaş
- Ekskursiyalar, təlimat, təbiəti dərk etmə gəzintiləri
- Təbii resurslardan istifadə üçün lisenziya alınması, ətraf mühitin mühafizəsinin daxili iqtisadi mexanizminin formalaşdırılması
- Keçmiş satış əsasında proqnozların verilməsi, riyazi, iqtisadi və statistik modellər bunlardan əlavələrdə və verilmişlərin əvəzinə gələcək satış haqqında həm də digər bir sıra dəyişənlər istifadə olunur, ekspert proqnozlar
- Turist firmasının əsas istiqamətləri

222 Müvafiq dövlət orqanların icazəsi ilə turizm sektorunun inkişafı məqsədilə aşağıdakı sənədlər hazırlanmalı və müzakirə edilməlidir

- Ərazinin abadlaşdırılması, təbii-rekreasiya sərvətlərin yenidən öyrənilməsi, sərhədlərin qoyulması və istehlak rejimi layihəsinin işlənilməsi, razidə sərvətlərin müəyyən olunması və vəziyyəti üzərində müşahidənin təşkili
- Təbiəti qorumaq, səyahət zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı, infrastrukturun inkişafı
- Turizmin sağlamlıq funksiyalarının formalaşdırılması
- Turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsi
- Ərazinin təbii-rekreasiya amillərinin keyfiyyəti haqqında elmi nəticələr, təbii-rekreasiya sərvətlərin ehtiyatı haqqında ekspert nəticə, müalicə-sağlamlıq zonası, ərazisinin və onun hüdudları daxilindəki təbii sağlamlıq sərvətlərinin vəziyyəti haqqında dövlət ekologiya və sanitariya-epidemioloji ekspertizanın nəticələri, ərazinin topoqrafik planı, onların istehsalçıları haqqında məlumatlar

223 Turizmdə investisiya resurslarının cəlb edilməsi aşağıdakı istiqamətdə mümkün ola bilər

- Turizm xidməti və məhsullarının xarici və daxili turistlərə satışından, turizm müəssisələri üçün turizm məhsulları və avadanlığının ixracından daxil olmalar, xarici turistlərin getdikləri ölkələrdə daxili və beynəlxalq nəqliyyat xərcləri, turizm sənayesində xarici investisiya qoyuluşu, turizmin inkişafı istiqamətində digər ölkələr tərəfindən verilən kreditlərdən daxil olmalar
- Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər
- Turist təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq, insan ehtiyatlarına, azad hərəkəti, avianoqliyyat, daxili turizmə aiddir
- Regional turizm proqramlarının maliyyələşdirilməsinin ənənəvi mənbələri, investisiya layihələrinin dövlət maliyyələşdirilməsi, rekreasiya resurslarının dəyərinin qiymətləndirilməsi əsasında renta hesabları, ekoloji sferanın birgə maliyyə təminatı: turizm sahəsi və "çirkləndirici müəssisələr"
- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi aid edilir

224 Turizmdə maliyyə münasibətlərinin təhlili baxımdan aşağıdakı iqtisadi göstəricilər sistemini təşkil etmək olar

- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu
- Məktəb; başlanğıc karyera; özünü göstərməyə, uğur qazanmağa, təşkilatda tanınmağa cəhd; yüksək peşəkarlıq, öz bilik və bacarığını tətbiq etmə sahəsini genişləndirmə, tutduğu mövqeni möhkəmləndirmə; nailiyyətləri, görülmüş işlərin mahiyyətini şişirtmə, seçimin düzgünlüyünə mümkün şübhələr dövrü; ustalıq, təcrübəni başqa əməkdaşlara ötürmə, idarəçilik məharətinin nümayişi
- Makroiqtisadi göstəricilər, maliyyə potensialı, əmək ehtiyatları, turizm gəlirləri və mənfəəti, rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi, turizmin ixracat potensialı, beynəlxalq əlaqələrdə turizmin rolu, əmək haqqı sistemi, xərc strukturu, innovasiya
- Turizm xidmətlərinin səmərəli fəaliyyətini təhsil edən və səmərəliliyin artması yolunu isbat edən normativlər, xidmət proqramı və istehsal güclərindən istifadənin təşkilini tənzimləyən normativlər, infrastrukturun genişləndirilməsini təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşunun planlaşdırılması, onun optimal strukturunun tapılması və kapital qoyuluşundan istifadənin səmərəsini artıran tədbirlərin həyata keçirilməsi normativləri

- Əhaliyə turist xidmətinin mövsümi xarakteri, başqa respublikalardan iş qüvvəsinin cəlb edilməsi pensiyaçıların əməyindən istifadə etməyə imkan verir, yarım iş günündə işləyənlərin xüsusi çəkisi artır, ixtisaslaşmış əməyinə əsaslanan işçilərin xüsusi çəkisinin artımı, turist sənayesində avtomatlaşdırma, kompüterləşmənin məhdudluğu

225 Turizmin inkişafı üçün ehtiyac duyulan maliyyə mənbələrini aşağıdakı kimi quruluşlandırmaq olar

- Regionların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövriyyə səmərəsini və onun emal dərinliyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər
- Turizm xidmətlərinin səmərəli fəaliyyətini təhsil edən və səmərəliliyin artması yolunu isbat edən normativlər, xidmət proqramı və istehsal güclərindən istifadənin təşkilini tənzimləyən normativlər, infrastrukturun genişləndirilməsini təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşunun planlaşması, onun optimal strukturunun tapılması və kapital qoyuluşundan istifadənin səmərəsini artıran tədbirlərin həyata keçirilməsi normativləri
- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər
- Turizm müəssisələrinə ilkin olaraq müxtəlif maliyyə qrupları tərəfindən qısamüddətli kreditlərin verilməsi, uzunmüddətli maliyyə yardımları
- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu

226 Turizmdə maliyyə münasibətlərinin təşkili zamanı planlı investisiya fəaliyyətini qiymətləndirmək üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur

- Regionların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, region resurslarının istehsal və xidmət sferasında dövriyyə səmərəsini və onun emal dərinliyini artırmaq məqsədi ilə mövcud inteqrasiya səmərəsində istifadə etmək, respublikada artan iqtisadi dirçəlişin nəticələrini davamlı etmək üçün yerli resurslar, o cümlədən əmək, əhali təbii və coğrafi üstünlüklər
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investora təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunması göstəriciləri
- Məhsul və xidməti yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintini ödəyən həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi

227 Investisiya proqramının formalaşması daha səmərəli real investisiya layihələri və maliyyə vasitələri seçimi vasitəsilə müəssisənin inkişaf strategiyasını reallaşdırmaq məqsədilə həyata keçirilir və aşağıdakı prinsiplərin icrasını nəzərdə tutur

- Məhsul və xidməti yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintini ödəyən həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınması
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investora təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması

- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi, diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər, dövlət mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Mülkiyyətə münasibətdə, dövlət investisiya resurslar, rəsmi maliyyə-kredit təşkilatlarının investisiya ehtiyatları, fərdi investorların maliyyə vəsaiti, xarici investorların investisiya resursları, korporativ investisiyalar, dövlət səviyyəsində, region səviyyəsində, bələdiyyələr səviyyəsində, müəssisə, komplekslər, sahələr səviyyəsində

228 Turizmdə maliyyələşmənin təşkilı zamanı səhmdar kapitalın bir hissəsinin investora verilməsinin pozitiv cəhətlərinə aiddir

- Məhsul və xidməti yeniləşdirmə, yeni istehsalat gücünün işə salınması, istehsal gücünün texniki baxımdan yenidən silahlanması və ya yenidən qurma hesabına artması, natamam tikintiniödlvn həcmi, qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin işə salınması
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağılı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsi
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investorun təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması
- Mülkiyyətə münasibətdə, dövlət investisiya resurslar, rəsmi maliyyə-kredit təşkilatlarının investisiya ehtiyatları, fərdi investorların maliyyə vəsaiti, xarici investorların investisiya resursları, korporativ investisiyalar, dövlət səviyyəsində, region səviyyəsində, bələdiyyələr səviyyəsində, müəssisə, komplekslər, sahələr səviyyəsində

229 Turizmdə layihə maliyyələşməsinin səhm və dövlət maliyyələşməsindən əsas fərqi nədədir

- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi, diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər, dövlət mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- Layihənin bütün risklərinin onun iştirakçıları arasında bu və ya digər risk növünün azaldılması ilə bağılı iştirakçıların imkanları nəzərə alınmaqla bölüşdürülməsi
- Mülkiyyətə münasibətdə, dövlət investisiya resurslar, rəsmi maliyyə-kredit təşkilatlarının investisiya ehtiyatları, fərdi investorların maliyyə vəsaiti, xarici investorların investisiya resursları, korporativ investisiyalar, dövlət səviyyəsində, region səviyyəsində, bələdiyyələr səviyyəsində, müəssisə, komplekslər, sahələr səviyyəsində
- Risklərin uçotu və idarə edilməsi, risklərin layihə iştirakçıları arasında bölüşdürülməsi nəzərə alınmaqla xərc və gəlirlərin qiymətləndirilməsidir
- Faiz ödənişləri olmayan maliyyələşmənin təmin edilməsi, maliyyə mənbəyi haqqında informasiyanın məxfiliyinin qorunması, şirkətin idarə edilməsində həmsahib kimi investorun təcrübəsindən istifadə, firmanın fəaliyyətinə nəzarət edən şəxslər dairəsinin məhdudlaşdırılması

230 Turizm firmalarının gəlirinin artımı proqramlarına əngəl törədən maneələrə aiddir

- Gəlir artımı potensialının qiymətləndirilməsində yanlışlıq, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsurlar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, sağlam yanaşmanın olmaması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması
- Gəlir artımı potensialının qiymətləndirilməsində yanlışlıq, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsurlar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi, bazarda məhsul və xidmətlər axınında bu fəaliyyətin nəticələrinə nəzarət və təhlilin gücləndirilməsi

- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsurlar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, sağlam yanaşmanın olmaması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi, bazarda məhsul və xidmətlər axınında bu fəaliyyətin nəticələrinə nəzarət və təhlilin gücləndirilməsi
- Gəlir artımı potensialının qiymətləndirilməsində yanlışlıq, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsurlar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, sağlam yanaşmanın olmaması
- Turizmin inkişafının investisiya strategiyasının vaxtında reallaşması, proqramın ayrılan maliyyə resurslarına uyğunluğu, investisiya proqramının məqsədyönlüyü, gəlirlik və risk arasında rəasional proporsiyalara riayət, proqramın icra prosesində səmərəli resursveriminin təmin olunması

231 İntestisiya proqramının maliyyələşdirilməsinin təşkilı zamanı hansı əsas amillər qiymətləndirilir

- Maliyyələşmənin təşkilatı formasının seçimi və qiymətləndirilməsi, maliyyə mənbəyi strukturunun müəyyənəşməsi, maliyyə təminatı monitorinqi
- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi
- Maliyyə strukturlarından borc vasitəsilə, korporativ istiqraz və rəqələrinin buraxılması, lizinq əsasında
- İntestisiya proqramlarının reallaşma variantlarının işlənilib hazırlanması prosesində hər variantın səmərəliliyi, risk səviyyəsi və resurs təminatının həcmi
- Gəlir artımı potensialının qiymətləndirilməsində yanlışlıq, gəlir əldə etmək zərurətinin dərk edilməsində qüsurlar, düzgün istiqamət seçimi çatışmazlığı, sağlam yanaşmanın olmaması

232 Turizm fəaliyyətində marketinq təsərrüfat funksiyası kimi müəssisənin aşağıdakı suallara cavab verən spesifik funksiyası kimi baxılır: Hansı səhfdir?

- Məhsulların istehlakçıya çatdırılmasını necə təşkil etmək?
- Bazarı necə ələ keçirmək?
- Nə vaxt və hansı şəraitdə məhsul təklif etmək?
- Məhsulu kimə təklif etmək?
- Hansı məhsulları bazara təklif etmək?

233 Marketinq fəaliyyətinə daxil deyildir

- Alıcılar üçün zəruri olan və onların tələbatlarını ödəmək qabiliyyətində olan məhsulların hazırlanması və bazara təklif olunması
- Bazara dövlətin müdaxiləsinin azaldılması üçün müxtəlif tədbirlər görmək
- Məhsulun istehlakçıya çatdırılmasının daha səmərəli və rahat yolunun seçilməsi
- Satıcı üçün lazımi gəlir gətirən və alıcılar üçün məqbul sayılan qiyməti təyin etmək
- Alıcıların ehtiyaclarının, tələblərinin və tələbatlarının müəyyənəşdirilməsi və tələbin stimullaşdırılması üçün müxtəlif metodlardan istifadə olunur.

234 Turizmdə marketinq konsepsiyası nədir?

- Məhsul istehsalının həcmnin artırılması mexanizmidir
- Alıcıların ehtiyac və tələbatlarının kompleks gücünün əsaslı istiqamətləndirilməsidir
- Bazarın həcmnin müəyyənəşdirilməsidir
- Bazarda fəaliyyət göstərən rəqiblərin davranışının öyrənilməsidir
- Məhsulun keyfiyyətinin artırılmasının artırılmasının təşkilidir

235 Marketinq informasiyası xarakterinə görə hansı hissələrə ayrılır?

- Daimi və dəyişən
- Birinci və ikinci
- Demoskopik, ekoskopik
- Planlı və plansız
- Mövcud informasiya və proqnoz informasiya

236 Turizmdə marketingin tənzimlənməsində xarici informasiya mənbəyinə aid deyil:

- Normativ və qanunvericilik aktları və dövlət hakimiyyəti orqanlarının qərarları
- İstehlakçıların şikayət və təklifləri
- Kütləvi xarakter daşıyan reklam faliyyəti və kütləvi informasiya vasitələri
- Statistik nəşrlər, sorğu kitabçaları
- Sərgilər, toplantılar, təqdimmə yığıncaqları və s.

237 «Tələbatı axtar tap və təmin et» ifadəsi turizmdə nəyi xarakterizə edir?

- Ekspert qiymətləndirməni.
- Marketing konsepsiyasını
- Sahibkarlıq fəaliyyətini
- Marketing tədqiqatını
- İstehsal konsepsiyasını

238 Turizm müəssisələri hansı marketing amilləri ilə istehlakçılara təsir edir

- Turizm məhsulu, mühit
- İstehsal, təklif
- Heyət, xidmətin mümayiş prosesi
- Kommunikasiya
- Qiymət, satış.

239 SWOT-hansı sözlərin baş hərflərindən yaranıb?

- Təhlükələr imkanlar, tələb, stimullaşma
- Güc, zəiflik, imkanlar, təhlükələr
- Mühit, imkan, stimül, təhlükə.
- Güc, imkan, təhlükə, surət
- Zəif, güclü, varlı, kasıb

240 Məqsədli marketing nədir?

- Bütün bazar fəaliyyətinin öyrənilməsi üçün marketing tədqiqatının həyata keçirilməsidir
- Bazar seqmentləri arasında sərhəd yaradan, onlardan birini və ya bir neçəsini seçərək hər bir seqment üçün marketing kompleksi və məhsullarının işlənməsidir
- Bütün alıcılar üçün kütləvi istehsal olunan istənilən məhsul bölüşməsi və stimullaşmasıdır
- Müxtəlif xarakterli və müxtəlif keyfiyyətdə 2 və daha çox çeşiddə məhsulun ümumi məqsədlə buraxılışdır.
- Ümumi potensial turizm bazarının seqmentləşdirilməsi

241 Daxili marketing mühitinin təhlili istiqamətinə aid deyildir

- Kadrlar
- Bazar
- Marketing
- Maliyyə
- İdarəetmənin təşkili

242 Banner nədir?

- Telereklam rolisi
- İnternetdə reklam plakatıdır
- Mətbuatda sərlöv həli yazıdır
- Radiooyun reklamı

- Çap reklam plakatu

243 Turizmdə reklam nəşrləri aşağıdakı əsas kriteriyaları əks etdirir

- Dünya ölkələri ilə əlaqə, turizm məhsulunun bütün xarakterik detallarını, qiymətləri
 Qiymətləri, satış şərtlərini, müxtəlif növ ehtiyatlardan səmərəli istifadə
 Turizm məhsulunun bütün xarakterik detallarını, qiymətləri, satış şərtlərini
 Qiymətləri, satış şərtlərini, müxtəlif növ ehtiyatlardan səmərəli istifadə, elmi-texniki tərəqqi
 Maddi-texniki baza, satış şərtləri

244 Turizmdə marketingin mahiyyətinin müəyyənləşdirilməsinə sistemli yanaşma aspektləri hansılardır?

- Tələbin öyrənilməsi, istehsalın təşkili, iqtisadi artımın təmin olunması
 İqtisadi proses, təsərrüfat funksiyası, təsərrüfat konsepsiyası
 İqtisadi inkişaf konsepsiyası, sosial inkişaf konsepsiyası, təsərrüfat konsepsiyası
 İqtisadi proses, sosial proses, istehsal prosesi.
 İstehsal funksiyası, satış funksiyası, istehlak funksiyası.

245 Marketing təsərrüfat konsepsiyası kimi turizmdə hansı makroiqtisadi amilləri müəyyənləşdirir

- Bir tərəfdən tələbatı hərtərəfli və sistemli öyrənərək bazara mal təklifinin ünvanlılığını təmin edir, digər tərəfdən isə bazara fəal təsir etməklə tələbatı və alıcı təsüratını formalaşdırır.
 Məhsul istehsalını təşkil edir və onun realizasiyasını həyata keçirir
 Məhsulun istehsalını və satışını həyata keçirir
 Məhsul istehsalını stimullaşdırır
 Tələb və təklif arasında tarazlığı təmin edir

246 Praktikada marketing tədqiqatının təşkili formalarının seçilməsini hansı amillər şərtləndirir

- Firmanın bazarda iş təcrübəsi
 Bazarda rəqiblərin mövqeyi
 Professional potensial əməkdaşlar
 Bazarda firmanın mövqeyi, strategiya və taktikası
 Mövcud şəxsi tədqiqatçılar heyəti

247 Turizmdə ilkin marketing informasiyasının yığılmasında hansı metodlardan istifadə edilir

- Sorğu metodu, birbaşa hesablama metodu, eksperiment metodu
 Sorğu metodu, müşahidə metodu, eksperiment metodu
 Sorğu metodu, birbaşa hesablama metodu, müşahidə metodu
 Sorğu metodu, eksperiment metodu, balans metodu
 Faktorlar üsulu, müşahidə metodu, eksperiment metodu

248 Sindikativ informasiya onun üçün istifadə olunmur

- bazar texnologiyasının işlənməsi
 Müəssisə daxili statistikanın aparılması
 İctimai fikrin öyrənilməsi;
 Bazar segmentinin müəyyənləşdirilməsi;
 Turizm məhsullarını hərəkətinin effektivliyinin müxtəlif metodlarla qiymətləndirilməsi

249 Turizm xidməti istehlakçılara təsir edən amillər necə qruplaşdırılır

- Tələb, təklif.
 Xarici səbəb amilləri, şəxsi amillər.

- İqtisadi amillər, siyasi amillər
- Sosial amillər mədəni amillər
- Qiyimət, məhsul

250 Situasiya təhlili turizm müəssisələrində əsasən bu istiqamətləri aşkara çıxarır. Hansı doğru deyil?

- Müəssisənin zəif tərəflərini
- Mövcud imkanları
- Gələcəkdə yarana bilən problemləri
- Mövcud təhlükələri
- Müəssisənin güclü tərəflərini.

251 Marketing kommunikasiyası kompleksinin əsas elementinə daxil deyil:

- Reklam
- Topdan satış
- Fərdi satış
- Təbliğat
- Satışın stimullaşdırılması

252 Turizm sferasında marketing nailiyyəti bununla bağlı deyil:

- Bazarın kompleks təhlili
- Rəqiblərin sıradan çıxarılması
- Məhsulun reklamı
- Realizasiya sistemi və kanalının təhlili.
- Turizm məhsulun istehsalı

253 Turizmdə marketing strategiyasının hazırlanması mərhələsinə aid deyil:

- Marketing kompleksinin hazırlanması
- Marketing fəaliyyətinin nəticələrinin təhlili
- Bazar fərsətlərinin analizi
- Məqsədli bazarın seçilməsi
- Marketing fəaliyyətinin idarə olunması

254 Turizmdə informasiya texnologiyaları marketing baxımından necə funksiyalaşdırılır

- Kommersiya bölməsində turizm xidmətinin risq xüsusiyyətləri
- Müştərilərlə müqavilələrin təmin olunması, turizm fəaliyyətinin inkişafı, yeni təkliflərin layihələndirilməsi kimi prinsipləri əsas tutaraq, turizm məhsulunun alınmasında yeni imkanların təmin edilməsi, bazarda məhsul və xidmətlər axınında bu fəaliyyətin nəticələrinə nəzarət və təhlilin gücləndirilməsi
- Kommersiya və qeyri-kommersiya marketingi, onların fərqləndirilməsi
- Turizmin inkişafına kapital qoyuluşlarının zəruriliyi, kommersiya və qeyri-kommersiya marketingi, onların fərqləndirilməsi
- İstirahət edənlərə əylənmək imkanının verilməsi, fərdi yorğunluq hissindən azad olunması, qoruq, yasaqlıq və milli parkların rekrasiyon istifadəsi

255 Turizm sahəsində reklam informasiya işi hansı istiqamətlərdə tənzimlənir

- Assistents, məcburi dövlət sığortası və könüllü sığorta
- İstehlakçılara istiqamətlənən iş, peşəkar turizm sənayesi işçilərinə istiqamətlənən iş
- Əhəlinin sağlamlığının mühafizəsi və məşğulluq siyasəti
- Turizmdə əmtəə təklifi, istehsal, respublikaya gətirilən məhsul, cəmiyyət, sosial amillər, savadlılıq səviyyəsi

- Əhalinin müxtəlif sosial risklərdən sığortalanması

256 Marketing informasiya sisteminin alt sistemə daxil deyildir:

- İnformasiyanın dəyişdirilməsi
 Daxili informasiya
 Xarici informasiya
 İlkin informasiyanın yığılması
 İnformasiyanın təhlili

257 Turizmdə marketingin tənzimlənməsində daxili informasiyaya aid deyildir

- Balans uçuşu
 Müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi bazarda vəziyyət
 Müəssisənin müxtəlif kanallarda satış uçuşu
 Əvvəlki tədqiqatların hesabatı
 Gəlir və xərclərin uçuşu

258 Marketing kompleksinin əsas elementləri hansılardır?

- Tələb, təklif, rəqabət, məhsul
 Məhsul, xidmət, qiymət, satış, kommunikasiya
 Tələb, təklif, məhsul, kommunikasiya
 Qiymət, satış, kommunikasiya, rəqabət.
 Tələb, qiymət, rəqabət, satış

259 Marketing-miks hansı tərkib hissələrdən ibarətdir?

- Təklif, rəqabət, məhsul, satış
 Məhsul, məkan, qiymət, həvəsləndirmə
 Tələb, təklif, qiymət, rəqabət
 Tələb, qiymət, məhsul, satış
 Məhsul, qiymət, məkan, rəqabət

260 Strateji marketing planlaşmasının mərhələsi olan müəssisənin vəziyyətinin hərtərəfli təhlili necə adlanır?

- Marketing imkanlarının təhlili
 Situasiya təhlili
 Xarici mühitin təhlili
 Satış kanalının seçilməsi
 Daxili mühitin təhlili

261 Aşağıdakılardan hansı reklam mənasını ifadə etmir?

- Reklam kommunikasiya forması kimi məhsul və xidmətlərə yeni keyfiyyət gətirməyə cəhddir.
 Məhsul istehsalını stimullaşdırılmasıdır
 Alıcıları cəlb etmək məqsədi ilə nə isə haqqında geniş tanışlıq yaratmaq tədbiridir
 Latın mənşəli söz olub «qışqırmaq» mənasını verir
 Kimsə və nə isə haqqında tanıtımın yaradılması məqsədilə tanışlığın genişləndirilməsidir

262 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində Master-Turun köməyi ilə hansı əməliyyatlar həyata keçirilir

- Turizm firmasının əməkdaşının hər hansı dərəcədə işini yaradıcılığa çevirən, hər bir tur haqqda turist təşkilatı əməkdaşına tam informasiya verilməsinə zəmanət verən, hər bir müştəri, hər bir partnyor və qarşılıqlı hesabat, turun kalkulkasiyasının dəqiq yerinə yetirilməsi
- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışından qaçmağa imkan verilməsi
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur
- Firma üçün zəruri olan məlumatların işlənməsi məsələlərinin həllinə, yaxşı quruluşa malik olan və həll edilməsi üçün alqoritm və proqramın hazırlanması mümkün məsələlərin həllinə, məlumatların işlənməsi standart proseduralarına, hadisələrin və əməliyyatların xronologiyasına üstünlük verilib

263 «Master-Tur» proqramının ən böyük üstünlüyü nədir

- «Turoperator-Region» şəbəkəsinin təşkil edilməsi
- «Turoperator-agent» şəbəkəsinin təşkil edilməsi
- «Turoperator-Master» şəbəkəsinin təşkil edilməsi
- «Turoperator-Turfirma» şəbəkəsinin təşkil edilməsi
- «Master-agent» şəbəkəsinin təşkil edilməsi

264 Turizmin tənzimlənməsində «Master-Agent» kompleksi nə üçün nəzərdə tutulub

- Turlar, xüsusi təkliflər, qiymətləri internetdə əks etdirərək standart brouzerlər
- Turagentlərin fəaliyyətinin avtomatlaşdırılması üçün
- Turoperatorları mehmanxanalar, nəqliyyat, sığortalanmanın şərtləri, viza dəstəyi
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası adminstratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Turagentlərdə bilet satışı üzrə fəaliyyətin avtomatlaşdırılmasına

265 Restoran sahəsində informasiya texnologiyaları hansı əməliyyatlarda tətbiq olunan informasiya texnologiyalarına bölünür

- «Master-Agent» kompleksi
- Front və back house
- «Samo-turagent» və «Master-Agent»
- Front, «Master-Agent» və back house
- «Samo-turagent» proqram kompleksi

266 Müasir səviyyəli informasiya texnologiyasının istifadə olunmasının struktur sxeminə hansı səviyyəni misal göstərmək mümkündür

- Xərclər, tələbat, rəqabət
- Korporasiyadaxili, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi
- Korporasiyadaxili, virtual, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi
- Korporasiyadaxili, virtual, korporasiyalararası və vizual informasiya əlaqəsi
- Vizual, virtual, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi

267 Qlobal Bronlaşdırma sisteminin «qızıl dördlüyü»nə daxildir

- Amadeus/sistem one, Qalileo/Apollo, Sabre/Fantaziya, Global Disrtbusion
- Amadeus/sistem one, Qalileo/Apollo, Sabre/Fantaziya, Worldspan
- Amadeus/sistem one, Global Disrtbusion, Qalileo/Apollo, Sabre/Fantaziya, Worldspan
- Amadeus/sistem one, Global Disrtbusion, Sabre/Fantaziya, Worldspan

- Amadeus/sistem one, Qalileo/Apollo, Global Disrtbusion, Worldspan

268 «Amadeus» Global Disrtbusion sisteminin istifadəçilərini təsnifləşdirin

- Dünya üzrə 75 aviakompaniya, 570000 mehmanxana və 402 avtomobil kirayəsi firması istifadə edir
- Dünya üzrə 725 aviakompaniya, 57000 mehmanxana və 42 avtomobil kirayəsi firması istifadə edir
- Dünya üzrə 1225 aviakompaniya, 57 mehmanxana və 42 avtomobil kirayəsi firması istifadə edir
- Dünya üzrə 25 aviakompaniya, 570 mehmanxana və 42 avtomobil kirayəsi firması istifadə edir
- Dünya üzrə 5 aviakompaniya, 5700 mehmanxana və 420 avtomobil kirayəsi firması istifadə edir

269 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində Web-vitrinin üstünlükləri necə təsnifləşdirilir

- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- İstehlakçı üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlığı, gələn informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, oriyentasiyalaşdırmaq, çeviklik, həqiqilik, səmərəlilik
- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə
- Qiymətin çox da yüksək olmaması, xüsusi İnternet-proqramlaşdırma biliklərinin tələb olunmaması

270 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində informasiyanın alınması üçün istifadə edilən məlumatlar bazası hansı elementlərdən ibarətdir

- Firma üçün zəruri olan məlumatların işlənməsi məsələlərinin həllinə, yaxşı quruluşa malik olan və həll edilməsi üçün alqoritm və proqramın hazırlanması mümkün məsələlərin həllinə, məlumatların işlənməsi standart proseduralarına, hadisələrin və əməliyyatların xronologiyasına üstünlük verilib
- Firmada baş verən əməliyyatların qiymətləndirilməsi əsasında toplanan məlumatlar və idarəetmə obyektinin planda nəzərdə tutulan vəziyyətini müəyyən edən plan sənədləri, standartlar, büdcə sənədləri və s.
- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası adminstratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu

271 Turizmdə Master-Web proqram kompleksinin imkanlarına aşağıdakılar aiddir

- Firmada baş verən əməliyyatların qiymətləndirilməsi əsasında toplanan məlumatlar və idarəetmə obyektinin planda nəzərdə tutulan vəziyyətini müəyyən edən plan sənədləri, standartlar, büdcə sənədləri və s.
- Tələbnamə və bildirişlərin baxılmasında menecerlər vaxta qənaət edirlər, turist xidmətlərini alanlara turların varlığı haqqında real informasiyanı təqdim etmək, kompaniyanın saytını yaratmaq üçün vaxta və üsullara qənaət etmək, turoperatora turlar haqqında məlumat vermək və vaxtında «alışan» turları reallaşdırmağa imkan vermək
- Firma üçün zəruri olan məlumatların işlənməsi məsələlərinin həllinə, yaxşı quruluşa malik olan və həll edilməsi üçün alqoritm və proqramın hazırlanması mümkün məsələlərin həllinə, məlumatların işlənməsi standart proseduralarına, hadisələrin və əməliyyatların xronologiyasına üstünlük verilib
- Turizm firmasının əməkdaşının hər hansı dərəcədə işini yaradıcılığa çevirən, hər bir tur haqqda turist təşkilatı əməkdaşına tam informasiya verilməsinə zəmanət verən, hər bir müştəri, hər bir partnyor və qarşılıqlı hesabat, turun kalkulkasiyasının dəqiq yerinə yetirilməsi, bir dəqiqəlik müxtəlif formada olan sənədlərin, listlərin, vauçerlərin və başqalarının doldurulması ilə bağlı proqram kompleksi

- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışıdan qaçmağa imkan verilməsi

272 Tənzimləmədə proseslərin avtomatlaşdırılması üzrə mövcud proqramları şərti olaraq hansı siniflərə bölünür

- Tələb olunan investisiyanın ümumi həcmi, layihənin həyata keçirilməsinə yönəldiləcək və investordan özünə məxsus olan investisiyanın həcmi, kənardan cəlb olunacaq investisiyanın həcmi, investisiya layihəsinin həyata keçirilməyə başlanması vaxtı, investordan vəsaitlərinin mənimlənməsinə başlanması
- Xaricdə qarşılıqlı əlaqə qurmadan firmanın daxili fəaliyyətini təmin edən avtomatlaşdırılmış proqramlar, turoperatora paket rejimdə modem vasitəsilə digər turagentlərlə əlaqə qurmağa imkan verən proqramlar, qlobal telekommunikasiya şəbəkələrindən istifadəyə əsaslanan proqramlar
- Sistemli təhlil, komplekslik, optimallaşdırma, tipləşdirmə, unifikasiya və standartlaşdırma, perspektiv və fasiləsiz inkişaf prinsipləri
- Turagentlikdə yerləşən müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən proqram təchizatı, müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən və turagentlikdə yerləşən proqram təchizatı, turagentlikdə yerləşən avtomatik sistem və proqram təchizatı
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması

273 Turagentlə turoperator arasında hansı variantlarda proqram təchizatı tənzimləyici xarakter daşıyır

- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələr
- Turagentlikdə yerləşən müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən proqram təchizatı, müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən və turagentlikdə yerləşən proqram təchizatı, turagentlikdə yerləşən avtomatik sistem və proqram təchizatı
- Xaricdə qarşılıqlı əlaqə qurmadan firmanın daxili fəaliyyətini təmin edən avtomatlaşdırılmış proqramlar, turoperatora paket rejimdə modem vasitəsilə digər turagentlərlə əlaqə qurmağa imkan verən proqramlar, qlobal telekommunikasiya şəbəkələrindən istifadəyə əsaslanan proqramlar
- Sistemli təhlil, komplekslik, optimallaşdırma, tipləşdirmə, unifikasiya və standartlaşdırma, perspektiv və fasiləsiz inkişaf prinsipləri
- Turizm məhsullarına və xidmətlərinə tələbat, regional yerləşmə, turist axınları, turizm mərkəzinin idarəedici heyətinin VƏ əmək personalının yerləşməsində mərkəz rəhbərlərinin azad səlahiyyətlərindən

274 «Master-Tur» proqramının strukturu hansı funksional bloklardan ibarətdir

- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- Turun formalaşdırılması, tur məhsulunun reallaşdırılması, partnyorlarla iş, maliyyə, inzibati məlumat
- Komissiya və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabınının çap olunması
- Partnyorlar, şəhərlər, ölkələr, otellər, nəqliyyat vasitələri, ekskursiyalar, uçuşlar və s. xidmətlər haqqında məlumat toplamaq
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası adminstratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması

275 «Master-Tur»un «Master-İnterlook» kompleksi hansı imkanları verir

- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur

- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Məlumatların işlənilməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Komissiya və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək

276 «Master-Agent» kompleksinin imkanlarına aiddir

- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Gəlmə vaxtı, ölkə, otel və qiymət üzrə qiymət təklifinin avtomatik daxil edilməsi, sənədlərin çapı, tur xidmətlər üzrə ödənişi qeyd etmək
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur
- Məlumatların işlənilməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Komissiya və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək

277 «Master-Avia» kompleksi nə üçün nəzərdə tutulub

- Turlar, xüsusi təkliflər, qiymətləri internetdə əks etdirərək standart browserlər
- Bilet satışı üzrə fəaliyyətin avtomatlaşdırılması üçün
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Turagentlərin fəaliyyətinin avtomatlaşdırılması üçün
- Turoperatorları mehmanxanalar, nəqliyyat, sığortalanmanın şərtləri, viza dəstəyi

278 «Samo-turagent» proqram kompleksinin imkanlarına daxildir

- «Master-Agent» kompleksi
- Turoperator və ölkə üzrə tur paketin tərkibi və dəyərini müəyyən etməyə, satışın qeydiyyatına alınması
- Qonaqpərvərlik sənayesində fəaliyyət göstərən müəssisələrdə işçi qrupuna xidmət edən informasiya sistemləri
- Front və back house
- «Samo-turagent» proqram kompleksi

279 İnternet şəbəkəsi vasitəsilə əldə oluna biləcək imkanlar aşağıdakı kimi ümumiləşdirilir

- Xüsusi sayt və portları, turoperatorların saytları, regional turizm təşkilatlarının saytları, qlobal bronlaşdırma sistemi, nəqliyyat şirkətlərinin saytları, yerləşdirmə obyektlərinin saytları, xüsusi səhifələr
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur
- Məlumatların işlənilməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası

- Komisyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək

280 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində informasiya texnologiyalarının hansı növləri fərqləndirilir

- Bazara görə; təşkilatçı marketinq fəaliyyəti haqqında; xərclər və gəlirlər üzrə: texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair; hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya tendensiyası və xarici mühit haqqında lazımlı informasiyalar
- Məlumatların işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Elektron sərgilərdə, yarmarkalarda, sərgilərdə və s. iştirak edə bilmə, uzaqdan qeyri-nəğd hesablaşmaların həyata keçirilməsi, 365 gün, 24 saat operativ iş rejimi, potensial əməkdaşların axtarılması, müəssisənin ictimaiyyətlə aparılan əlaqələrinin yüksək keyfiyyətlə və sürətlə aparılması, müəssisənin kooperativ saytının yaradılması və onun İnternetdə yerləşdirilməsi
- Xüsusi sayt və portallar, turoperatorların saytları, regional turizm təşkilatlarının saytları, qlobal bronlaşdırma sistemi, nəqliyyat şirkətlərinin saytları, yerləşdirmə obyektlərinin saytları, xüsusi səhifələr
- Şəbəkə marketinqinin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması

281 İnformasiya axınları hansı cəhətlərinə görə təsnifləşdirilir

- Elektron sərgilərdə, yarmarkalarda, sərgilərdə və s. iştirak edə bilmə, uzaqdan qeyri-nəğd hesablaşmaların həyata keçirilməsi, 365 gün, 24 saat operativ iş rejimi, potensial əməkdaşların axtarılması, müəssisənin ictimaiyyətlə aparılan əlaqələrinin yüksək keyfiyyətlə və sürətlə aparılması, müəssisənin kooperativ saytının yaradılması və onun İnternetdə yerləşdirilməsi
- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə
- Bazara görə; təşkilatçı marketinq fəaliyyəti haqqında; xərclər və gəlirlər üzrə: texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair; hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya tendensiyası və xarici mühit haqqında lazımlı informasiyalar
- İstehlakçı üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlığı, gələn informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, oriyentasiyalaşdırmaq, çeviklik, həqiqilik, səmərəlilik
- Şəbəkə marketinqinin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması

282 Ümumdünya elektron şəbəkəsi İnternetin turizm müəssisəsi üçün yaratdığı imkanlar aşağıdakı kimidir

- Komisyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Elektron sərgilərdə, yarmarkalarda, sərgilərdə və s. iştirak edə bilmə, uzaqdan qeyri-nəğd hesablaşmaların həyata keçirilməsi, 365 gün, 24 saat operativ iş rejimi, potensial əməkdaşların axtarılması, müəssisənin ictimaiyyətlə aparılan əlaqələrinin yüksək keyfiyyətlə və sürətlə aparılması, müəssisənin kooperativ saytının yaradılması və onun İnternetdə yerləşdirilməsi
- Şəbəkə marketinqinin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması
- Məlumatların işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası

283 İnformasiya texnologiyalarının tənziplənməsində elektron mağazanın çatışmayan cəhətlərinə daxildir

- Qiymətin çox da yüksək olmaması, xüsusi İnternet-proqramlaşdırma biliklərinin tələb olunmaması
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə

284 Turizmdə informasiya təminatı hansı tənzipləmə meyarlarını özündə əks etdirir

- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə
- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Firma üçün zəruri olan məlumatların işlənməsi məsələlərinin həllinə, yaxşı quruluşa malik olan və həll edilməsi üçün alqoritm və proqramın hazırlanması mümkün məsələlərin həllinə, məlumatların işlənməsi standart proseduralarına, hadisələrin və əməliyyatların xronologiyasına üstünlük verilib
- Firmada baş verən əməliyyatların qiymətləndirilməsi əsasında toplanan məlumatlar və idarəetmə obyektinin planda nəzərdə tutulan vəziyyətini müəyyən edən plan sənədləri, standartlar, büdcə sənədləri və s.

285 Master-Tur özündə aşağıdakıları birləşdirir

- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək
- Turizm firmasının əməkdaşının hər hansı dərəcədə işini yaradıcılığa çevirən, hər bir tur haqqda turist təşkilatı əməkdaşına tam informasiya verilməsinə zəmanət verən, hər bir müştəri, hər bir partnyor və qarşılıqlı hesabat, turun kalkulyasiyasının dəqiq yerinə yetirilməsi, bir dəqiqəlik müxtəlif formada olan sənədlərin, listlərin, vauçerlərin və başqalarının doldurulması ilə bağlı proqram kompleksi
- Tələbnamə və bildirişlərin baxılmasında menecerlər vaxta qənaət edirlər, turist xidmətlərini alanlara turların varlığı haqqında real informasiyanı təqdim etmək, kompaniyanın saytını yaratmaq üçün vaxta və üsullara qənaət etmək, turoperatora turlar haqqında məlumat vermək və vaxtında «alışan» turları reallaşdırmağa imkan vermək
- Firma üçün zəruri olan məlumatların işlənməsi məsələlərinin həllinə, yaxşı quruluşa malik olan və həll edilməsi üçün alqoritm və proqramın hazırlanması mümkün məsələlərin həllinə, məlumatların işlənməsi standart proseduralarına, hadisələrin və əməliyyatların xronologiyasına üstünlük verilib
- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışıdan qaçmağa imkan verilməsi

286 İnformasiya texnologiyalarının tənziplənməsində texnoloji proseslərin hansı inkişaf prinsipləri gözlənilməlidir

- Tələb olunan investisiyanın ümumi həcmi, layihənin həyata keçirilməsinə yönəldiləcək və investora özünə məxsus olan investisiyanın həcmi, kənardan cəlb olunacaq investisiyanın həcmi, investisiya layihəsinin həyata keçirilməyə başlanması vaxtı, investora vəsaitlərinin mənimsənilməsinə başlanması

- Sistemli təhlil, komplekslik, optimallaşdırma, tipləşdirmə, unifikasiya və standartlaşdırma, perspektiv və fasiləsiz inkişaf prinsipləri
- Turagentlikdə yerləşən müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən proqram təchizatı, müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən və turagentlikdə yerləşən proqram təchizatı, turagentlikdə yerləşən avtomatik sistem və proqram təchizatı
- Xaricdə qarşılıqlı əlaqə qurmadan firmanın daxili fəaliyyətini təmin edən avtomatlaşdırılmış proqramlar, turoperatora paket rejimdə modem vasitəsilə digər turagentlərlə əlaqə qurmağa imkan verən proqramlar, qlobal telekommunikasiya şəbəkələrindən istifadəyə əsaslanan proqramlar
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması

287 Turizm firmalarının idarə edilməsində proqramlar firma rəhbərlərinə hansı imkanları verir

- Ekskursiya obyektini xarakterizə edən məlumatlar, obyektin növü, adı, onunla əlaqəli hadisələr, yerləşdiyi ərazi, qısa təsviri, müəllifləri, yaranma tarixi, mənbələr
- Turizm fəaliyyətinin effektivliyinin yüksəldilməsi, xidmət tədarükçüləri və daimi müştərilər haqqında məlumat əldə etmək, daha mükəmməl marketinq tədqiqatlarını həyata keçirmək, turist məhsulunun irəliləməsi üzrə keçirilən kompaniyaların nəticələrinin yoxlanılması, elektorn poçtdan istifadə, rəqiblər üzərində üstünlük qazanmaq
- Turizm fəaliyyətinin effektivliyinin yüksəldilməsi, xidmət tədarükçüləri və daimi müştərilər haqqında məlumat əldə etmək, daha mükəmməl marketinq tədqiqatlarını həyata keçirmək, əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı ödəmələrinin səviyyəsi, dövriyyə vəsaitlərini təkrar istehsalı, ödəmə qabiliyyəti, maliyyə sabitliyi, valyuta dönərliliyi, turist məhsulunun istehlakçıya çatdırılması prosesinin təşkil olunması, əməyə material-maddi stimulun iqtisadi təminatı, turizm infrastrukturunun inkişafının hüququ və investisiya yönümlü dəstəyi, təbii inhisarçılığa şərait yaratmaq
- Turizm fəaliyyətinin effektivliyinin yüksəldilməsi, xidmət tədarükçüləri və daimi müştərilər haqqında məlumat əldə etmək, daha mükəmməl marketinq tədqiqatlarını həyata keçirmək, əməyə material-maddi stimulun iqtisadi təminatı, turizm infrastrukturunun inkişafının hüququ və investisiya yönümlü dəstəyi, təbii inhisarçılığa şərait yaratmaq
- Turizm fəaliyyətinin effektivliyinin yüksəldilməsi, xidmət tədarükçüləri və daimi müştərilər haqqında məlumat əldə etmək, daha mükəmməl marketinq tədqiqatlarını həyata keçirmək, valyuta dönərliliyi, turist məhsulunun istehlakçıya çatdırılması prosesinin təşkil olunması, əməyə material-maddi stimulun iqtisadi təminatı

288 «Master-Tur» proqramı istifadəçilərə hansı imkanları verir

- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- Partnyorlar, şəhərlər, ölkələr, otellər, nəqliyyat vasitələri, ekskursiyalar, uçuşlar və s. xidmətlər haqqında məlumat toplamaq
- Turun formalaşdırılması, tur məhsulunun reallaşdırılması, partnyorlarla iş, maliyyə, inzibati məlumat
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması

289 Turun formalaşdırılması zamanı «Master-Tur» hansı imkanları verir

- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək

- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Məlumatların işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması

290 «Samo-Tur» proqram kompleksinin imkanlarına daxildir

- Məlumatların işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Turoperatorları mehmanxanalar, nəqliyyat, sığortalananın şərtləri, viza dəstəyi, tamamlayıcı xidmətlərin təsviri ilə bağlı məlumat bazası yaratmağa imkan verir
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək

291 İnternetdə turizm sferası ilə əlaqəli olan sayt qruplarını təsnifləşdirin

- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur
- Xüsusi sayt və portları, turoperatorların saytları, regional turizm təşkilatlarının saytları, qlobal bronlaşdırma sistemi, nəqliyyat şirkətlərinin saytları, yerləşdirmə obyektlərinin saytları, xüsusi səhifələr
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfirliyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək
- Korporasiyadaxili, korporasiyalararası və interaktiv informasiya əlaqəsi
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.

292 Ümumi xarakterli beynəlxalq turizm təşkilatlarına aiddir

- Ümumdünya turizm təşkilatı, ümumdünya səyahətlər və turizm şurası, dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, beynəlxalq turizm alyansı, beynəlxalq turoperatorlar federasiyası
- Ümumdünya turizm təşkilatı, ümumdünya səyahətlər və turizm şurası, dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, beynəlxalq turizm alyansı
- Ümumdünya turagentliklər federasiyası, beynəlxalq turoperatorlar federasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, beynəlxalq turizm alyansı
- Dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turizm ittifaqı, ümumdünya turagentliklər federasiyası
- Ümumdünya səyahətlər və turizm şurası, dünya turizminin beynəlxalq assosiasiyası, beynəlxalq turoperatorlar federasiyası

293 Xarici turizm firmaları öz fəaliyyətindən əldə etdikləri gəlirin təxminən neçə %-ni reklama sərf edilir?

- 6-8%-ni

- 5-6%-ni
- 3-5%-ni
- 7-10%-ni
- 10-15%-ni

294 Sərgidə kollektiv iştirakın əsas mənfi aspektləri olur. Hansı bura daxil deyil?

- Gələcək sərgilərdə müstəqil iştirak etmək ehtimalına zəifləndirici təsir edir
- Xərclərin az olması
- Fərdi eksponatın az olması
- Cavabdehlik hissənin azalması
- Sərgi tədbirlərində iştirak təşkilatı təcrübənin çatışmamazlıqlarla qapanması

295 Beynəlxalq turizm sərgilərində «Master-Web» İnternet-maqazinin hansı xidmətlərindən istifadə olunur

- Məlumatların işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Komissiyon və plan mənfəətin hesablanması, turistlərin sənədlərini rəsmiləşdirmək, prays-list, turistlərin siyahısı, vauçer, səfiriyyə agent, maliyyə hesabatının çap olunması, turun reallaşması nəzarət etmək, firmanın cari maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmək
- Turlar, xüsusi təkliflər, qiymətləri internetdə əks etdirərək standart browserlərdən real vaxt rejimində bir başa bronlaşdırmanı həyata keçirə bilər
- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator uzun nəzərdə tutulur

296 Beynəlxalq turizm sərgiləri çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlərə aiddir

- Məqsədli bazarlara xidmət üçün təklif olunan malların mövqeyinin müəyyənəşdirilməsi, təklif olunan mallar üçün strateji məqsədlərin müəyyən edilməsi, düzgün strategiya seçimi, yeni və mövcud mallar üçün strategiyanın işlənilib hazırlanması və tətbiqi
- Seminarlar, mətbuat konfransları, prezentasiyalar və s.
- Əhaliyə turist xidmətinin mövsümi xarakteri, başqa respublikalardan iş qüvvəsinin cəlb edilməsi pensiyaçıların əməyindən istifadə etməyə imkan verir, yarım iş günündə işləyənlərin xüsusi çəkisi artır, ixtisaslaşmış əməyinə əsaslanan işçilərin xüsusi çəkisinin artımı, turist sənayesində avtomatlaşdırma, kompyuterləşmənin məhdudluğu
- Planlaşdırılmış gəlirin əldə edilməsinin risk dərəcəsi, kapital qoyuluşlarının ödənilməsinin nisbətən uzun dövrü, investisiyaların iqtisadi qaytarılmasının ağır zonalarının, yəni sabit mənfəət əldə edilməsinə təminat verməyən zonaların mövcudluğu
- Personal üzrə marketinq informasiyasının toplanması və təhlili, personala olan ehtiyacın təminat vasitələrinin işlənməsi və ya onların seçilməsi, onlardan istifadə, personalın toplanması, qiymətləndirilməsi və seçimi, dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlər

297 Bakıda beynəlxalq turizm sərgisi nə vaxtdan keçirilir

- 1997-ci ildən
- 2002-ci ildən
- 2007-ci ildən
- 2001-ci ildən
- 1993-cü ildən

298 Turizm konsorsiumları çox zaman aşağıdakı prinsiplər əsasında təşkil olunur

- turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması, müştərək məsələlərin həllində bütün iştirakçıların eyni hüquqa malik olması, iştirakçılar arasındakı münasibətlərin müqavilə əsasında təşkilişərti ilə
- Mehmanxanalarda xidmət standartlarına uyğunluğunun təyin olunması
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi
- İnsanların təhsilləri və peşəkar hazırlıqları haqqındakı qərarları, bununla bağlı olan xərcləri və gələcəkdə əldə ediləcək daha yüksək gəlirlərin əldə olunması

299 BMT-nin beynəlxalq siyasi və vətəndaş hüquqları konvensiyasında qəbul edilmiş reklamın əsas prinsiplərinə daxil deyil:

- Mövcud qaydalara uyğun vicdanlı rəqabət.
- Firmanın özünün layiqliliyini nümayiş etdirmək və rəqibləri haqqında mənfi rəy yaratmaq
- Hüquqi təminatlılıq, vicdanlılıq
- Səliqəlilik, ədalətlik
- Gerçəklik, cavabdehlik hissi

300 Turizmdə reklamın xüsusiyyətinə aid deyildir:

- Bir tərəfə istiqamətlənmə.
- Effektivliyin dəyişilməsi baxımında müəyyənlik
- Qeyri-fərdilik xarakteri
- İctimai xarakteri
- İnformasiya doyumluluğu

301 Turist firmalarının sərgi işində iştirakı prosesini bir sıra qarşılıqlı əlaqəli və qarşılıqlı bağlı olan mərhələlərə ayırmaq olar

- Təşkilati hazırlıq mərhələsi və sərginin həyata keçirilməsi və yekununa dair təhlil
- Növbəti sərgidə iştirak haqqında qərar qəbulu
- Sərgi tədbirlərində iştirak haqda prinsipial qərar qəbulu
- Sərgi tədbirlərdə firmanın iştirak məqsədinin müəyyənləşdirilməsi
- Firmanın konkret sərgidə iştirakının seçilməsi

302 Sərgilərdə stent tərtib olunarkən reklamın bu elementindən istifadə olunmur:

- Reklam çarxının nümayişi üçün monitorlardan
- İnternet plakatlardan
- Stentin üzərində firmanın adı, firmanın məhsul nişanı, telefon nömrəsi olan yazılardan
- Stentin rəsmiləşdirilməsini təsdiq edən plakatlardan
- Hərəkət edən ekran görüntülərindən

303 Beynəlxalq turizm sərgilərinin həyata keçirilməsində informasiya təklifinin səmərəlik göstəricilərinin prinsiplərinə daxil edilən elementləri təsniflədin

- Respublikada turizm sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafına şərait yaradılması, ölkə ərazisində fəaliyyət göstərən istirahət mərkəzləri və turizm obyektlərinin müasir tələblərə uyğun şəkildə yenidən qurulması, yeni turizm və istirahət şəbəkələrinin yaradılması üçün yerli və xarici investorların cəlb edilməsi
- Sərgidə iştirak edənlər üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlığı, gələn informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, istiqamətləndirmə, həqiqilik, səmərəlilik

- Bazara görə; təşkilatçı marketing fəaliyyəti haqqında; xərclər və gəlirlər üzrə: texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair; hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya tendensiyası və xarici mühit haqqında lazımlı informasiyalar
- Şəbəkə marketinginin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması
- Elektron sərgilərdə, yarmarkalarda, sərgilərdə və s. iştirak edə bilmə, uzaqdan qeyri-nəgd hesablaşmaların həyata keçirilməsi, 365 gün, 24 saat operativ iş rejimi, potensial əməkdaşların axtarılması, müəssisənin ictimaiyyətlə aparılan əlaqələrinin yüksək keyfiyyətlə və sürətlə aparılması, müəssisənin kooperativ saytının yaradılması və onun İnternetdə yerləşdirilməsi

304 Beynəlxalq turizm sərgilərində mütəxəssislər hansı imkanlara malik olurlar

- Respublikada turizm sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafına şərait yaradılması, ölkə ərazisində fəaliyyət göstərən istirahət mərkəzləri və turizm obyektlərinin müasir tələblərə uyğun şəkildə yenidən qurulması, yeni turizm və istirahət şəbəkələrinin yaradılması üçün yerli və xarici investorların cəlb edilməsi
- Məhsul və xidmətləri reklam etmək, yeni işguzar əlaqələr yaratmaq və müqavilələr bağlamaq
- Turist qəbul edən ölkənin işinin avtomatlaşdırılması, həmçinin turist məhsulunu əldə edən bölüşdürücü agent şəbəkəsinə malik olun turoperator üçün nəzərdə tutulur
- Məlumatların işlənilməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Şəbəkə marketinginin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması

305 Beynəlxalq turizm sərgilərində iştirak hüququ hansı maddi əsaslarla həyata keçirilir

- Güzəştli əsaslarla
- Ödənişli əsaslarla
- Dövlətlərarası müqavilələrə əsasən
- Postterminallar vasitəsilə
- Ödənişsiz əsaslarla

306 Biznes planının tərtib olunması zamanı ərazinin əhəmiyyətli turist-kurort zonası kimi tanınması haqqında aşağıdakı sənədlər hazırlanır

- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxması
- Fəaliyyətdə olan turist-kurort obyektlərinin siyahısı, təbii-müalicə sərvətlərinin vəziyyəti haqqında balneoloji və onların ehtiyatları haqqında ekspert nəticələri, təbii müalicəvi və başqa təbii sərvətlərin, ərazinin vəziyyəti haqqında dövlət ekoloji və sanitar-epidemioloji tədqiqatların nəticələri
- Turizm müəssisələrinin və turizm müəssisələrinin təsnifatı, turizm məhsullarının təhlükəsizliyinin və keyfiyyətinin təmin edilməsi, turizm məhsullarının turist tələbatına uyğunluq parametrlərinin müəyyənəndirilməsi
- Bir və ya bir neçə unikal təbii müalicəvi sərvətlərə, bu sərvətlərin lazımi ehtiyatına, kurort tikintisi üçün kifayət və münasib sahəyə malik olmalıdır, ekoloji və sanitar-epidemioloji normalara uyğun gəlməlidir
- Əhalinin yaşlaşması, işləyən qadınların sayının artması, gec ailə qurmaq meylləri, tənha insanların, ailə qurmayanların sayının artması, övladsız ailələrin sayının artması, ödənişli məzuniyyətlərin müddətlərinin artması, ailə gəlirlərinin artması

307 Sərgi tədbirləri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilir?

- İştirakçıların tərkibinə görə
- Keçirilmə vaxtına görə
- Keçirilmə məqsədinə görə
- Keçirilmə tezliyinə görə
- Təklif olunan eksponatın xarakterinə görə

308 Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsində effektiv reklam imkanlarına daxildir

- Məlumatlam işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Elektron sərgilərdə, yarmarkalarda, sərgilərdə və s. iştirak edə bilmə, uzaqdan qeyri-nəğd hesablaşmaların həyata keçirilməsi, 365 gün, 24 saat operativ iş rejimi, potensial əməkdaşların axtarılması, müəssisənin ictimaiyyətlə aparılan əlaqələrinin yüksək keyfiyyətlə və sürətlə aparılması, müəssisənin kooperativ saytının yaradılması və onun İnternetdə yerləşdirilməsi
- Bazara görə; təşkilatçı marketinq fəaliyyəti haqqında; xərclər və gəlirlər üzrə: texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair; hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya tendensiyası və xarici mühit haqqında lazımlı informasiyalar
- Xüsusi sayt və portları, turoperatorların saytları, regional turizm təşkilatlarının saytları, qlobal bronlaşdırma sistemi, nəqliyyat şirkətlərinin saytları, yerləşdirmə obyektlərinin saytları, xüsusi səhifələr
- Şəbəkə marketinqinin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması

309 Beynəlxalq turizm sərgilərində informasiyaların işlənməsində hansı məlumatlar nəzərdə tutulub

- Şəbəkənin yaradılmasının və ona xidmətin daha ucuz başa gəlməsi, geniş əhatəli əməkdaşların informasiya ilə təmin olunmasının sadəliyi, sistemin informasiya resurslarının və proqram təminatının birgə istifadə oluna bilməsi imkanı, internetə qoşula bilməsi üçün hazır olması, digər lokal şəbəkələrə dərhal əlaqənin yaradıla bilməsi və s.
- Firmalar üçün zəruri olan məlumatların işlənməsi məsələlərinin həllinə, yaxşı quruluşa malik olan və həll edilməsi üçün alqoritm və proqramın hazırlanması mümkün məsələlərin həllinə, məlumatların işlənməsi standart proseduralarına, hadisələrin və əməliyyatların xronologiyasına
- Turlar üzrə baza məlumatların daxil edilməsinin vacibliyi, turizm firmasının ştatında xüsusi elektron mağazası administratorun mövcud olması, çətin proqramların istifadə təyinatı, saytın düzəldilməsinin baha olması
- Beynəlxalq standartlar və onların reallaşdırılmasının müasir üsulları, müasir informasiya texnologiyaları, turizmdə istifadə olunan lokal, regional və qlobal informasiya şəbəkə sistemləri və turizmdə informasiya sisteminin tərkibi və strukturu
- İnformasiya daşıyıcıların növünə, təqdim etmə formalarına, qəbul etmə və çatdırılma üsullarına, kəmiyyət və keyfiyyətinə, açıqlıq və istifadə səliqəsinə, təyinatına, yaranma vaxtına və istifadə müddətinə görə

310 Beynəlxalq tədbirlərdə tarixi məlumatlar özlərində aşağıdakı informasiyaları saxlaya bilirlər

- İstehlakçı üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlığı, informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, istiqamətlənmə, çeviklik, həqiqilik, səmərəlilik
- Bazara görə, təşkilatçı marketinq fəaliyyəti haqqında, xərclər və gəlirlər üzrə, texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair, hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya amilləri və xarici mühit haqqında lazımlı informasiyalar
- Xüsusi sayt və portları, turoperatorların saytları, regional turizm təşkilatlarının saytları, qlobal bronlaşdırma sistemi, nəqliyyat şirkətlərinin saytları, yerləşdirmə obyektlərinin saytları, xüsusi səhifələr
- Məlumatlam işlənməsinin informasiya texnologiyası; idarəetmənin informasiya texnologiyası; ofisin avtomatlaşdırılması; qərar qəbulunu təmin edilməsinin informasiya texnologiyası; ekspert sistemlərinin informasiya texnologiyası
- Şəbəkə marketinqinin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması

311 Beynəlxalq turizm sərgiləri tənzimləmə meyarı olaraq, hansı tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün imkanlar yaradır

- İstehlakçı üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlığı, informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, istiqamətlənmə, çeviklik, həqiqilik, səmərəlilik
- Təmsil edilən firmanın və onun məhsulunun tanınması, kontraktların bağlanması, yeni partnyorların əldə edilməsi, geniş ziyarətçi və jurnalist dairəsi vasitəsilə informasiyanın yayılması, iş təcrübəsi mübadiləsi

- İstehlakçı üçün informasiyanın bütövlüyü və yararlığı, informasiyanın dəqiqliyi, müasirlik, istiqamətlənmə, çeviklik, həqiqilik, səmərəlilik
- Şəbəkə marketinqinin həyata keçirilməsi, təklif etdiyi xidmətin «On-line» rejimi üzərindən satılması, ərazicə uzaq olan müştərilərlə əlaqə yarada bilinməsi, ucuz kommunikasiya vasitələri ilə əlaqəyə çıxış, İnternetin köməyi ilə biletlərin satılması, otel nömrələrinin bronlaşdırılması
- Bazara görə, təşkilatçı marketinq fəaliyyəti haqqında, xərclər və gəlirlər üzrə, texnologiyaların dəyişdirilməsinə dair, hüquqi turizmlənmə sahəsində, demoqrafiya amilləri və xarici mühit haqqında lazımlı informasiyalar

312 İqtisadi amillərə aiddir

- Əhalinin müxtəlif sosial risklərdən sığortalanmasının təşkili prosesində yaranan iqtisadi münasibətlər
- Əmək haqqının və pensiya təminatının nisbətinin müəyyənləşdirilməsi, onun minimal səviyyəsi, normativdən artıq əmək stajına, xüsusi əmək şəraitinə görə əlavə ödəmələr şəklində həvəsləndirmə elementlərin istifadəsi
- Mülkiyyətdən, sahibkarlıq fəaliyyətindən, vergilər və gömrük rüsumları hesabına əldə olunan gəlir mənbələri
- Dövlət büdcəsinə yığılan vergilər, məcburi dövlət sosial sığorta ödəmələri, xüsusi vəsaitlər
- Sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlirlər, işsizlər və aztəminatlı əhali təbəqələrinə müavinətlər

313 Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində insan kapitalı və onun rolu necə qiymətləndirilir

- İnsan kapitalı əhalinin rifah halını xarakterizə edir və ona görə də işçi qüvvəsinin keyfiyyət göstəricisi kimi çıxış edə bilər
- İnsanlar istehlakçı kimi, yalnız ayrı-ayrı dövrlər və hətta il ərzində deyil, bütün həyatları boyu öz gəlirlərinin artmasına çalışırlar
- İqtisadi səmərəlilik, şəxsi azadlıq və mənəvi etik normala
- Əhalinin qidalanması və onların sağlamlığının qorunması
- İnsanların təhsilləri və peşəkar hazırlıqları haqqındakı qərarları, bununla bağlı olan xərcləri və gələcəkdə əldə ediləcək daha yüksək gəlirləri

314 Ətraf mühitin tənzimlənməsində hansı metodlardan istifadə olunur?

- İş yerləri ilə təminat
- İnsanların sağlamlığının mühafizəsi və möhkəmləndirilmə
- Səhiyyə xidmətinin yaxşılaşması
- Psixoloji-sosial dərkətmə, inzibati qaydalar, elmi-texniki inkişaf
- Təşkilati quruluşun yaxşılaşması

315 Turizm müəssisələrinin maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin və ödəmə qabiliyyətinin öyrənilməsi üçün zəruri göstəricilərə daxildir

- Maliyyə əmsalları
- Mikroiqtisadi təhlil
- Ödəmə qabiliyyətliliyi
- Qarşılıqlı asılılıq
- Aktivlik

316 Turizm müəssisələrinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri təhlil edilərkən beynəlxalq turizmin inkişafını və vəziyyətini xarakterizə edən hansı göstəricilər fərqləndirilir

- Ödəmə qabiliyyətliliyi və maliyyə sabitliyi, gəlirlilik, aktivlik, qarşılıqlı asılılıq
- Turistlərin xarici səfərdə olduğu zaman xərclərin məbləği, xarici ölkələrə səyahət edən turistlərin sayı, xarici turistlərin turgünlərinin sayı
- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi, innovasiya prosesləri və onları idarəetmə proseslərinin təşkilinin iyerarxiyalığı, çoxvariantlılıq, sistemlilik, komplekslik, tarazlaşdırma

- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövriyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti
- Xarici turistlərin ölkənin sərhədindən keçidi, xarici ölkərə gedərkən hər bir turistin məsrəflərinin xərcləri

317 Turizm müəssisələrinin xərclərinin maliyyə effektivliyi kimi çıxış edir

- İnvestisiyalar
- Rentabellik
- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti
- Turistin məsrəfləri
- İstifadə olunan əsas fondlarının dəyəri

318 Maliyyə-iqtisadi göstəricilərin inkişaf məqsədlərinin formalaşmasında hansı taktikaya üstünlük verilir

- Gətirilən valyuta ilə onun ölkədə olan valyuta ehtiyatlarına olan nisbəti və ölkədən aparılan valyutaya nisbəti arasında dəyişmələrlə
- Qərarlarda, maliyyə ehtiyatlarının müəyyən edilməsində, törəmə müəssisələrin və idarəetmə quruluşlarının qiymətləndirilməsində
- Onun müəyyən normalarında və elmi əsaslarla təşkili və idarə olunması, sosial müdafiə rıçaqlarının istifadə edilməsi ilə müasir tipli əmək prosesinin təşkili
- Dövlətin həm daxili, həm də beynəlxalq turizmin ahəngdar inkişafına köməklik göstərilməsi
- Yerli əhalinin, əmək qabiliyyətli insanların, pensiyaçıların və yeniyetmələrin turizm fəaliyyətində istifadəsi

319 İnvestisiya fəaliyyəti obyektlərinə müxtəlif maliyyə aktivlərinə pul vəsaitinin qoyuluşu ilə bağlı hansı ödəmələr daxildir

- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- Birbaşa və maliyyə investisiyaları
- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi
- Proporsional inkişafın təmin edilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, startegiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

320 Turizmin resurs potensialına daxildir

- Səmərali amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi
- Maddi-texniki baza, insan resursları, maliyyə resursları, təbii-coğrafi resurslar, informasiya-kommunikasiya resursları və s.
- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması, turizmin idarə olunması sistemində fəaliyyətin əsas istiqamətlərinin müəyyən edilməsi, turizmin inkişafı üçün hüquqi, elmi, maddi bazanın yaradılması
- Diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər
- İstehsal, bölgü və mübadilə prosesində dövriyyə, onun ayrı-ayrı sahələrdə rolu

321 İnvestisiya proqramları formalaşdırarkən nəzərdən keçirilən vasitələrə daxildir

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Layihələrin hazır biznes-planları
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətləri
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini

- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

322 Turizmin maddi-texniki bazasının tərkibinə aşağıdakılar daxildir

- Həyat səviyyəsi, iqtisadi fəallıq, sosial sferanın inkişafı və sosial-demoqrafik göstəriciləri, minimal dövlət standartları və ÜDM-də ekologiyaya çəkilən xərclər
- Turizm firma və agentlikləri, mehmanxanalar, turist bazaları, qidalanma və ticarət müəssisələri, avtonəqliyyat müəssisələri, turist ləvazimatı və avadanlıqlarını icarəyə verən məntəqələr, ticarət-xilasetmə xidməti, turist klubları, dayanacaqları və s.
- İstehlakın regional iqtisadi və sosial inkişafda rolunun qiymətləndirilməsi
- Proqnozlaşdırılan, cari, makro və mikro indikatorlar
- Məşğuliyyət quruluşu, əmtəə təklifi, əhali gəlirləri, xidmət sahələrinin inkişafı və strukturu, əhalinin demoqrafik tərkibi

323 Ekoturizmin tələblərinə riayət etmə aşağıdakılardan ibarətdir

- Marketing tədqiqatları, biznes planların əsaslandırılması, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ictimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhalinin maraqları, ehtiyatlar, ekoloji sistem
- Təbiət kompleksinə böyük miqdarda, qısa müddətli antropogen rekreasiyanın yüklənməsi, mühüm texnogen təsirlər
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunmasını, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək

324 Turizmdə mikroiqtisadi təhlil hansı göstəricilər əsasında həyata keçirilir

- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüvvə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti
- Maliyyə uçotu, maliyyə əmsalları, o cümlədən likvidlik, manevr etmə qabiliyyəti
- Xidmət həcmi, məhsuldar əməyin əmək haqqı ödənişlərinin səviyyəsi, fondverimi, vəsaitlərin dönərliliyi, turizm xidmətlərinin dəyəri, gəlir, rentabellik, turizm firmaların ödəmə qabiliyyətliliyi, likvidlik, maliyyə sabitliyi
- Ödəmə qabiliyyətliliyi və maliyyə sabitliyi, gəlirlilik, aktivlik, qarşılıqlı asılılıq
- Turistlərin xarici səfərdə olduğu zaman xərclərin məbləği, xarici ölkələrə səyahət edən turistlərin sayı, xarici turistlərin turgünlərinin sayı

325 Destinasiyada hər bir turist üçün orta davamiyyət müddəti (günlə/regionda) hansı formula ilə xarakterizə olunur (C - əmək günlərinin sayı; İ - turistlərin sayı; T - adambaşına regionda turist davamiyyəti

- $C = \frac{I}{T}$
- $C = I \times T$
- $C = \frac{D_{min}}{D_{max}} \times 100\%$
- $C = D_{max} \times D_{min} + 100\%$
- $C = \frac{I \times T}{D_{max}} \times 100\%$

326 Turizm ərazilərində turist axınları mövsumu xarakter, təbii-coğrafi şərait və əhali gəlirlərindən asılı olaraq necə təyin olunur (K- turist axının qeyri-müntəzəmliyi; Dmax-turistlərin aylıq sayının maksimum səviyyəsi, adam-gün; Dmin -turistlərin aylıq sayının maksimum səviyyəsi)

- $K = D_{max} + 100\%$
- $K = D_{max} / D_{min} \times 100\%$
- $K = D_{min} / D_{max} \times 100\%$
- $K = D_{min} + 100\%$
- $K = D_{max} \times D_{min} + 100\%$

327 Turizm müəssisələrinin maliyyə-iqtisadi fəaliyyətinin qiymətləndirilməsində rəqabət aparan şirkətlər hansı strateji metodlardan istifadə edirlər

- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi, innovasiya prosesləri və onları idarəetmə proseslərinin təşkilinin iyerarxiyalığı, çoxvariantlılıq, sistemlilik, komplekslik, tarazlaşdırma
- Mövcud məhsul və xidmətlərin turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışından qaçmağa imkan verilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, stratejiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, faktlara əsaslanan yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi
- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti

328 Maliyyə-iqtisadi göstəricilərin yüksəldilməsində layihə idarəçiliyi metodologiyası hansı təşkilati prinsiplərdən istifadəyə əsaslanır

- Mövcud məhsul və xidmətlərin turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi, innovasiya prosesləri və onları idarəetmə proseslərinin təşkilinin iyerarxiyalığı, çoxvariantlılıq, sistemlilik, komplekslik, tarazlaşdırma
- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışından qaçmağa imkan verilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, stratejiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, faktlara əsaslanan yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi
- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti

329 Maliyyə əməliyyatlarının turizm sferasında fəaliyyət istiqamətlərinə daxildir

- Maddi-texniki baza, insan resursları, maliyyə resursları, təbii-coğrafi resurslar, informasiya-kommunikasiya resursları və s.
- İstehsal, bölgü və mübadilə prosesində dövrüyyə, onun ayrı-ayrı sahələrdə rolu
- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması, turizmin idarə olunması sistemində fəaliyyətin əsas istiqamətlərinin müəyyən edilməsi, turizmin inkişafı üçün hüquqi, elmi, maddi bazanın yaradılması

- Səmərəli amortizasiya, kredit və qiymət siyasətinin aparılması, ərazi və sahələrin inkişafına dövlət büdcəsindən maliyyə yardımının verilməsi, müsabiqə əsasında məqsədli dövlət maliyyələşdirilməsi
- Diferensiasiya edilmiş vergi qoyuluşu və güzəştli vergilər sisteminin tətbiqi, antiinhisar tədbirlər

330 ÜTT-nin proqnozlarına görə 2020-ci ildə dünyanın ən populyar turist istiqamətlərində hansı ölkədə turist gəlişlərinin miqdarı nə qədər proqnozlaşdırılır və dünya turizm bazarında payı neçə faiz olacaq

- Fransa; 93,3 milyon nəfər; 5,8%
- Çin Xalq Respublikası; 137,1 milyon nəfər; 8%
- İtaliya; 145,4 milyon nəfər; 9%
- Rusiya; 47,1 milyon nəfər; 8,2%
- ABŞ; 160,4 milyon nəfər; 6%

331 Turizm fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəricilərinə aşağıdakılar daxildir

- Turizmdə xidmət təklifi, istehsal, respublikaya gətirilən məhsul, əmtəə təklifinin dəyişmə tempi
- Turizm xidmətlərinin reallaşdırılmasından daxil olmalar, işçi personalından istifadə göstəriciləri, istehsal fondunun göstəriciləri, gəlir, rentabellik, özünü maliyyələşdirmə ilə bağlı göstəricilər, ümumdünya turizminin vəziyyətini, inkişafını xarakterizə edən göstəricilər, xarici ölkələrdən olan turistlərin sayı, xarici turistlərə sərf olunan turgünlərin sayı, xarici səfərlərdə olan turistin sərf etdiyi xərclərin sayı
- Turizmdə əmtəə təklifi, istehsal, respublikaya gətirilən məhsul, cəmiyyət, sosial amillər, savadlılıq səviyyəsi
- İstehsal, respublikaya gətirilən məhsul, idxal və ixrac, pensiya və yardım, təqaüdlər, maliyyə sistemindən daxil olan gəlirlər
- Dividend, pensiya və yardım, təqaüdlər, maliyyə sistemindən daxil olan gəlirlər

332 Turizmin inkişafının qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılması metodikasına aiddir

- Ayrı-ayrı maddi nemətlərin bütövlükdə istehlak həcmində xüsusi çəkisi əsasında
- Turizm gəlirlərin ölçülməsi və aspektlərinin qiymətləndirilməsi
- İqtisadi və sosial idarəetmənin metodoloji prinsipi kimi
- Sosial-iqtisadi idarəetmə meyarları əsasında
- Xidmət sahələrinin sosial xidmətinin tənzimlənməsi

333 Turizm müəssisə və təşkilatlarının maliyyə-iqtisadi göstəriciləri müəyyənləşdirilərkən aşağıdakı kriteriyalar nəzərə alınır

- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti
- Xidmət həcmi, məhsuldar əməyin əmək haqqı ödənişlərinin səviyyəsi, fondverimi, vəsaitlərin dönərliliyi, turizm xidmətlərinin dəyəri, gəlir, rentabellik, turizm firmaların ödəmə qabiliyyətliliyi, likvidlik, maliyyə sabitliyi
- Turistlərin xarici səfərdə olduğu zaman xərclərin məbləği, xarici ölkələrə səyahət edən turistlərin sayı, xarici turistlərin turgünlərinin sayı
- Maliyyə uçotu, maliyyə əmsalları, o cümlədən likvidlik, manevr etmə qabiliyyəti
- Ödəmə qabiliyyətliliyi və maliyyə sabitliyi, gəlirlilik, aktivlik, qarşılıqlı asılılıq

334 Turizm təşkilatında rentabellik müəyyənləşdirilərkən hansı göstəricilər qruplaşdırılır

- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti
- Ödəmə qabiliyyətliliyi və maliyyə sabitliyi, gəlirlilik, aktivlik, qarşılıqlı asılılıq
- Xarici turistlərin ölkənin sərhədindən keçidi, xarici ölkələrə gedərkən hər bir turistin məsrəflərinin xərcləri

- Turistlərin xarici səfərdə olduğu zaman xərclərin məbləği, xarici ölkələrə səyahət edən turistlərin sayı, xarici turistlərin turgünlərinin sayı
- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi, innovasiya prosesləri və onları idarəetmə proseslərinin təşkilinin iyerarxiyalığı, çoxvariantlılıq, sistemlilik, komplekslik, tarazlaşdırma

335 Turizm müəssisələrinin maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti hansı göstəricilər əsasında müəyyən olunur

- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi, innovasiya prosesləri və onları idarəetmə proseslərinin təşkilinin iyerarxiyalığı, çoxvariantlılıq, sistemlilik, komplekslik, tarazlaşdırma
- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti
- Mövcud məhsul və xidmətlərin turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışından qaçmağa imkan verilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, startegiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, faktlara əsaslanan yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi

336 Turizm müəssisələrinin maliyyə-iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri olaraq, ayrıca beynəlxalq turizmin göstəriciləri qruplaşdırılır ki, bunlara daxildir

- Mövcud məhsul və xidmətlərin turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Xarici turistlərin ölkənin sərhədindən keçidi, xarici ölkələrə gedərkən hər bir turistin məsrəflərinin xərcləri
- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti
- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışından qaçmağa imkan verilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, startegiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, faktlara əsaslanan yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi

337 Turizm müəssisələrinin maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin artırılmasında idarə heyəti müvəffəqiyyətli idarəetməni həyata keçirmək üçün hansı tədbirləri həyata keçirməlidir

- Selektiv idarəetmə, layihələrin son məqsədin təminatına istiqamətlənməsi, layihələri idarəetmə dövrəsinin bütövlüyü, innovasiya prosesləri və layihələri idarəetmə proseslərinin mərhələliyi, innovasiya prosesləri və onları idarəetmə proseslərinin təşkilinin iyerarxiyalığı, çoxvariantlılıq, sistemlilik, komplekslik, tarazlaşdırma
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, startegiyanı iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq, üstün istiqamətlərin saxlanılması və rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı, faktlara əsaslanan yeni alternativ fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, bazarını itirən məhsul və biznesdən tez imtina edilməsi

- Verilənlər bazasına daimi müştərilər haqqında məlumat, onların tələbatlarını ciddi nəzərə almaq, məktubların çatdırılmasını həyata keçirmək, diskont kartlarının uçotunu aparmaq, eləcə də yeni arzu edilməz müştərilərə göndərişlərin satışından qaçmağa imkan verilməsi
- Mövcud məhsul və xidmətlərin turizmin təşəkkül tapmış istiqamətində inkişafı, yeni turizm rayonları hesabına səyahətlərin coğrafiyasının genişləndirilməsi və satışın artırılması, yeni şirkətlər təsis etməklə turizm fəaliyyətinin genişləndirilməsi
- Maliyyə-iqtisadi fəaliyyəti il ərzində istehsal olunan turist məhsulunun dəyəri, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün əmək haqqı fondu, istifadə olunan əsas fondlarının dəyəri, dövrüyyə vəsaitlərinin istifadəsi, məhsulun maya dəyəri, mənfəət, rentabellik, turist firmasının tədiyyə qabiliyyəti, likvidliyi, maliyyə dayanıqlığı, valyutanı özünü ödəmək qabiliyyəti

338 Dövlətin uzunmüddətli turizm siyasəti müəyyənləşdirir

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini
- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətlərini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini

339 Turist xidmətlərin müvafiq səviyyəsinin təmin olunması kimi dövlətin müvafiq qanunvericiliyinə daxildir

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlıdırma
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətləri
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

340 Dövlətin turist siyasətində dövlət proqramları nə üçün istifadə olunur

- Qoruq, yasaqlıq və milli parkların rekrasiya istifadəsi məqsədilə
- Konseptual və konkret məqsədləri həll etmək məqsədilə
- Kommersiya və qeyri-kommersiya marketinqi, onların fərqləndirilməsi
- İstirahət edənlərə əylənmək imkanının verilməsi, fərdi yorğunluq hissindən azad olunması məqsədilə
- Kommersiya bölməsində turizm xidmətinin risk xüsusiyyətlərinə görə

341 Dövlətin turizm siyasətində milli turizm məhsulunun marketinqi funksiyasının məqsədi nədir

- Analitik qabiliyyəti, kommunikasiya vasitələrinin düzgün seçimi bacarığı, qarşıya məqsəd qoyma bacarığı, qərar qəbul edərkən əsaslandırma, işi səmərəli təşkil etmək qabiliyyəti
- Ölkənin turizm imicinin formalaşdırılması, tərəqqisi və inkişafı
- Ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi, infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi
- Proqnozlaşdırılan obyektin inkişafı və qarşılıqlı əlaqələrinin qabaqcadan görmə əhəmələri, qəbul edilən qərarların proqnoz əsaslandırılması
- İqtisadi münafişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması, gəlir və əmək haqqının diferensiasiyası

342 Dövlətin turizm modeli hansı xüsusiyyətlər kəsb edir

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması xüsusiyyətləri
- Sosial yönlü ehtiyatlar olmaqla, kommersiya mənfəətini təmin edən sahibkarlıq və tənzimlənən fəaliyyət omaqla hər bir ölkədə özünə məxsus xüsusiyyətlər

- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri, ölkənin müsbət imicinin yaradılması, xarici turistlər üçün ölkənin cəlbedici turizm istiqamətində irəliləməsi, inhisarçılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması
- Dövlətin turist sənayesinin turist subyektlərini turist bazarının genişlənməsi, inkişafı və onun səmərəli təşkilinə, vətəndaşların turist tələbatının ödənilməsinə və turist subyektlərinin səmərəli təşkilinə yönəldilən xüsusiyyətlər
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması

343 Turizmin inkişafında kadr təminatı məsələlərinin həlli özündə aşağıdakıları birləşdirir

- Turist bazarının segmentləşməsi sxemidir, uzaqda yaşayanlara məxsus xüsusiyyətlərdəndir
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, bu sahədə təlim proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması, ixtisaslaşdırılmış tədris müəssisələri şəbəkəsinin yaradılmasına və müəllim kadrların hazırlanmasına kömək göstərilməsi
- Beynəlxalq ticarətin genişlənməsi və nəqliyyat vasitələrinin təkmilləşdirilməsi
- Təbiətdən istifadəyə yönəldilən turizm növüdür
- Diqqətəlayiq yerlərin, tarixi və mədəniyyət əlaqələrinin metodiki düşünülmüş nümayişi və bu obyektlərlə bağlı hadisələrin nəql edilməsidir

344 Dövlətin turizm siyasətində turizm bazarının inkişaf amilləri praktiki fəaliyyətdə necə istiqamətləndirilə bilər

- Beynəlxalq ən-ənə, beynəlxalq ikitərəfli müqavilə və sazişlər, hüququn ümumi və sahə prinsipləri
- Məqsədlərin cəmi şəklində ayrıca məqsəd kimi
- Pasport və vizaların alınması zamanı rəsmiyyətçiliyin sadələşdirilməsi, hətta onun ləğvi, turizm əlaqələrinin və səyahətlərinin inkişafını asanlaşdıran siyasi-iqtisadi tədbirlər
- Beynəlxalq turizm təşkilatlarının xüsusi funksiyaları və kompetensiyası
- İstifadəsi mümkün olmayan, xidmətlərin hiss edilməməsi, mövsümi dəyişmələrə məruz qalma, müəyyən yerə bağlılıq, istehlakçılar

345 Turizmin dövlət tənzimlənməsi hansı göstəriciləri nəzərə almaqla reallaşır

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətlərini
- Lisenziyalandırma, standartlandırma və sertifikatlaşdırma
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

346 Dövlətin turist siyasəti zaman amillərindən asılı olaraq necə qruplaşdırılır

- Lisenziyalandırma, standartlandırma və sertifikatlaşdırma
- Qısamüddətli və uzunmüddətli
- Təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektləri
- Geniş miqyaslı, cari, və perspektiv
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

347 Dövlətin turist siyasətində turist strategiyası hansı iqtisadi maneələri müəyyənləşdirir

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması
- Dövlətin turizm inkişafının yenidən təşkili sahəsinə əsas təsirlərini və hərəkətlərini

- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsi, turizmin maddi-texniki bazasının təkmilləşməsi və milli turist məhsulunun dünya rəqabəti şəraitində yerinin möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük siyasətinin təkmilləşməsi, xarici və daxili investisiyanın axınına stimül yaradılması
- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsi
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini

348 Dövlətin turizm siyasəti aşağıdakı mexanizmləri əks etdirir

- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsi
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsi, turizmin maddi-texniki bazasının təkmilləşməsi və milli turist məhsulunun dünya rəqabəti şəraitində yerinin möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük siyasətinin təkmilləşməsi, xarici və daxili investisiyanın axınına stimül yaradılması
- Dövlətin turizm inkişafının yenidən təşkili sahəsinə əsas təsirlərini və hərəkətlərini
- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərini ifadə olunması

349 Dövlətin turizm siyasətini təşkil edən spesifik cəhətlərə daxildir

- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanılması
- Ölkənin təbii iqlim şəraiti, turistlərin maraqlarını müəyyən edən nəqliyyat infrastrukturunun vəziyyəti, turizmin inkişafının sosial, iqtisadi və hüquqi şərtləri
- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsi
- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsi, turizmin maddi-texniki bazasının təkmilləşməsi və milli turist məhsulunun dünya rəqabəti şəraitində yerinin möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük siyasətinin təkmilləşməsi, xarici və daxili investisiyanın axınına stimül yaradılması
- Turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi

350 Dövlətin turizm siyasətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tətbiq olunan balanslara aiddir

- Turizmin sahibkarlıq sahəsi, istehlak sahəsi, gəlir və valyuta sahələri
- Material, əmək, investisiya gəlirləri və xərcləri, idxal və ixrac balansları
- Turizm sənayesi, qonaqpərvərlik sənayesi, qlobal kompyuter şəbəkələri balansları
- Müqavilənin predmeti, tərəflərin öhdəlikləri, xidmət sənədləri, planlaşdırma, təşkilətmə, əsaslandırma, nəzarət, əlaqələndirmə balansları
- Turist agentliyi, turist, korporativ istehlakçı balansları

351 Dövlətin turizm siyasəti dövlətin sosial-iqtisadi siyasətinin tərkib hissəsi olmaqla nəyə əsaslanır

- Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi, fəvqəladə vəziyyət yarandığı hallarda dövlət Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında Azərbaycan turistlərinin maraqlarının müdafiəsi üzrə, o cümlədən onların müvəqqəti olduqları ölkədən köçürülməsi üzrə tədbirlər
- Dövlətin turist sənayesinin turist subyektlərini turist bazarının genişlənməsi, inkişafı və onun səmərəli təşkilinə, vətəndaşların turist tələbatının ödənilməsinə və turist subyektlərinin səmərəli təşkilinə yönəldilən fəaliyyət

- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri, ölkənin müsbət imicinin yaradılması, xarici turistlər üçün ölkənin cəlbedici turizm istiqamətində irəliləməsi, inhisarcılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması

352 Dövlətin turizm siyasəti müəyyən spesifik amillərin təsiri ilə formalaşır. Hansı bura daxil deyil?

- Turizmin inkişafı üçün hüquqi şərait
- Xaricdə yaşayan Azərbaycanlıların sayı.
- Ölkənin təbii şəraiti
- Müəyyən turist marşında olan obyektlərə çatmaq üçün nəqliyyat şəraiti
- Sosial-iqtisadi şərait

353 Turizm siyasətinin konkret məqsədlərinə aiddir

- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, turizm sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olmaqla, turizminin inkişafın ilkin mərhələsinə daxil olması və onun dünya bazarına inteqrasiyası, turizm sferasında inkişafın yüksəliş mərhələsinə nail olması
- Ölkənin mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə etməklə, turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turistlərin regionda qalma müddətinin artırılmasına şərait yaradılması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi, turizm infrastrukturundan və maddi texniki bazadan istifadənin yaxşılaşdırılması
- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri - səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri, turistlərin maraqlarını müəyyən edən nəqliyyat şəraiti, turizmin inkişafının sosial, iqtisadi və hüquqi şərtləri

354 Dövlətin turizm siyasətində əsas prioritetlər aşağıdakılardan ibarətdir

- Mənfəətdən dövlət ödənişləri ayrılır, yəni vergilər verilir və dövlətə zəruri olan ödəmələr ayrılır, mənfəətdən əmək haqqı verilir, turist müəssisəsinin genişlənməsi və təkrar istehsalı üçün zəruri olan material məsrəfləri ayrılır, turizmin ehtiyatları yaradılır, investisiya xarakterli tədbirləri həyata keçirmək üçün müəyyən valyuta ehtiyatı formalaşdırılır
- Ölkənin mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə etməklə, turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turistlərin regionda qalma müddətinin artırılmasına şərait yaradılması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi, turizm infrastrukturundan və maddi texniki bazadan istifadənin yaxşılaşdırılması
- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri - səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri, turistlərin maraqlarını müəyyən edən nəqliyyat şəraiti, turizmin inkişafının sosial, iqtisadi və hüquqi şərtləri
- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, turizm sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olmaqla, turizminin inkişafın ilkin mərhələsinə daxil olması və onun dünya bazarına inteqrasiyası, turizm sferasında inkişafın yüksəliş mərhələsinə nail olması

355 Bütövlükdə turizm siyasəti əhatə edir

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini

- Lisenziyalaşdırma, standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

356 Dövlətin uzunmüddətli turizm siyasəti nəzərdə tutur

- Lisenziyalaşdırma, standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma
- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətləri
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

357 Dövlətin turizm siyasətinin əsas istiqamətləri hansı mexanizmləri müəyyənləşdirməklə təyin olunur

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması
- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsi, turizmin maddi-texniki bazasının təkmilləşməsi və milli turist məhsulunun dünya rəqabəti şəraitində yerinin möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük siyasətinin təkmilləşməsi, xarici və daxili investisiyanın axınına stimulaşdırılması
- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsi
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Dövlətin turizm inkişafının yenidən təşkili sahəsinə əsas təsirlərini və hərəkətlərini

358 Dövlətin turizm siyasətinin formalaşdırılmasında bütün turizm sisteminin həyat fəaliyyətini təmin edən hansı funksiyalar yerinə yetirilir

- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsi
- Əlaqələndirici, planlaşdırıcı, tənzimləyici, milli turizm məhsulunun marketinqi, stimullaşdırıcı, sosial turizm, maraqların müdafiəsi
- Turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhəlisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidarəsinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanılması
- Ölkənin təbii iqlim şəraiti, turistlərin maraqlarını müəyyən edən nəqliyyat infrastrukturunun vəziyyəti, turizmin inkişafının sosial, iqtisadi və hüquqi şərtləri

359 Turizmdə multiplikator effektivliyin artırılması üçün aşağıdakı tədbirlərin görülməsi zəruridir

- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri, ölkənin müsbət imicinin yaradılması, xarici turistlər üçün ölkənin cəlbedici turizm istiqamətində irəliləməsi, inhisarçılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması
- Regional infrastrukturun və turizm sənayesinin inkişafı, iqtisadiyyatın və onun tələb sferasının inkişafı, yüksək turizm imicinin formalaşdırılması, idxalı əvəz edən əmtəə və xidmətlərin mövcudluğu
- Dövlətin turist sənayesinin turist subyektlərini turist bazarının genişlənməsi, inkişafı və onun səmərəli təşkilinə, vətəndaşların turist tələbatının ödənilməsinə və turist subyektlərinin səmərəli təşkilinə yönəldilən fəaliyyət

- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərasinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması
- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması, turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi

360 Dövlətin turizm siyasətində sistemli təhlil metodları hansı göstəricilər əsasında təhlil olunur

- Kompleks səfərlər, istirahət üçün xidmətlər paketi və kompleks turlarla bağlı xərclər, yerləşdirmə, qidalanma, nəqliyyat xərcləri, ölkənin müsbət imicinin yaradılması, xarici turistlər üçün ölkənin cəlbedici turizm istiqamətində irəliləməsi, inhisarçılığa şərait yaradan bazarın formalaşdırılması
- Makroiqtisadi göstəricilər, turizm məhsulunun ümumi miqdarı, onun əmtəələr və xidmətlər üzrə təsnifatı, strukturu, maliyyə potensialı, turizmin əmək ehtiyatları, turizm gəlirləri və mənfəəti, turizmin rentabellik və səmərəlilik səviyyəsi, turizmin ixracat potensialı, beynəlxalq əlaqələrdə turizmin rolu, əmək haqqı sistemi, xərc strukturu, turizmdə innovasiya
- Turist axınlarının həcmi, maddi-texniki bazanın mövcud vəziyyəti və inkişafı, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, beynəlxalq turizmin inkişafı motivləri
- Turist axınlarının həcmi, maddi-texniki bazanın mövcud vəziyyəti və inkişafı, turizm firmalarının fəaliyyətinin maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, rəqabəti qabaqlayan yeni fəaliyyət formalarının inkişafı
- Turizm xidmətlərinin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılmasına dair kompleks tədbirlərin görülməsi, turizm sahəsində istehlakçıların hüquqlarının qorunmasına dair tədbirlərin görülməsi, hər bir iştirakçının birliyə könüllü surətdə daxil olması şərti ilə, hər bir iştirakçının maliyyə müstəqilliyinin, özünüidərasinin və iqtisadi maraqların ümumiliyinin saxlanması

361 Qabaqcıl təcrübənin ölkəmizin turizm sektorunda tətbiqi nəticəsində əldə edilən sosial-iqtisadi nəticələri ümumi şəkildə aşağıdakı kimi qruplaşdırmaq olar

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması
- Əhalinin məşğulluğunu təmin edir və yerli firmaları dəsdəkləyən gəlir gətirir, əhalinin öz mədəni irsinə marağı artır, iqtisadi cəhətdən zəif inkişaf etmiş regionlarda ətraf mühitin mühafizəsi məsələləri həll edilir
- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsi, turizmin maddi-texniki bazasının təkmilləşməsi və milli turist məhsulunun dünya rəqabəti şəraitində yerinin möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük siyasətinin təkmilləşməsi, xarici və daxili investisiyanın axınına stimül yaradılmasını

362 Turizmin inkişafının sistem göstəriciləri regionlar üzrə özünə aşağıdakıları daxil edir

- Turizm müəssisələrinin işinin əlaqələndirilməsi aid edilir
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Reklam məqsədli ekskursiyaların həyata keçirilməsi, intellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması
- Turist təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq, insan ehtiyatlarına, azad hərəkətə, avianəqliyyat, daxili turizmə aiddir
- Bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər

363 Turizm siyasətini təşkil edən spesifik cəhətlər aşağıdakılardan ibarətdir

- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turistlərin regionda qalma müddətinin artırılmasına şərait yaradılması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi, turizm infrastrukturundan və maddi texniki bazadan istifadənin yaxşılaşdırılması

- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri - səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri, turistlərin maraqlarını müəyyən edən nəqliyyat şəraiti, turizmin inkişafının sosial, iqtisadi və hüquqi şərtləri
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, turizm sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olmaqla, turizmin inkişafının ilkin mərhələsinə daxil olması və onun dünya bazarına inteqrasiyası, turizm sferasında inkişafın yüksəliş mərhələsinə nail olması
- Ölkənin mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə etməklə, turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi

364 Dövlətin turizm siyasəti əsasında yerli hakimiyyət idarələri müəyyən edilmiş turizm regionu səviyyəsində lokal məqsədlər formalaşdırır ki, bunlara aşağıdakılar daxildir

- Mənfəətdən dövlət ödənişləri ayrılır, yəni vergilər verilir və dövlətə zəruri olan ödəmələr ayrılır, mənfəətdən əmək haqqı verilir, turist müəssisəsinin genişlənməsi və təkrar istehsalı üçün zəruri olan material məsrəfləri ayrılır, turizmin ehtiyatları yaradılır, investisiya xarakterli tədbirləri həyata keçirmək üçün müəyyən valyuta ehtiyatı formalaşdırılır
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turistlərin regionda qalma müddətinin artırılmasına şərait yaradılması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi, turizm infrastrukturundan və maddi texniki bazadan istifadənin yaxşılaşdırılması
- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, turizm sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olmaqla, turizmin inkişafının ilkin mərhələsinə daxil olması və onun dünya bazarına inteqrasiyası, turizm sferasında inkişafın yüksəliş mərhələsinə nail olması
- Ölkənin mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə etməklə, turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri - səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri, turistlərin maraqlarını müəyyən edən nəqliyyat şəraiti, turizmin inkişafının sosial, iqtisadi və hüquqi şərtləri

365 Sosial-iqtisadi amil olaraq turizmin mövcud vəziyyəti necə qiymətləndirilir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meyllərinə əsasən
- Bütövlükdə iqtisadi inkişaf strategiyasının və strateji planlaşdırmanın tərkib hissəsi kimi
- İqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi əsasında
- Digər sahələrə vahid sistem halında funksional əlaqələrin məqsədli proqram metodologiyasına uyğun olaraq ierarxiya prinsipləri əsasında qiymətləndirilir
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf baxımından qiymətləndirilir

366 Turizmin sahə olaraq formalaşması hansı aspektlərdən ölçülür

- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətləri əsasında
- Makro və mikro səviyyəli problemlərin reallaşması prizmasından
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə prizmasından
- İqtisadi inkişaf strategiyasının və strateji planlaşdırma əsasında

367 Məqsədli inkişaf baxımından turizm potensialı özündə aşağıdakıları birləşdirir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Mövcud vəziyyət, dinamika və perspektiv inkişaf
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf
- Texnoloji-iqtisadi resurslar və onlardan istifadə

368 Turist xidmətinin əsas göstəricilərinə daxildir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

- Turist axınlarının intensivliyi
- Məqsədlər və konkret resurslar
- Investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması

369 Turizmin iqtisadi sahə kimi tədqiqinin əsas məqsədlərinə daxildir

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- İşçilərin sayı, istehlak və bölgü sferasında fəaliyyəti
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf
- Məqsədlər və konkret resurslar
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

370 Mikroəviyyədə turizm fəaliyyəti asılıdır

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Fərdi təşəbbüskarıqda menecment idarəçiliyindən, turizm obyektlərinin ərazi yerləşməsi, münbit şərait və aqlomerasiya effekti dəyişməsindən
- Hər hansı eynicins amillərin turizmin inkişafında rolu və bu qiymətə görə proqnozların verilməsindən
- Məqsədlər və konkret resurslardan
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması

371 Turizm fəaliyyətinin kompleks qiymətləndirilməsinə daxildir

- Amillərin hər birinin turizm dövrüyyəsində istifadəsi və onun səmərəliliyi
- Hər hansı eynicins amillərin turizmin inkişafında rolu və bu qiymətə görə proqnozların verilməsi
- Marketing və biznes tələblərinə uyğun şərait
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətlərinin təhlili

372 Turizmin təşkili aspektində ictimai rəyin formalaşma meyllərinə daxildir

- Məqsədlər və konkret resurslar əsasında
- Kadr potensialı, reklam və turist axınları
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf meylləri
- Təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlər
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri

373 Turizmin inkişafında iqtisadiyyatın tarazlı inkişafına səbəb olan amillərə aiddir

- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin balanslaşdırılması
- Xaricə axının və respublikaya gələn turistlər arasında, onların xərcləri və kapitalları arasında balans olması
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq amilləri
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmələri arasında balans olması

374 Ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasında turizmin inkişafı üçün zəruri məsələlərə aiddir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Ölkə iqtisadiyyatının sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasının tərkib hissələri
- Daxili və xarici investisiyaların cəlb olunması yolu ilə inhisarçılığın güclənməsi
- Daxili və xarici investisiyaların cəlb olunması
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi

375 Turizmin inkişafının sosial-iqtisadi təhlil metodikasında hansı variantlar nəzərə alınır

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma meylləri
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- Məqsədlər və konkret resurslar
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq

376 Turizm sferasında istehsal və xidmətin xarakterik cəhətlərinə daxildir

- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişafın xarakterik cəhətləri
- Yerli resursların və mövcud xidmət komplekslərinin səmərəli istifadəsi
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri

377 Turizmin sosial-iqtisadi rolu hansı vasitələrlə optimallaşdırılır

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meyllərinə əsasən optimallaşdırılır
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf vasitəsilə optimallaşdırılır
- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətləri
- Hər hansı eynicins amillərin turizmin inkişafında rolu və bu qiymətə görə proqnozlar

378 Turizmin təşkilinin metodoloji xüsusiyyətlərinə daxildir

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlər
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf xüsusiyyətləri

379 Turizmin sosial-iqtisadi inkişafın tərkib hissəsi kimi hansı prinsiplərə əsaslanır

- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik prinsiplərə əsasən
- Digər sahələrə vahid sistem halında funksional əlaqələrin məqsədli proqram metodologiyasına uyğun olaraq ierarxiya prinsiplərinə
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişafın ierarxiya prinsiplərinə əsaslanır
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi prinsipləri

380 Turizm sahəsində ümumi səmərə necə qiymətləndirilir

- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq yolu ilə
- ÜDM artımında, məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsində, valyuta ehtiyatları və ölkədə əmtəə-xidmət dövriyyəsində iştirak payı ilə
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri əsasında əmtəə-xidmət dövriyyəsində iştirak payı ilə
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf payı ilə
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri ilə

381 Destinasiyada bonusun istifadəsi hansı amillərlə bağlı olur

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi ilə
- Sərvətlərin təkrar istehsalı ilə, yaxud region əhalisinin cari və perspektiv tələbatının ödənilməsi ilə
- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik amilləri ilə
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq yolu ilə

382 Metodiki baxımdan turizm motivasiyası müəyyən edir

- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- Onun son nəticəsi ilə amilləri arasında qanunauyğunluğun formasını və analitik ifadəsini
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi

383 Məqsədli proqram yolu ilə turizmin inkişafının intesnivliyini təmin edən amillərə daxildir

- Investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri
- Alternativ qərar qəbulu, zəruri olan resursların və potensialın cəlb olunması spektri
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə amilləri
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

384 Turizmin təşkili və idarə edilməsi hansı inkişaf mexanizmlərinə əsaslanır

- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf mexanizmləri
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırma mexanizmləri
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meyllərinə uyğunluq

385 Turizmin inkişafının sosial-iqtisadi inkişaf dinamikası hansı meyarlarla ölçülür

- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətlərinin tətbiqi
- Əsas istiqamətləri, ictimai-siyasi, mədəni quruculuqda baş verən keyfiyyət dəyişmələri, dünya standartlarına cavab verən təşkilati-iqtisadi tədbirlərin hazırlanması
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq meylləri əsasında
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri

386 Turizmin respublikada təşkili və planlaşdırılmasında hansı üstünlüklərin transformasiyası vacibdir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Marketing və biznes tələblərinə uyğun şərait
- Məqsədlər və konkret resursların transformasiyası
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri

387 Turizm məhsulunun marketing məqsədlərinə uyğun təsnifatı necə müəyyənləşdirilir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri

- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentlərini
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu

388 Turizm sahibkarlığında iqtisadi prioritetlik necə müəyyənləşir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Turməhsulların və xidmətin maya dəyərinə əsasən
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsi
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilati idarəetmənin səmərəliliyinə əsasən
- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla

389 Turizmdə sahibkarların turizm dövriyyəsinə cəlb edilməsinə imkanlarına şərait yaradan mənbələrə daxildir

- Dövlət maraqları, region maraqları, əhəlinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Xüsusi vəsaitlərlə yanaşı, digər subsidiyalar
- Strateji, sosial-iqtisadi, elmi-texniki, ekoloji regional strategiyaları reallaşdırmaq, sosial-iqtisadi problemlərin həyata keçirilməsində dövlət yardımından istifadə edən sahibkarlara özünütənzimləmə üsulundan müstəqil istifadə etmək, resursları bir yerə cəmləməklə sistemli səmərəlilik
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilati idarəetmənin səmərəliliyi
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri

390 Sahibkarlığın turizm sahəsində inkişafı necə ölçülür

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilati idarəetmənin səmərəliliyi
- Bu sahənin sahələr arası rəqabət mühitində gəlirliyi ilə
- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla
- Sosial-iqtisadi problemlərin həyata keçirilməsində dövlət yardımından istifadə edən sahibkarlara özünütənzimləmə üsulundan müstəqil istifadə etmək, resursları bir yerə cəmləmək
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi

391 Sahibkarlıq fəaliyyəti hansı elmlə qırıılmaz surətdə bağlıdır

- Ekonometriya
- Menecmentlə
- Məntiq
- Loqistika
- Fəlsəfə

392 Turizmdə sahibkarlığın idarəetmə problemləri hansı əsaslarla idarə olunur

- Alternativ qərar qəbulu, zəruri olan resursların və potensialın cəlb olunması spektri
- Regional, sahə və əhəli problemləri ilə qarşılıqlı əlaqədə
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu

393 Turizm sahibkarlığının prioritetləri dəyişkən olmaqla hansı göstəricilərdən asılıdır

- Investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri
- Bazar diktəsi və dövlət siyasəti
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

394 Turizmdə sahibkarlığın sosial-iqtisadi inkişaf baxımından qiymətləndirilməsinə aiddir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Turizm məhsulu, xidmətlər və təbii resursların istifadəsinin artımına təsir gücü
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit
- Investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri

395 Turizmdə sahibkarlığın idarə edilməsi hansı prinsiplərə uyğun aparmalıdır

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Özünü idarəetmə və özünümaliyyətləşdirmə
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- Məqsədli-proqram metodları
- Çoxsahəli, regionlararası və daha qlobal məsələlər

396 Turizmdə sahibkarlığın tənzimlənməsi hansı əsaslarla həyata keçirilir

- Əsas fondların aşınma dərəcəsi və elmi-texniki tərəqqinin mənəvi aşınmaya təsir gücü ilə
- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri vasitəsi ilə
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi ilə
- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilati-idarəetmə mexanizmləri əsasında
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri ilə

397 Turizm sahibkarlığında mikroiqtisadi modelləri fərqləndirən fikirlərə aiddir

- Özünü idarəetmə və özünümaliyyətləşdirmə məsələləri
- Çoxsahəli, regionlararası və daha qlobal məsələləri
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma sistemi
- Risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Məqsədli-proqram metodları

398 «Azərbaycan dövləti bazar münasibətləri əsasında iqtisadiyyatın inkişafına şərait yaradır, azad sahibkarlığa təminat verir, iqtisadi münasibətlərdə inhisarçılığa və haqsız rəqabətə yol vermir» maddəsi hansı qanunvericilik aktında öz əksini tapmışdır

- İnfrastruktur təminatı sisteminin formalaşmasını təmin etmək barədə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 8-ci maddəsində
- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 15-ci maddəsində
- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 8-ci maddəsində
- Regionların sosial-iqtisadi inkişaf Proqramının 15-ci maddəsində
- Regionların sosial-iqtisadi inkişaf Proqramının 8-ci bölməsində

399 İqtisadi artımın intensiv tipinə aid olan amillər necə qruplaşdırılır

- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turizm məhsulu və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün effektiv şərait yaratmaq

- ETT-nin sürətləndirilməsi, işçilərin ixtisasının artırılması, əsas və dövrüyyə fondlarından effektiv istifadə, turizm müəssisəsinin fəaliyyətinin təşkilinin yaxşılaşdırılması hesabına onun effektivliyinin yüksəldilməsi
- Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət
- İnformasiya yığımının mənbə və metodlarının müəyyən edilməsi və onun kim tərəfindən yığılması və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığım proqramının reallaşdırılması
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən ödənmələr, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

400 Turizm sahibkarlığı subyektlərinin ierarxiya strukturu hansı göstəriciləri formalaşdırır

- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaq
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi

401 Turizmdə sahibkarlıq mikrosəviyyədə necə izah olunur

- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kənardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər
- Gəlirlər formalaşır, davamlı inkişaf təmin olunur, işləyənlərin həyat səviyyəsi təmin olunur, regionların, şəhər əhalisinin təminat səviyyəsi yaxınlaşır
- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaq
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi

402 Turizmdə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılması üçün vacibdir

- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kənardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları

403 Dövlət üçün sahibkarlıq fəaliyyəti hansı əsas meyarlardan asılı olaraq formalaşır

- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Bazarı, onun əmtəə və xidmət tələbatını ödəmək və regionlarda maddi əmək potensialının səmərəli istifadə yollarını təmin etmək vəzifələri
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyindən
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kənardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- Digər sahələrə vahid sistem halında funksional əlaqələrin məqsədli proqram metodologiyasına uyğun olaraq ierarxiya prinsipləri

404 Sahibkarlığın formalaşması və inkişafı prosesinin dövlət tənzimlənməsi funksiyasına daxildir

- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Bazarda hökmran mövqe tutan və mövqe subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması funksiyası
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlər

405 Regionların sahibkarlıq maraqları hansı məqsədləri özündə birləşdirir

- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Region əhalisinin məşgullüğü, regionun kompleks inkişafı, infrastrukturanın genişlənməsi, sosial-mədəni servis xidmətlərinin müasir tələblərə uyğun olaraq transformasiyası
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri

406 Turizm sahibkarlığında faydalılıq hansı göstəricilər əsasında müəyyənləşir

- Məcmu tələbat və onun reallaşmasını təşkil edən turistlərin istehlak davranışı ilə
- Hər bir subyektin çəkdiyi əmək məsrəfləri, xərc strukturu və təsir edən elastiklik əmsalı ilə
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması əmsalı ilə
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaqla
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu ilə

407 Turizmdə sahibkarlığın dövlət tənzimlənməsinin başlıca prinsiplərinə daxildir

- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Müasir sahibkarlığın səmərəli himayədarlığı, iqtisadi və sosial məqsədlərin üzvü əlaqəsinin təmin edilməsi, dövlət yardımının təminatlılığı, elastik fərqli yanaşma
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların dəyişmə meylləri
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri

408 Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin zəruri şərtləri hansı tələbləri meydana çıxarır

- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri
- Respublikanın makroiqtisadi artımını təmin edən maddi və mənəvi nemətlərin dinamik inkişaf tempi, ona artan tələbatı ödəmək üçün istehsal və xidməti təşkil edən sahələrin tarazlı inkişaf tələbatı
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma

- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

409 Turizmdə sahibkarlığın əsas istiqamətlərini və resurslardan istifadənin əlverişli variantını hazırlamağa əsas verən metodlara daxildir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Məqsədli-proqram metodları
- Çoxsahəli, regionlararası və daha qlobal məsələlər
- Özünü idarəetmə və özünümaliyyələşdirmə
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait

410 Turizm müəssisələrində təşkilatı-iqtisadi idarəetmənin sahibkarlıq səviyyəsində əsas meyarına daxildir

- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri

411 Turizm sferasında sahibkarlığın inkişafının maliyyə mexanizmlərini təşkil edən göstəricilərə daxildir

- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri
- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilatı-idarəetmə mexanizmləri
- Əsas fondların aşınma dərəcəsi və elmi-texniki tərəqqinin mənəvi aşınmaya təsir gücü
- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri

412 Turizm sahibkarlığında makromodellər vasitəsilə hansı problemlərin həlli həyata keçirilir

- Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluğunu formalaşdırmaq
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turizm və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

413 Turizmdə sosial-iqtisadi inkişaf problemlərinin həllində sahibkarlığın mikrosəviyyəli effekti necə müəyyən olunur

- Respublikanın makroiqtisadi artımını təmin edən maddi və mənəvi nemətlərin dinamik inkişaf tempi, ona artan tələbatı ödəmək üçün istehsal və xidməti təşkil edən sahələrin tarazlı inkişaf tələbatı
- Gəlirlər formalaşır, müəssisənin davamlı inkişafı təmin olunur, müəssisədə işləyənlərin həyat səviyyəsi təmin olunur, regionların, şəhər əhalisinin təminat səviyyəsi yaxşılaşır
- İqtisadi artımı təmin etmək baxımından potensial resurslar kimi formalaşdırılır, mövcud şəraitdə səmərəli investisiya qoyuluşlarını, onların istifadəsinin əsas istiqamətləri kimi qəbul olunur, layihələşdirilir, regionların sosial-iqtisadi inkişafını təmin etmək üçün istifadə olunur

- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Sahibkarlığın fəaliyyəti və inkişafının hüquqi təminatı sisteminin formalaşması, maliyyə təminatı və müdafiəsi prosesinin dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması, infrastruktur təminatı sisteminin formalaşmasını təmin etmək

414 Turizmdə sahibkarlığın inkişafının maliyyə mexanizmini hansı göstəricilər təşkil edir

- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi, mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitlərinin istifadəsi
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma

415 Ümumdünya Turizm Təşkilatında turizm marketinqinin hansı əsas funksiyaları fərqləndirilir

- Müştərilərlə əlaqənin yaradılması, iqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Müştərilərlə əlaqənin yaradılması, inkişaf, nəzarət
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma

416 Turizmdə sahibkarlıq problemləri iqtisadiyyatın sosial-iqtisadi inkişaf istiqamətləri çərçivəsində prioritet kimi necə təsnifləşdirilir

- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kənddən mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığılım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığılımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- Makroiqtisadi və sahədaxili ərazi problemləri fonunda
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi

417 Turizm sahibkarlığında yerli təşkilatların marağını təmin edən prioritetlərin pilləvari ierarxiya strukturuna aiddir

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kənddən mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığılım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığılımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilatı potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri

418 Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin prioritetliyinin zəruriliyi hansı mövqelərdən qiymətləndirilir

- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- İqtisadi artımı təmin etmək baxımından potensial resurslar kimi formalaşdırılır, iqtisadiyyatın mövcud şəraitində ən səmərəli investisiya qoyuluşları, onların istifadəsinin əsas istiqamətləri kimi qəbul olunur, layihələndirilir, regionların sosial-iqtisadi inkişafını təmin etmək üçün bazarın və məşğulluğun təminatı kimi istifadə olunur
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kəndardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı

419 Müasir şəraitdə turizm sahibkarlığını inkişaf etdirmək üçün təşkilati quruluş kimi hansı göstəricilərdən istifadə

- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Onun bazarını təşkil etmək və turistləri istehlak davranışına uyğun olaraq seqmentləşdirmək
- Strateji, sosial-iqtisadi, elmi-texniki, ekoloji regional strategiyaları reallaşdırmaq, sosial-iqtisadi problemlərin həyata keçirilməsində dövlət yardımından istifadə edən sahibkarlara özünütənzimləmə üsulundan müstəqil istifadə etmək, resursları bir yerə cəmləməklə sistemli səmərəlilik
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri

420 Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafı dövründə dövlətin funksiyalarına aiddir

- Bazarı, onun əmtəə və xidmət tələbatını ödəmək və regionlarda maddi əmək potensialının səmərəli istifadə yollarını təmin etmək vəzifələri
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Digər sahələrə vahid sistem halında funksional əlaqələrin məqsədli proqram metodologiyasına uyğun olaraq ierarxiya prinsipləri
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması funksiyası
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turizm məhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

421 Regionlarda sahibkarlıq fəaliyyətinə təşkilati quruluş olaraq daxildir

- Alternativ qərar qəbulu, zəruri olan resursların və potensialın cəlb olunması spektri
- İstehsal, xidmət, servis şirkətləri və turist təşkilatlarını təmin edən sənaye, ərzaq müəssisələri, otellər
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- Investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu

422 Turizmdə sahibkarlığın dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması istiqamətlərinə aiddir

- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması
- Sahibkarlığın fəaliyyəti və inkişafının hüquqi təminatı sisteminin formalaşması, maliyyə təminatı və müdafiəsi prosesinin dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması, infrastruktur təminatı sisteminin formalaşmasını təmin etmək
- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

423 Turizmdə sahibkarlıq strukturuna daxildir

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma

- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilati-idarəetmə
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

424 Turizm müəssisələrində amortizasiya ayrılımlarının xüsusi çəkisi hansı göstəricilər əsasında müəyyən olunur

- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi ilə
- Əsas fondların aşınma dərəcəsi və elmi-texniki tərəqqinin mənəvi aşınmaya təsir gücü ilə
- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri vasitəsi ilə
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri ilə
- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilati-idarəetmə vasitəsi ilə

425 Turizmdə sahibkarlığın tənzimlənməsi problemlərini həll etmək üçün hansı modellər hazırlanır

- Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblər

426 Turizm sahibkarlığında prioritetliliyin zəruriliyi hansı mövqelərdən qiymətləndirilir

- Sahibkarlığın fəaliyyəti və inkişafının hüquqi təminatı sisteminin formalaşması, maliyyə təminatı və müdafiəsi prosesinin dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması, infrastruktur təminatı sisteminin formalaşmasını təmin etmək
- İqtisadi artımı təmin etmək baxımından potensial resurslar kimi formalaşdırılır, mövcud şəraitdə səmərəli investisiya qoyuluşlarını, onların istifadəsinin əsas istiqamətləri kimi qəbul olunur, layihələndirilir, regionların sosial-iqtisadi inkişafını təmin etmək üçün istifadə olunur
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Gəlirlər formalaşır, müəssisənin davamlı inkişafı təmin olunur, müəssisədə işləyənlərin həyat səviyyəsi təmin olunur, regionların, şəhər əhalisinin təminat səviyyəsi yaxşılaşır
- Respublikanın makroiqtisadi artımını təmin edən maddi və mənəvi nemətlərin dinamik inkişaf tempi, ona artan tələbatı ödəmək üçün istehsal və xidməti təşkil edən sahələrin tarazlı inkişaf tələbatı

427 Turizm sahibkarlığında marketinq mühitinin əks etdirilməsi planları özündə hansı göstəriciləri birləşdirir

- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Yaxın ətraflarda əks etdirilməli zonaların təyini, informasiya yığımının mənbə və metodlarının müəyyən edilməsi və onun kim tərəfindən yığılması və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığımı proqramının reallaşdırılması

- Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığını proqramının reallaşdırılması
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi

428 Pullu dərnəklərin gəlirlərinə aid olan vəsaitlərə daxildir

- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- Dərnək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii öz-fəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması funksiyası
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

429 Həvəskar birlikləri hansı prinsiplər əsasında fəaliyyət göstərir

- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Təsisçi təşkilatın bu məqsədlər üçün mövcud olan vəsaitləri, qismən öz xərcini ödəmə prinsipi əsasında, tam öz xərcini ödəmə prinsipi əsasında
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının prinsipləri əsasında
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması prinsipləri
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığını proqramının reallaşdırılması prinsipləri əsasında

430 Mədəniyyət müəssisələrində hesablayıcı işçidən, onun peşəkarlığından asılı olan göstəricilərə daxildir

- Vəsaitlər ciddi olaraq məqsədli xərclənməlidir, ştat cədvəli pozulmamalıdır, əmək haqqı fondu israf edilməməlidir, xəzinə əməliyyatları və uçotun bütün növləri düzgün aparılmalıdır
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının maliyyə mənbələri
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, mədəni fəaliyyətin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılmasından əldə edilən mədaxil

431 Mədəniyyət müəssisələrində planlar tərtib edilərkən hansı normativlərdən istifadə olunur

- Dövlət büdcəsinin formalaşdırılması, mədəni idman inventarının alınması, musiqi alətlərinin, tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərğilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi normativləri
- Gəlirdən büdcəyə köçürülənlər, işlərin və xidmətlərin növ və həcmi sahəsində dövlət sifarişləri, pullu və pulsuz xidmətlərin həcmi üzrə rəqəmlər
- Regional əhəmiyyətli mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Gömrük normativləri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqı normativləri, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric normativləri
- Turizm fəaliyyətin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılması normativləri

432 Mədəniyyət və incəsənət müəssisələrinin maliyyələşdirilməsi istiqamətlərinə daxildir

- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası, milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi
- Regional əhəmiyyətli mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Mədəniyyət idarələri şəbəkəsinin inkişafı ilə bağlı kapital qoyuluşları və sosial yardımlar, dotasiyalar
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri
- Təşkilatlara, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri, sosial yardımlar, dotasiyalar

433 Mədəniyyət və incəsənət müəssisələrinin dolaylı maliyyələşdirilməsi hansı dotasiyalar üzrə inkişaf edir

- Əsaslı vəsait qoyuluşu, ana və uşaqların mühafizəsi, sanitariya tədbirlərinin reallaşdırılması
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər, əmanətli və ya güzəştlə kreditlərin verilməsi
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, Nazirlər Komitəsinin rəyi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri, əmanətli və ya güzəştlə kreditlərin verilməsi
- Dəmək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

434 Mədəniyyət və incəsənət sahələrində özəlləşmənin hansı xüsusiyyətləri mövcuddur

- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri qanunvericiliklə müəyyən olunur
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri özəlləşmir
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri nisbətən özəlləşir
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri hissə-hissə özəlləşir
- Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri istiqaməti dəyişir

435 Turizmdə idarəetmə qərarlarının hazırlanması və qəbulunun əsas mərhələləri necə xarakterizə olunur

- Turizmin normativ bazasını işləyib hazırlayır
- Biznes plana alternativ variantların formalaşdırılması, qiymətləndirilməsi, əks əlaqə
- Ölkə haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir diyar kimi təsəvvür yaradılması
- Turizm sahəsində xüsusi razılığın verilməsinin təminatı
- Turizm infrastrukturu sahəsində elmi tədqiqatları inkişaf etdirir

436 Mədəniyyət müəssisələrinin tənzimlənməsində kadr təminatı məsələlərinin həlli özündə hansı prinsipləri birləşdirir

- Təbii şəraitin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri-səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri
- Tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, bu sahədə təlim proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması
- Beynəlxalq ticarətin genişlənməsi və nəqliyyat vasitələrinin təkmilləşdirilməsi təlim, proqramlarının və metodoloji vəsaitlərin hazırlanması
- Biznes plana alternativ variantların formalaşdırılması, qiymətləndirilməsi, əks əlaqə
- Tələbatın müəyyən edilməsi, turizm ixtisaslarının və müvafiq təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi, tarixi və mədəniyyət əlaqələrinin metodiki düşünülmüş nümayişi və bu obyektlərlə bağlı hadisələrin nəql edilməsi

437 Turizmdə təbiəti mühafizə mədəniyyətinin idarəetmə mədəniyyətinə aiddir

- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi
- Texnologiya, nəzarət, kadrların hazırlanması, fəalların formalaşması, metodika və elmi-tədqiqat işləri
- Həyat dövriyyəsinin hər fazası üzrə şirkətin satışı və gəlirləri arasında faiz nisbətinin müəyyən-ləş-məsi, dəyişikliklərin hesablanması
- Qoruqlardan, rekreasiya məqsədilə, kənd təsərrüfatı məqsədilə və urbanizasiyalaşdırılmış təbiətdən istifadə etmə
- Təbiətin mühafizəsi, bərpası və resurs bazasının inkişafı

438 Turməhsulun formalaşma elementləri özündə birləşdirir

- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimləmə, məmilli turist məhsulunun
- Təbii sərvətlər, mədəni və tarixi abidələr, memarlıq nümunələri, otellər, restoranlar, istirahət ocaqları, nəqliyyat vasitələri, informasiya təchizatı
- Tur üzrə göstərilən xidmətlərə daxil olan qiymətlər, vergilər, ofis otaqlarının icarəsi, avadanlıq, mebel və inventarın amortizasiyası, işçilərin əmək haqqısı, mükafatlar, bonuslar, depozitlər və depozitlər üzrə faizlər, fondların formalaşması
- Turizm layihəsinin miqyası üzrə, layihənin məqsədli istiqamətlənməsi üzrə, turizm müəssisəsinin həyat dövrünün müxtəlif mərhələlərində həyata keçirilən investisiya dövrünün xarakteri və tərkibi üzrə, dövlət müdaxiləsinin dərəcəsi üzrə, pul vəsaitləri istifadəsinin iqtisadi effektivlik səviyyəsi üzrə
- Kütləvi informasiya vasitələri, çap reklam nəşrləri, kino və video reklam, küçə reklamı, suvenirlər, sərğilər, birjalar, yarmarkaların hesabına maliyyə yardımları

439 Təşkilatçılıq baxımından turizm müəssisələrin hansı formalarından istifadə olunur

- Maliyyə güzəştləri, “yanımmaliyyə”xarakterli güzəştlər, digər tədbirlər
- Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, aksioner cəmiyyətlər, məhdud yoldaşlıq müəssisələri
- Koordinasiya, planlaşdırma, tənzimləmə, məmilli turist məhsulunun marketinqi, stimullaşdırma
- Qiymətləndirmə, stimullaşdırma, paylaşdırma, yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxmasının əsasları
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

440 Turizmin sosial-iqtisadi inkişafda rolunun ümumiləşdirilmiş göstəricilərinə daxildir

- Əmək kollektivinin fəallığı, beynəlxalq iqtisadi münasibətlər
- Əmək kollektivinin fəallığı, fərdi və ictimai rifah halının yüksəlməsi
- İstehsal münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi
- Əmək kollektivinin fəallığı, ictimai əmək bölgüsü
- Milli gəlirin artırılması, fərdi və ictimai rifah halının yüksəlməsi

441 Bədii özfəaliyyətin əsas komponentlərinin mürəkkəb qarşılıqlı təsirinə aiddir

- Sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf

- Peşəkar incəsənət, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət
- Əhalinin daha çox hissəsinin bu sahələrin xidməti ilə əhatələnməsi və onun yaxşılaşdırılması, mədəniyyət və incəsənət sahələrinin respublika ərazisində səmərəli yerləşdirilməsi
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtılı-vaxtında hesabatların verilməsi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət

442 «Xalq özfəaliyyət kollektivi haqqında əsasnamə»də ümumi qaydalara daxildir

- Xalq kollektivinə rəhbərlik, ştatlar və maliyyələşdirmə məsələləri, milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Xalq kollektivinə rəhbərlik, ştatlar və maliyyələşdirmə məsələləri
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

443 Kütləvi mədəniyyət müəssisələrinin dolaylı maliyyələşdirilməsi özündə hansı istiqamətləri birləşdirir

- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar və s.
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dəməyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının maliyyə mənbələri

444 Mədəniyyət müəssisələrində bazar münasibətlərinin formalaşdırılması üçün maliyyə intizamına riayət olunmasının mühüm göstəricilərinə daxildir

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Vəsaitlər ciddi olaraq məqsədli xərclənməlidir, ştat cədvəli pozulmamalıdır, əmək haqqı fondu israf edilməməlidir, xəzinə əməliyyatları və uçotun bütün növləri düzgün aparılmalıdır
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, mədəni fəaliyyətin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılmasından əldə edilən mədaxil
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtılı-vaxtında hesabatların verilməsi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dəməyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

445 Mədəniyyət müəssisələrində büdcə vəsaitlərinin cəlb olunmasının başlıca mənbələri aşağıdakılardır

- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər, həvəskar biliklər və maraq klubları, təbiət elmləri bilikləri, ixtiraçılar, bədən tərbiyəsi və idman birlikləri, kolleksiya toplayanların birlikləri
- Mədəniyyət müəssisəsi binasının müxtəlif təşkilat və idarələrə kirayə veilməsi, nəqliyyat vasitələrinin istismarı, pullu konsertlər, kütləvi mühazirələr, rəqs gecələri, tamaşalar, teatr kostyumlarının kirayəsi, rekvizit, idman avadanlığının kirayəsi, pullu dərnəklərdən əldə olunan gəlir, təsərrüfat orqanlarının birdəfəlik köçürmələri
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

446 Mədəniyyət müəssisələri və məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri hansı istiqamətlərdə pullu xidmətlər təşkil edə bilirlər

- Dövlətin iqtisadi və sosial inkişaf planına uyğun olaraq qurulur, tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyələşdirmə prinsipləri və rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərir, əhalinin mədəni tələbatlarını ödəmək üçün mübarizə aparırlar, dövlət qanunçuluğu əsasında hərəkət edir
- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər, həvəskar biliklər və maraq klubları, təbiət elmləri bilikləri, ixtiraçılar, bədən tərbiyəsi və idman birlikləri, kolleksiya toplayanların birlikləri, tematik gecələr, istirahət axşamları, elm və mədəniyyət xadimləri ilə görüşlər
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi istiqamətində
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün pullu xidmətlər təşkil edə bilirlər
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi istiqamətində

447 Mədəniyyət müəssisələri, mədəniyyət və istirahət parkının müdiriyyəti pullu dərnəklər təşkil edərkən hansı sənədlərə malik olmalıdır

- Gömrük bəyannaməsi, Nazirlər Komitəsinin rəyi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- İllik üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Gömrük bəyannaməsi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, ekspertizanın rəyi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, ərazidəki idmançıların uçotu

448 Mədəniyyət və incəsənət müəssisələrində qiymətlərin təsdiq olunması üçün maliyyə orqanlarına hesablamlar təqdim edilərkən hansı məlumatlar təqdim edilir

- Dövlət büdcəsinin formalaşdırılması, mədəni idman inventarının alınması, musiqi alətlərinin, tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərğilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi
- Dərnək rəhbərlərinin əmək haqları, növbəti məzuniyyətlərin verilməsi üçün xərclər, işin uçota alınması üçün jurnallar, əyani vəsait və materialların alınmasına çəkilən xərclər, musiqi alətlərinin köklənməsi, notların alınmasına sərf olunan xərclər

- Gəlirdən büdcəyə köçürülən normativlər, işlərin və xidmətlərin növ və həcmi sahəsində dövlət sifarişləri, pullu və pulsuz xidmətlərin həcmi üzrə rəqəmlər
- Pullu və pulsuz xidmətlərin həcmi üzrə rəqəmlər, demoqrafiya amilləri
- Turizm fəaliyyətinin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılmasından əldə edilən mədaxil

449 Turizmin inkişafında özünütəşkiletmənin əsas səbəbləri necə təsnifləşdirilir

- Daxili və dünya turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi, turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək
- Turizm səyahətlərinin kütləviləşdirilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi
- Dəmək rəhbərlərinin əmək haqları, növbəti məzuniyyətlərin verilməsi üçün xərclər, işin uçota alınması üçün jurnallar, əyani vəsait və materialların alınmasına çəkilən xərclər, musiqi alətlərinin köklənməsi, notların alınmasına sərf olunan xərclər
- Turizmin inkişafında özünütəşkiletmənin əsas səbəbləri bazarın hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir
- Turizm sistemi subyektlərinin və turistlərin hüquq və maraqlarının təmin edilməsi və onların mühafizə edilməsi, ölkə ərazisinə daxil olma və orada qalma qaydalarına riayət edilməsi

450 Sosial-mədəni inkişafın tənzimlənməsinin üsullarına aiddir

- İqtisadi münaqişələrin və bazar münasibətlərinin iştirakçıları arasında ziddiyyətlərin yumşaldılması
- Turizm bazarlarında turizm məhsullarının hərəkətə gətirilməsinə kömək göstərilməsi, turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir
- Turizm fəaliyyətinin üstün istiqamətlərini müəyyən edir və onun həyata keçirilməsinə kömək edir, Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək, ətraf mühiti qorumaq; turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək

451 Dövlətin turizm siyasətinin reallaşdırılmasında əsas prioritetlər hansı istiqamətlər üzrə müəyyənləşdirilmişdir

- Turizm mərkəzlərində tələbat və texnologiya fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi
- Turizm sahəsində strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması, turizmin idarə olunması sistemində fəaliyyətin əsas istiqamətlərinin müəyyən edilməsi
- İstirahət mərkəzləri və turizm obyektlərinin müasir tələblərə uyğun şəkildə yenidən qurulması, yeni turizm və istirahət şəbəkələrinin yaradılması üçün yerli və xarici investorların cəlb edilməsi
- Gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri, turist axınının həcmi
- Azərbaycan Respublikasının ərazisində təbii və mədəni-tarixi potensialın daha səmərəli istifadə olunması məqsədi ilə Azərbaycanın turizm bazarının inkişafı vəziyyətinin kompleks təhlili və proqnozu

452 Turizmdə rekreasiya coğrafiyası necə təsnifləşdirilir

- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi
- Ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət
- Təşkilati idarəetmə prinsipləri, turizm sahəsində prinsiplər və kompleks münasibətlər
- Səfər edilən ölkənin təbii, mədəni, sağlamlaşdırma obyektləri və turistlərin ayrı-ayrılıqda və ya kompleks halında tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən, onların fiziki və mənəvi qüvvələrinin bərpası
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri

453 Transmilli korporasiyaların formalaşdırılması əsaslarına daxildir

- Turistlərin yerləşdirilməsi üzrə, turistləri nəqliyyatla təmin edən müəssisələr, iaşə müəssisələri, turizm məhsulunun yayılması üzrə turist firmalarının inkişafı
- Fəaliyyətdə pay iştirakı şərtilə, yaxud da iri və xırda firmaların birləşməsi və udulması yolu ilə
- İqtisadi cəhətdən zəif inkişaf etmiş regionlarda ətraf mühitin mühafizəsi məsələləri həll edilməsinin ümumiliyi
- Turizmin inkişafı istiqamətində xarici ölkələrin uzun müddətli kreditlərinin qaytarılması xərcləri
- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları, ekoloji və sosial problemlərin meydana çıxmasının əsasları

454 Təşkilatçılıq baxımından ekoturizmin tələblərinə riayət edilməsi prinsiplərinə daxildir

- Dövlət miqyasında turizm firmalarının istehsal-xidmət və region əhalisinin turist xidmətlərinin təşkilində mənfəətin əldə olunması
- Regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmək
- Regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ictimai-iqtisadi sistem, turizm siyasəti, ətraf aləm siyasəti, iqtisadiyyatın maraqları, dövlətin maraqları, əhalinin maraqları, ehtiyatlar, ekoloji sistem
- Təbiət kompleksinə böyük miqdarda, qısa müddətli antropogen rekreasiyanın yüklənməsi, mühüm texnogen prinsiplər
- Biznes planların əsaslandırılması, fəaliyyət prosesində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maarifləndirmənin, təhsilin elementlərini daxil etmə prinsipləri

455 Mədəniyyət və incəsənətin inkişafı problemləri hansı prinsiplər əsasında müəyyən olunur

- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtılı-vaxtında hesabatların verilməsi
- Əhalinin daha çox hissəsinin bu sahələrin xidməti ilə əhatələnməsi və onun yaxşılaşdırılması, mədəniyyət və incəsənət sahələrinin respublika ərazisində səmərəli yerləşdirilməsi, şəhərlə kənd arasındakı fərqi aradan götürülməsi üçün mədəniyyət və incəsənət sahələrindən daha geniş istifadə olunması
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Peşəkar incəsənət, xalq incəsənəti, öz fəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii öz fəaliyyət
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi

456 Pullu dərnəklər təşkil edən mədəniyyət müəssisələrinin müdiriyyəti hansı sənədlərə malik olmalıdır

- Mədəniyyət müəssisəsi binasının müxtəlif təşkilat və idarələrə kirayə veilməsi, nəqliyyat vasitələrinin istismarı, pullu konsertlər, kütləvi mühazirələr, rəqs gecələri, tamaşalar, teatr kostyumlarının kirayəsi, rekvizit, idman avadanlığının kirayəsi, pullu dərnəklərdən əldə olunan gəlir, təsərrüfat orqanlarının birdəfəlik köçürmələri
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığım proqramı
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtılı-vaxtında hesabatların verilməsi
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtılı-vaxtında hesabatların verilməsi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

457 Mədəniyyət və incəsənətin inkişafında müəssisələrindən hansıları təsisçi təşkilatlar ola bilərlər

- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar və s.
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqları
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi

458 Mədəniyyət və incəsənət sahələrində büdcə maliyyələşdirilməsi hansı istiqamətlər üzrə həyata keçirilir

- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, kapital qoyuluşlarının, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar və s.
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının maliyyə mənbələri
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul

459 Dünya praktikasında mədəniyyətin maliyyələşdirilməsinin qeyri-dövlət mənbələrinə aiddir

- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının maliyyə mənbələri
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, mədəni fəaliyyətin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılmasından əldə edilən mədaxil
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtılı-vaxtında hesabatların verilməsi
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

460 Mədəniyyət müəssisələrinin idarə edilməsinin yeni şərtləri və prinsipləri aşağıdakılardan ibarətdir

- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər, həvəskar biliklər və maraq klubları, təbiət elmləri bilikləri, ixtiraçılar, bədən tərbiyəsi və idman birlikləri, kolleksiya toplayanların birlikləri, tematik gecələr, istirahət axşamları, elm və mədəniyyət xadimləri ilə görüşlər
- Dövlətin iqtisadi və sosial inkişaf planına uyğun olaraq qurulur, tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyələşdirmə prinsipləri və rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərir, əhalinin mədəni tələbatlarını ödəmək üçün mübarizə aparırlar, dövlət qanunçuluğu əsasında hərəkət edir

- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığını proqramının reallaşdırılması prinsipləri
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həlli prinsipləri
- Dövlət büdcəsinin formalaşdırılması, mədəni idman inventarının alınması, musiqi alətlərinin, tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərğilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi əsasında

461 Mədəniyyət müəssisələrində qiymətlərin təsdiq olunması üçün maliyyə orqanlarına hesablamalar təqdim edilərkən hansı məlumatlar göstərilir

- Regional əhəmiyyətli mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Dəmək rəhbərlərinin əmək haqları, həmin işçilərə növbəti məzuniyyətlərin verilməsi üçün xərclər, işin uçota alınması üçün jurnal, əyani vəsait və materialların alınmasına çəkilən xərclər, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların, yetim uşaqların üzvlük haqqından azad edilməsi, əlavə vəsaitdən dəmək işçilərinin mükafatlandırılması
- Gömrük bəyannaməsi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Dövlətin iqtisadi və sosial inkişaf planına uyğun olaraq qurulur, tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyələşdirmə prinsipləri və rəqabət şəraitində fəaliyyəti
- İllik üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dəməyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, dəmək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

462 Dövlətin turizm siyasətində lokal məqsədlərə daxil olan göstəriciləri təsniflədin

- Turizm səyahətlərinin kütləviləşdirilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi
- Ətraf mühitin qorunması, turistlərin regionda qalma müddətinin artırılmasına şərait yaradılması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi, turizm infrastrukturundan və maddi texniki bazadan istifadənin yaxşılaşdırılması
- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, turizm sənayesinin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olmaqla, turizmin inkişafın ilkin mərhələsinə daxil olması və onun dünya bazarına inteqrasiyası
- Turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Təbii şəraitin mövcudluğu və mövcud olmamasından, turizm məqsədi ilə səmərəli və ya qeyri-səmərəli istifadəsindən asılı olaraq turizm siyasətinə təsiri

463 Sosial-mədəni inkişafın tənzimlənməsinin əsas məqsədləri necə qruplaşdırılır

- Turistlərin səyahətləri zamanı istirahət, yerdəyişmə azadlığı və digər hüquqlarını təmin etmək; ətraf mühiti qorumaq
- Turistlərin səyahətləri zamanı onların tələbatlarını təmin edən turizmin inkişaf strukturunu inkişaf etdirmək, yeni iş yerləri yaratmaq, dövlətin və onun vətəndaşlarının gəlirlərini artırmaq
- Turistlərin hüququ və maraqlarını müdafiə etmək, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, turizm infrastrukturunu sahəsində xüsusi razılığın verilməsi, standartlaşdırılma və turizm məhsulunun sertifikatlaşdırılması
- Azərbaycan Respublikası haqqında turizm üçün əhəmiyyətli bir ölkə kimi təsəvvür formalaşdırır
- Turizm bazarının hüquqi əsaslarının bərqərar edilməsinə yönəldilmiş dövlət siyasətinin prinsiplərini, turizm fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən edir və turizm sahəsində meydana çıxan münasibətləri tənzimləyir

464 Regional turizmin inkişafının sistem göstəricilərinə daxildir

- Turizm mərkəzlərində tələbat VƏ texnologiya fəlakətlərlə mübarizə və turistlər üçün riskin qarşısını almaq, epidemioloji, bakterioloji və digər təbii risklərin qarşısının alınması və müvafiq formallıqlara riayət edilməsi
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, beynəlxalq turizmin inkişafını göstəriciləri
- İntellektual funksiyalar, şəraitin və fəaliyyət növünün tam dəyişməsi yolu ilə fərdin yorğunluq hissindən azad olması

- Turist tələb və təklifinin nizama salınması, texniki əməkdaşlıq, insan ehtiyatlarına, azad hərəkətə, avianəqliyyat, daxili turizmə aiddir
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti, maddi-texniki bazanın vəziyyəti, turist firmalarının maliyyə-iqtisadi göstəricilərinin fəaliyyəti, bronlaşdırma sistemi və inzibati xidmətlər

465 Dövlətin turizm siyasəti aşağıdakı mexanizmləri əks etdirir

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi

466 Dövlətin turizm siyasətini təşkil edən spesifik xüsusiyyətlərə daxildir

- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi
- Ölkənin təbii iqlim şəraiti, nəqliyyat infrastrukturunu, hüquqi şərtlər
- Əlaqələndirici, planlaşdırıcı, tənzimləyici, milli turizm məhsulunun marketinqi, sosial turizm
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

467 .Dövlətin turizm siyasətinin formalaşdırılmasında bütün turizm sisteminin həyat fəaliyyətini təmin edən hansı funksiyalar yerinə yetirilir

- Ölkənin təbii iqlim şəraiti, nəqliyyat infrastrukturunu, hüquqi şərtlər
- Əlaqələndirici, planlaşdırıcı, tənzimləyici, milli turizm məhsulunun marketinqi, sosial turizm
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Ölkənin təbii iqlim şəraiti, nəqliyyat infrastrukturunu, hüquqi şərtlər
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

468 .Dövlətin turizm siyasətində milli turizm məhsulunun marketinqi funksiyasının məqsədi nədir

- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Ölkənin turizm imicinin formalaşdırılması, tərəqqisi və inkişafı
- Ölkənin təbii iqlim şəraiti, nəqliyyat infrastrukturunu, hüquqi şərtlər
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

469 Turizmdə multiplikativ effektivliyin artırılması üçün aşağıdakı tədbirlərin aparılması zəruridir

- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Regional infrastrukturunu və turizm sənayesinin inkişafı, yüksək turizm imicinin formalaşdırılması
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

470 Dövlətin turizm siyasətində sistemli təşkil metodları hansı göstəricilər əsasında təşkil olunur

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməzində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Makroiqtisadi göstəricilər, turizm məhsulunun ümumi miqdarı, strukturu, turizmin əmək ehtiyatları
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi

471 .Dövlətin turizm siyasətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tətbiq olunan balanslara aiddir

- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqamətləri
- Material, əmək, investisiya gəlirləri və xərcləri, idxal və ixrac balansları
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməzində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Makroiqtisadi göstəricilər, turizm məhsulunun ümumi miqdarı, strukturu, turizmin əmək ehtiyatları

472 Dövlətin turizm modeli hansı xüsusiyyətlər kəsb edir

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməzində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Sosial yönlü ehtiyatlar olmaqla, kommersiya mənfəətini təmin edən sahibkarlıq və tənzimlənən fəaliyyət olmaqla hər bir ölkədə özünəməxsus xüsusiyyətlər
- Makroiqtisadi göstəricilər, turizm məhsulunun ümumi miqdarı, strukturu, turizmin əmək ehtiyatları
- Material, əmək, investisiya gəlirləri və xərcləri, idxal və ixrac balansları
- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqamətləri

473 .Dövlətin turizm siyasəti dövlətin sosial-iqtisadi siyasətinin tərkib hissəsi olmaqla nəyə əsaslanır

- İlkin fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- Dövlətin turist sənayesinin turist subyektlərinin turist bazalarının genişlənməsi, inkişafı və onun səmərəli təşkili
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

474 Qabaqcıl təcrübənin ölkəmizin turizm sektorunda tətbiqi nəticəsində əldə edilən sosial-iqtisadi nəticələri ümumi şəkildə necə qruplaşdırmaq olar

- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi
- Əhalinin məşğulluğunu təmin edir və yerli firmaları dəstəkləyən gəlir gətirir, əhalinin öz mədəni irsinə marağı artır
- Material, əmək, investisiya gəlirləri və xərcləri, idxal və ixrac balanslarını əsas götürməklə
- İlkin fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

475 Dövlət proqramında turizm siyasətinin reallaşdırılmasında strateji fəaliyyət istiqamətləri necə müəyyənləşdirilmişdir

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Turizm sahəsinə yerli və xarici investorların cəlb edilməsi
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

476 Turizmin inkişafında kadr təminatı məsələlərinin həlli özündə aşağıdakıları birləşdirir

- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Mütəxəssislərə olan tələbatın müəyyən edilməsi, təlim ixtisaslarının müəyyən edilməsi
- İlk fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri

477 Turizmin inkişafının sistem göstəriciləri regionlar üzrə özünə daxil edir

- Turist axınlarının həcmi, turist xərclərinin orta qiyməti, beynəlxalq turizmin inkişaf göstəriciləri
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Əhalinin məşğulluğunu təmin edir və yerli firmaları dəstəkləyən gəlir gətirir, əhalinin öz mədəni irsinə marağı artır
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu

478 Dövlətin turizm siyasəti müəyyən spesifik amillərin təsiri ilə formalaşır. Hansı bura daxil deyil?

- D) İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların sayı
- İlk fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

479 Turizm siyasətini təşkil edən spesifik cəhətlər aşağıdakılardan ibarətdir

- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri
- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu, turizmin inkişafının iqtisadi və hüquqi şərtləri
- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, dünya turizm bazarına inteqrasiya
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi

480 Turizm siyasətinin konkret məqsədlərinə aiddir

- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqamətləri

- Ölkənin iqtisadi və tarixi inkişaf şəraiti, dünya turizm bazarına inteqrasiya
- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu, turizmin inkişafının iqtisadi və hüquqi şərtləri
- İlk fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu

481 Dövlətin turizm siyasətində turizm bazarının inkişafına istiqamətlənən bir çox ölkələrdə məqsədlər aşağıdakı kimi formalaşır

- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə edilməsi, rentabelli fəaliyyətin təmin edilməsi
- Ölkənin təbii şəraitinin mövcudluğu, turizmin inkişafının iqtisadi və hüquqi şərtləri
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi
- Bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqamətləri

482 Dövlətin turizm siyasətində turizm bazarının inkişaf amilləri praktiki fəaliyyətə necə istiqamətləndirilə bilər

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Məqsədlərin cəmi şəklində ayrıca məqsəd kimi
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri
- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqaməti olaraq

483 Dövlətin turizm siyasətində əsas prioritetlər aşağıdakılardan ibarətdir

- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri
- Mövcud turizm potensialından səmərəli istifadə etməklə, turistlərin tələbatının ödənilməsi və turizmin davamlı inkişafının təmin edilməsi
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi
- İlk fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi

484 Dövlətin turizm siyasəti əsasında yerli hakimiyyət idarələri müəyyən edilmiş turizm regionu səviyyəsində lokal məqsədlər formalaşdırır ki, bunlara aşağıdakılar daxildir

- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Regionun turizm cazibədarlığının artırılması, ətraf mühitin qorunması, turizmdən daxil olan mənfəətin yüksəldilməsi
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması

485 Dövlət proqramında turizm siyasətinin reallaşdırılmasında əsas prioritetləri qeyd edin

- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşması spesifikasiyasını özündə birləşdirir

- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması

486 .Dövlətin turizmə dəstəyi hansı amillərlə bağlıdır

- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi amilləri
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- İslahatlarınmaraqlarını ifadə edən istehlak davranışı modelini qurmaq

487 Turizmdə beynəlxalq axınların müasir şəkildə formalaşması nəyə əsaslanır

- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- Planetin artan əhalisinin rekreasiya xidmətinə olan tələbatı
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Bütçə vəsaitlərindən istifadə edilməsi istiqamətində turizm sektorunun müstəqilliyinin artırılması, dövlət büdcəsindən turizmə sərf olunacaq xərclərin uçotunun aparılması
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

488 Turizmin inkişafının sistem göstəriciləri özünə daxil edir

- Rəqabət mübarizəsi prinsipinin hökmran olması
- Turist axınının həcmi, gündəlik turist xərclərinin orta qiyməti
- Turizm sahəsində sahibkarlığı inkişaf etdirməklə rəqabətə davamlı turizm bazasını yaratmaq
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması

489 .Turizm bazarının fəaliyyəti üçün bazar iqtisadiyyatını əsas prinsiplərinə aiddir

- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Rəqabət mübarizəsi prinsipinin hökmran olması
- Turistlərə xidmət göstərən müəssisələrin sayı
- İstehsal-xidmət və digər məhsullarının istehsalı, kommersiya-istehsal olunmuş məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında aralıq fəaliyyət
- Turizm sahəsində sahibkarlığı inkişaf etdirməklə rəqabətə davamlı turizm bazasını yaratmaq

490 Turizmdə xidmət prosesinin proqnozlaşdırılması hansı formada qruplaşdırılır

- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması
- Turizmin inkişafının iqtisadi artımda rolunu artırmaq
- Yerli xüsusiyyətlərə uyğun struktura malik turizm komplekslərinin tikilməsi, əlaqə vasitələrinin modernləşdirilməsi
- Bütçə vəsaitlərindən istifadə edilməsi istiqamətində turizm sektorunun müstəqilliyinin artırılması, dövlət büdcəsindən turizmə sərf olunacaq xərclərin uçotunun aparılması
- Keçmiş satış əsasında proqnozların verilməsi, ekspert proqnozlar

491 Turizmi inkişaf etdirmək məqsədilə hansı vəzifələr qarşıya qoyulmuşdur

- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- turizm sahəsində sahibkarlığı inkişaf etdirməklə rəqabətə davamlı turizm bazasını yaratmaq
- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşması spesifikasiyasını özündə birləşdirir
- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

492 Turizmdə investisiya obyektləri aşağıdakı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir

- İslahatların maraqlarını ifadə edən istehlak davranışı modelini qurmaq
- Turizm layihəsinin miqyası üzrə, layihənin məqsədli istiqamətlənməsi üzrə
- Turizmin inkişafının iqtisadi artımda rolunu artırmaq
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi

493 Turist rayonu hansı göstəricilərə malik olmalıdır

- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Turist maraqlarına uyğun obyektlərə malik olmalı, turist tələbatına uyğun zəruri xidmətlər göstərməlidir
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Turizmin inkişafının iqtisadi artımda rolunu artırmaq
- Bütçə vəsaitlərindən istifadə edilməzsi istiqamətində turizm sektorunun müstəqilliyinin artırılması, dövlət büdcəsindən turizmə sərf olunacaq xərclərin uçotunun aparılması

494 Turizm infrastrukturunun inkişafının tənzimlənməsi üçün hansı tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsəduyğundur

- Strateji maraqlara cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- Bütçə vəsaitlərindən istifadə edilməzsi istiqamətində turizm sektorunun müstəqilliyinin artırılması, dövlət büdcəsindən turizmə sərf olunacaq xərclərin uçotunun aparılması
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması
- İslahatların maraqlarını ifadə edən istehlak davranışı modelini qurmaq

495 Turizmin inkişafında konseptual inkişaf strategiyası aşağıdakı istiqamətlərlə ifadə olunur

- İdarəetmə obyektləri ilə əlaqədar əlaqələndirici istiqamətlər
- Turizmin inkişafının iqtisadi artımda rolunu artırmaq
- A) Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

496 Turizm faliyyətinin təşkili zamanı müəssisələrin hansı formalarından istifadə olunur

- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Aksioner cəmiyyətlər, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, yoldaşlıq müəssisələri, məhdud yoldaşlıq müəssisələri
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik

- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu

497 Turist müəssisələrinin bölgüsü idarəetmə sistemində bu əlamətlər üzrə həyata keçirilir

- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- İdarəetmə obyektləri ilə əlaqədar əlaqələndirici istiqamətlər
- Vergilərin yığılımı, verilənlərin interpretasiyası, hesabatın tərtibi, nəzarət-yoxlama
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri

498 Turizmin təşkili hansı modellər əsasında müəyyənləşdirilir

- Xətti, radial, kombinasiyalı
- Sistemlilik, aktivmodellər,proqnozmodellər, statistik
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Torpaq, əmək və kapital
- Maliyyə, isehsal, investisiya

499 Turizmdə idarəetmənin təşkilati sisteminin layihələndirilməsinə daxildir

- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri
- Funksiyanın tərkibi və məzmunu, hər səviyyənin funksional və xətt bəndlərinin sayı, bəndlər arasında təbəçilik
- Azərbaycanın strateji maraqlarına cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- Turizm sferasında iqtisadi-idarəetmə problemlərinin həllində tələb-təkliflə əlaqəli olan hansı amillər
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu

500 Turizm sferasında iqtisadi-idarəetmə problemlərinin həllində tələb-təkliflə əlaqəli olan hansı amillərin fərqləndirilməsi zəruridir

- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Turizm sferası fəaliyyətində əlaqələndirmənin rolunun yüksəldilməsi, turizm sferasının kadr təminatı, özəl turizm biznesinin inkişafına şərait yaradılması
- Antropogen yüklənmə, müvafiq yüklənmələr
- İlkin fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkili
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu

501 Azərbaycanda turizmin inkişafı üçün hansı strateji fəaliyyət istiqamətləri zəruri hesab edilir

- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Turizm sahibkarlığının inkişafına şərait yaradılması
- Azərbaycanın strateji maraqlarına cavab verən turizm sisteminin formalaşdırılması
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq

502 Müvəffəqiyyətli idarəetməyə nail olmaq üçün idarə heyəti hansı tədbirləri həyata keçirməlidir

- Turizmin inkişafı istiqamətində tədqiqatların aparılması sxeminin hazırlanmasıdır
- İnkişaf məqsədinin müəyyən edilməsi, öz strategiyasını iqtisadiyyatdakı və biznes şəraitindəki dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etməktədbirləri
- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması
- Vergilərin yığılımı, verilənlərin interpretasiyası, hesabatın tərtibi, nəzarət-yoxlama

503 Turizmin inkişafı istiqamətində tədqiqatların aparılması sxeminin hazırlanması zamanı hansı plana uyğun hərəkət edilməlidir

- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşması spesifikasiyası ilə
- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkilidir
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Vergilərin yığılımı, verilənlərin interpretasiyası, hesabatın tərtibi, nəzarət-yoxlama
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi

504 Turist müəssisələrinin bölgüsü idarəetmə sistemində hansı əlamətlər üzrə həyata keçirilir

- Turizmin mikroiqtisadi modeli əsasında
- İdarəetmə obyektləri ilə əlaqədar əlaqələndirici istiqamətlər
- Struktur model olmaqla, tələbatın seqmentləşməsi, resurs təminatı və təşkilati-iqtisadi quruluş olaraq funksional vəzifələrin bölgüsünün uyğun ixtisaslaşma səviyyəsi ilə
- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılmasında
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində

505 Turist dövrünü necə ifadə olunur

- Struktur model olmaqla, tələbatın seqmentləşməsi, resurs təminatı və təşkilati-iqtisadi quruluş olaraq funksional vəzifələrin bölgüsünün uyğun ixtisaslaşma səviyyəsi ilə
- Turist turizm firmasına pul ödəyir, firma yollayış verir, turizm sənayesinin inkişafına və yeni turizm məhsulu növlərinin yaradılmasına investisiya yatırımı edir
- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkili əsasında
- Sahə prinsiplərindən daha çox ərazi mənafeyini təmin edən regionlar əsasında
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu ilə

506 Turizmin mikroiqtisadi modeli özündə aşağıdakıları birləşdirir

- Azad qiymət sistemi və mülkiyyət hüququ
- Struktur siyasətin tərkib hissəsi olmaq və istehsal, bölgü sistemində onun məqsədlərini ali məqsədlərə uyğun transformasiya etmək vəzifəsi
- Struktur model olmaqla, tələbatın seqmentləşməsi, resurs təminatı və təşkilati-iqtisadi quruluş olaraq funksional vəzifələrin bölgüsünün uyğun ixtisaslaşma səviyyəsi ilə
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması

507 Turizmin inkişaf modeli necə ölçülür

- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşması spesifikasiyası ilə

- Struktur model olmaqla, tələbatın seqmentləşməsi, resurs təminatı və təşkilati-iqtisadi quruluş olaraq funksional vəzifələrin bölgüsünün uyğun ixtisaslaşma səviyyəsi ilə
- Kredit resurslarına olan tələbatı ödəməklə, qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması
- Turist firmalarının təsərrüfat subyekti kimi ölkədə gəlirlərin formalaşması və istifadəsində iştirakıdır
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu

508 İmitasiya modeli nədir

- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkilidir
- Proqram xarakterli olmaqla mövcud texnoloji əsasların formalaşması spesifikasiyasını özündə birləşdirir
- Turist firmalarının təsərrüfat subyekti kimi ölkədə gəlirlərin formalaşması və istifadəsində iştirakıdır
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşudur
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbuludur

509 Turizmin modelləşməsi hansı prinsiplər əsasında reallaşır

- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkil etmək
- Sahə prinsiplərindən daha çox ərazi mənafeyini təmin edən regionlar əsasında
- İslahatların həyata keçirilməsi istiqamətləri əsasında
- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi
- Kredit resurslarına olan tələbatı ödəməklə, qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması əsasında

510 Dövlətin turizmin inkişafında əsas vəzifəsi nədir

- İstehsal funksiyası, əhali məşğulluğuna şərait yaradılması funksiyası
- İlkən fəaliyyət şəraiti yaratmaqla sonrakı illərdə turizm fəaliyyətinin maliyyə-maddi dayaqlarını dövlət və yerli vəsaitlərin stimullaşdırılması hesabına təşkil etmək
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Kredit resurslarına olan tələbatı ödəməklə, qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu

511 Turizmin inkişafının daha səmərəli yollarına aiddir

- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi
- Kredit resurslarına olan tələbatı ödəməklə, qiymətli kağızlar bazarında turizm sahibkarlığı ilə məşğul olmaq üçün səhmlərin buraxılması
- Turist firmaları təsərrüfat subyekti kimi ölkədə gəlirlərin formalaşması
- Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional modellərin qəbulu
- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu

512 Turist firmaları təsərrüfat subyekti kimi ölkədə gəlirlərin formalaşması və istifadəsində iştirak etdiyi üçün hansı bölgü sistemində iştirak edir

- İslahatların həyata keçirilməsi istiqamətlərini turizm maraqları baxımından qiymətləndirilir
- İcarə haqqı verir, vergi ödəmələrində daxil olur, siğorta ödəmələrini həyata keçirir
- Mühüm vasitə və əsas analitik funksional model kimi iştirak edir

- Kredit resurslarına olan tələbatı ödəyir
- Turizm sahəsində gəlirlərin bölgüsünü həyata keçirir

513 Turizm sahəsində gəlirlərin bölgüsü nə ilə bağlıdır

- Turoperatorların köməkliliyi ilə
- Vəsaitlərin dövriyyə xarakteri ilə
- Məcmu gəlirlər ilə
- ÜDM-un artım tempi ilə
- Bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması ilə

514 Məqsədli proqram üsullarının qəbul edilməsində mühüm vasitə və əsas analitik funksional model kimi hansı iqtisadi kateqoriya qəbul olunur

- Bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması
- Proqnozlaşdırma
- Planlaşdırma
- Tənzimləmə
- Modelləşmə

515 İslahatların həyata keçirilməsi istiqamətləri turizm maraqları baxımından hansı formada qiymətləndirilir

- Müəssisənin nizamnamə kapitalına onun idarə edilməsində iştirak etmək və onun fəaliyyətindən uzunmüddətli gəlir göyürmək məqsədilə vəsait qoyuluşu
- Respublikada bazar tipli iqtisadi sistemin formalaşması və dərinləşməsi istiqaməti olaraq
- İslahatların maraqlarını ifadə edən istehlak davranışı modelini qurmaq
- İntuisiyaya əsaslanaraq üstün gəlir əldə etmək məqsədilə yüksək riskə gedən investor tipi
- Cari qiymətlərdə zəruri olan xərc strukturu əsasında

516 Ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasında turizmin inkişafı üçün zəruri məsələlərə aiddir

- Ölkə iqtisadiyyatının sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasının tərkib hissələri
- Daxili və xarici investisiyaların cəlb olunması yolu ilə inhisarçılığın güclənməsi
- Daxili və xarici investisiyaların cəlb olunması
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- B) Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri

517 Respublika əhalisinin turizm xidmətlərinə tələbatı hansı göstəricilər əsasında qiymətləndirilir

- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf səviyyəsi
- Rifah, tələbat dərəcəsinin öyrənilməsi, sosial-demoqrafik strukturda maddi təminat səviyyəsi
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- Planlaşma, təşkilatı quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərdən
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq

518 Turizmin inkişafının sosial-iqtisadi inkişaf dinamikası hansı meyarlarla ölçülür

- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətlərinin tətbiqi
- Əsas istiqamətləri, ictimai-siyasi, mədəni quruculuqda baş verən keyfiyyət dəyişmələri
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq meylləri əsasında
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri

519 Turizm məhsulunun qiymətinin dəyişməsi hansı göstəricilərdən asılıdır

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Xərc strukturu və turist obyektlərinin keyfiyyətinin dəyişməsindən
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusundan
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma göstəricilərindən
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri

520 .Turizmin inkişafının sosial-iqtisadi təhlil metodikasında hansı variantlar nəzərə alınır

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma meylləri
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Məqsədlər və konkret resurslar
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq

521 Turizmin inkişafına hansı göstəricilər təsir edir

- Marketing və biznes tələblərinə uyğun şərait
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətləri
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişafı stimullaşdırmaq
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması

522 Turizmin respublikada təşkili və planlaşdırılmasında hansı üstünlüklərin transformasiyası vacibdir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Marketing və biznes tələblərinə uyğun şərait
- Məqsədlər və konkret resursların transformasiyası
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri

523 Turizm sferasında istehsal və xidmətin xarakterik cəhətlərinə daxildir

- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişafın xarakterik cəhətləri
- Yerli resursların və mövcud xidmət komplekslərinin səmərəli istifadəsi
- B) Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri

524 Turizm sisteminə daxildir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu
- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentləri
- İqtisadi artım, investisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf elementlərin məcmusu
- İqtisadi potensialın strukturu, istehlak seqmentlərinin sosial-demoqrafik xüsusiyyətləri

525 Turizm məhsulunun marketing məqsədlərinə uyğun təsnifatı necə müəyyənləşdirilir

- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri

- Texnoloji resurslar və onlardan istifadə seqmentlərini
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

526 Turizm sahibkarlığı subyektlərinin ierarxiya strukturu hansı göstəriciləri formalaşdırır

- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaq
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi

527 Turizm sahibkarlığında yerli təşkilatların marağını təmin edən prioritetlərin pilləvari ierarxiya strukturuna aiddir

- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi

528 Turizm sahibkarlığında iqtisadi prioritetlik necə müəyyənləşir

- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla
- Turməhsulların və xidmətin maya dəyərində əsasən
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsi
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyinə əsasən

529 Turizmdə sahibkarlıq mikrosəviyyədə necə izah olunur

- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kənddən mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər
- Gəlirlər formalaşır, davamlı inkişaf təmin olunur, işləyənlərin həyat səviyyəsi təmin olunur, regionların, şəhər əhalisinin təminat səviyyəsi yaxınlaşır
- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaq
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri

530 Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin prioritetliyinin zəruriliyi hansı mövqelərdən qiymətləndirilir

- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- İqtisadi artımı təmin etmək baxımından potensial resurslar kimi formalaşdırılır, iqtisadiyyatın mövcud şəraitində ən səmərəli investisiya qoyuluşları, onların istifadəsinin əsas istiqamətləri kimi qəbul olunur, layihələndirilir, regionların sosial-iqtisadi inkişafını təmin etmək üçün bazarın və məşğulluğun təminatı kimi istifadə olunur
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kəndardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı

531 .Turizmdə sahibkarlıq problemləri iqtisadiyyatın sosial-iqtisadi inkişaf istiqamətləri çərçivəsində prioritet kimi necə təsnifləşdirilir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Makroiqtisadi və sahədaxili ərazi problemləri fonunda
- Strateji, sosial-iqtisadi, elmi-texniki, ekoloji regional strategiyaları reallaşdırmaq
- Xüsusi vəsaitlərlə yanaşı, digər subsidiyalar
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları

532 Turizmdə sahibkarların turizm dövriyyəsinə cəlb edilməsinə imkanlarına şərait yaradan mənbələrə daxildir

- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri
- Xüsusi vəsaitlərlə yanaşı, digər subsidiyalar
- Strateji, sosial-iqtisadi, elmi-texniki, ekoloji regional strategiyaları reallaşdırmaq, sosial-iqtisadi problemlərin həyata keçirilməsində dövlət yardımından istifadə edən sahibkarlara özünütənzimləmə üsulundan müstəqil istifadə etmək, resursları bir yerə cəmləməklə sistemli səmərəlilik
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları

533 Turizmdə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılması üçün vacibdir

- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kəndardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər, dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları

534 Müasir şəraitdə turizm sahibkarlığını inkişaf etdirmək üçün təşkilati quruluş kimi hansı göstəricilərdən istifadə olunur

- Strateji, sosial-iqtisadi, elmi-texniki, ekoloji regional strategiyaları reallaşdırmaq
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Sosial yardım proqramlarının həyata keçirilməsinin ilkin fəaliyyəti, milli, təşkilati potensialın inkişaf proqramının işlənməsi, informasiya sisteminin təkmilləşməsi məqsədləri
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Onun bazarını təşkil etmək və turistləri istehlak davranışına uyğun olaraq seqmentləşdirmək

535 .Texnoloji prosesin təşkilində hansı inkişaf prinsipləri gözlənilməlidir

- Tələb olunan investisiyanın ümumi həcmi, layihənin həyata keçirilməsinə yönəldiləcək və investora özünə məxsus olan investisiyanın həcmi
- Sistemli təhlil, komplekslik, optimallaşdırma, tipləşdirmə, unifikasiya və standartlaşdırma, perspektiv və fəsiləsiz inkişaf prinsipləri
- Turagentlikdə yerləşən müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən proqram təchizatı, müştərilərə avtomatik rejimdə xidmət göstərən və turagentlikdə yerləşən proqram təchizatı, turagentlikdə yerləşən avtomatik sistem və proqram təchizatı
- Xaricdə qarşılıqlı əlaqə qurmadan firmanın daxili fəaliyyətini təmin edən avtomatlaşdırılmış proqramlar

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu, istehlakçılar üçün müxtəlif istehsalçıların analoji məhsul və xidmətlərinin seçimi imkanının olması, ölçülə bilən ifadələrdə müəssisələrin məqsədlərinin ifadə olunması

536 Sahibkarlığın turizm sahəsində inkişafı necə ölçülür

- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyi
- Bu sahənin sahələr arası rəqabət mühitində gəlirliyi ilə
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Sosial-iqtisadi problemlərin həyata keçirilməsində dövlət yardımından istifadə edən sahibkarlara özünütənzimləmə üsulundan müstəqil istifadə etmək, resursları bir yerə cəmləmək
- Vahid məqsəd və bir-birini əvəz edən resursların planlaşması və istifadəsinin bazar xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla

537 . Sahibkarlıq fəaliyyəti hansı əsas meyarlardan asılı olaraq formalaşır

- Bazarı, onun əmtəə və xidmət tələbatını ödəmək və regionlarda maddi əmək potensialının səmərəli istifadə yollarını təmin etmək vəzifələri
- Ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası, resurs potensialının növü, təşkilatı idarəetmənin səmərəliliyindən
- Milli resurslar hesabına formalaşan əmtəə və xidmət təklifi, kəndardan mal təklifi və respublika əhalisinin başqa respublikaların istehlak etdiyi əmtəə və xidmətlər
- Digər sahələrə vahid sistem halında funksional əlaqələrin məqsədli proqram metodologiyasına uyğun olaraq ierarxiya prinsipləri
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması

538 Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafı dövründə dövlətin funksiyalarına aiddir

- Bazarı, onun əmtəə və xidmət tələbatını ödəmək və regionlarda maddi əmək potensialının səmərəli istifadə yollarını təmin etmək vəzifələri
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Digər sahələrə vahid sistem halında funksional əlaqələrin məqsədli proqram metodologiyasına uyğun olaraq ierarxiya prinsipləri
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək

539 Sahibkarlığın formalaşması və inkişafı prosesinin dövlət tənzimlənməsi funksiyasına daxildir

- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Bazarda hökmran mövqə tutan və mövqə subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması funksiyası
- Planlaşma, təşkilatı quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlər

540 Turizmdə sahibkarlığın idarəetmə problemləri hansı əsaslarla idarə olunur

- Alternativ qərar qəbulu, zəruri olan resursların və potensialın cəlb olunması spektri
- Regional, sahə və əhali problemləri ilə qarşılıqlı əlaqədə
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu

541 Regionların sahibkarlıq maraqları hansı məqsədləri özündə birləşdirir

- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Region əhalisinin məşğulluğu, regionun kompleks inkişafı, infrastrukturanın genişlənməsi
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi

542 Regionlarda sahibkarlıq fəaliyyətinə təşkilati quruluş olaraq daxildir

- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu
- İstehsal, xidmət, servis şirkətləri və turist təşkilatlarını təmin edən sənaye, ərzaq müəssisələri, otellər
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- Alternativ qərar qəbulu, zəruri olan resursların və potensialın cəlb olunması spektri
- İnvestisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri

543 Turizm sahibkarlığında faydalılıq hansı göstəricilər əsasında müəyyənləşir

- Məcmu tələbat və onun reallaşmasını təşkil edən turistlərin istehlak davranışı ilə
- A) Hər bir subyektin çəkdiyi əmək məsrəfləri, xərc strukturu və təsir edən elastiklik əmsalı ilə
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması əmsalı ilə
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaqla
- Planlaşma, təşkilati quruluş, obyektlər və idarəetmə mexanizmləri arasında bağlı olan elementlərin məcmusu ilə

544 Turizm sahibkarlığının prioritetləri dəyişkən olmaqla hansı göstəricilərdən asılıdır

- İnvestisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri
- Bazar diktəsi və dövlət siyasəti
- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma

545 Turizmdə sahibkarlığın dövlət tənzimlənməsinin başlıca prinsiplərinə daxildir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların dəyişmə meylləri
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Müasir sahibkarlığın səmərəli himayədarlığı, iqtisadi və sosial məqsədlərin üzvü əlaqəsinin təmin edilməsi, dövlət yardımının təminatlılığı, elastik fərqli yanaşma

546 Turizmdə sahibkarlığın dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması istiqamətlərinə aiddir

- Bazarda hökmran mövqe tutan və mövqe subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə, icra orqanlarının və təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyəti haqqında sazişlər nəticəsində təsərrüfat subyektlərinin müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması
- Sahibkarlığın fəaliyyəti və inkişafının hüquqi təminatı sisteminin formalaşması, maliyyə təminatı və müdafiəsi prosesinin dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması, infrastruktur təminatı sisteminin formalaşmasını təmin etmək
- Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit, fərdi sahibkarlara stimullaşdırıcı şərait yaratmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

547 .Turizmdə sahibkarlığın sosial-iqtisadi inkişaf baxımından qiymətləndirilməsinə aiddir

- Məqsədlərin, resursların, proqnozların mümkünlüyü və resursların dəyişmə meylləri
- Turizm məhsulu, xidmətlər və təbii resursların istifadəsinin artımına təsir gücü
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Dövlət himayəsi, onun yaratdığı şərait, turistlərin təhlükəsizliyi üçün mühit
- İnvestisiya prioritetləri, ərazi və regional inkişaf amilləri

548 Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin zəruri şərtləri hansı tələbləri meydana çıxarır

- D) Sosial müdafiə səviyyəsini artırmaq və sosial fondların formalaşdırılması üçün, bütün maliyyə-iqtisadi amillərdən istifadə prinsipi, sosial münasibət göstərmə aspektləri
- Respublikanın makroiqtisadi artımını təmin edən maddi və mənəvi nemətlərin dinamik inkişaf tempi, ona artan tələbatı ödəmək üçün istehsal və xidməti təşkil edən sahələrin tarazlı inkişaf tələbatı
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma
- C) Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

549 Turizmdə sahibkarlıq strukturuna daxildir

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma
- C)) Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilati-idarəetmə
- İqtisadiyyatın bütün sferalarında özlərinin innovasiya və risk fəaliyyətini bacaran və reallaşdıran müasir sahibkarlıq subyektlərinin formalaşması
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək

550 Turizmdə sahibkarlığın əsas istiqamətlərini və resurslardan istifadənin əlverişli variantını hazırlamağa əsas verən metodlara daxildir

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Məqsədli-proqram metodları
- Çoxsahəli, regionlararası və daha qlobal məsələlər
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait
- Özünü idarəetmə və özünümaliyyələşdirmə

551 Turizmdə sahibkarlığın idarə edilməsi hansı prinsiplərə uyğun aparılmalıdır

- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Özünü idarəetmə və özünümaliyyələşdirmə
- Meyarlar, resurs təminatı və ilkin şərait

- Çoxsahəli, regionlararası və daha qlobal məsələlər
- Məqsədli-proqram metodları

552 Turizm müəssisələrində təşkilatı-iqtisadi idarəetmənin sahibkarlıq səviyyəsində əsas meyarına daxildir

- D)idarəetmə mexanizmləri
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
-) Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri

553 Turizm müəssisələrində amortizasiya ayrılımlarının xüsusi çəkisi hansı göstəricilər əsasında müəyyən olunur

- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri ilə
- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilatı-idarəetmə vasitəsi ilə
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi ilə
- Əsas fondların aşınma dərəcəsi və elmi-texniki tərəqqinin mənəvi aşınmaya təsir gücü ilə
- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri vasitəsi ilə

554 .Turizm sferasında sahibkarlığın inkişafının maliyyə mexanizmlərini təşkil edən göstəricilərə daxildir

- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri
- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilatı-idarəetmə mexanizmləri
- Əsas fondların aşınma dərəcəsi və elmi-texniki tərəqqinin mənəvi aşınmaya təsir gücü
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi

555 Turizmdə sahibkarlığın tənzimlənməsi hansı əsaslarla həyata keçirilir

- Əsas fondların aşınma dərəcəsi və elmi-texniki tərəqqinin mənəvi aşınmaya təsir gücü ilə
- Dövlətin səlahiyyətində olan iqtisadi və idarəetmə mexanizmləri vasitəsi ilə
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi ilə
- Bazar iqtisadiyyatı şəraitində azad rəqabət və bazar tələbinə uyğun istehsal proqramları, onların təmin olunması üçün təşkilatı-idarəetmə mexanizmləri əsasında
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri ilə

556 Turizmdə sahibkarlığın tənzimlənməsi problemlərini həll etmək üçün hansı modellər hazırlanır

- Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblər

557 .Turizm sahibkarlığında makromodellər vasitəsilə hansı problemlərin həlli həyata keçirilir

- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- C)) Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluğunu formalaşdırmaq
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi

558 .Turizm sahibkarlığında mikroiqtisadi modelləri fərqləndirən fikirlərə aiddir

- Özünü idarəetmə və özünümaliyyəşdirmə məsələləri
- Çoxsahəli, regionlararası və daha qlobal məsələləri
- İqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma sistemi
- Risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Məqsədli-proqram metodları

559 Turizmdə sosial-iqtisadi inkişaf problemlərinin həllində sahibkarlığın mikro səviyyəli effekti necə müəyyən olunur

- Respublikanın makroiqtisadi artımını təmin edən maddi və mənəvi nemətlərin dinamik inkişaf tempi, ona artan tələbatı ödəmək üçün istehsal və xidməti təşkil edən sahələrin tarazlı inkişaf tələbatı
- A)) Gəlirlər formalaşır, müəssisənin davamlı inkişafı təmin olunur, müəssisədə işləyənlərin həyat səviyyəsi təmin olunur, regionların, şəhər əhalisinin təminat səviyyəsi yaxşılaşır
- İqtisadi artımı təmin etmək baxımından potensial resurslar kimi formalaşdırılır, mövcud şəraitdə səmərəli investisiya qoyuluşlarını, onların istifadəsinin əsas istiqamətləri kimi qəbul olunur, layihələşdirilir
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Sahibkarlığın fəaliyyəti və inkişafının hüquqi təminatı sisteminin formalaşması, maliyyə təminatı və müdafiəsi prosesinin dövlət tənzimlənməsi sisteminin formalaşması

560 Turizm sahibkarlığında prioritetliliyin zəruriliyi hansı mövqelərdən qiymətləndirilir

- Sahibkarlığın fəaliyyəti və inkişafının hüquqi təminatı sisteminin formalaşması
- İqtisadi artımı təmin etmək baxımından potensial resurslar kimi formalaşdırılır, mövcud şəraitdə səmərəli investisiya qoyuluşlarını, onların istifadəsinin əsas istiqamətləri kimi qəbul olunur, layihələşdirilir, regionların sosial-iqtisadi inkişafını təmin etmək üçün istifadə olunur
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək
- Gəlirlər formalaşır, müəssisənin davamlı inkişafı təmin olunur, müəssisədə işləyənlərin həyat səviyyəsi təmin olunur, regionların, şəhər əhalisinin təminat səviyyəsi yaxşılaşır
- Respublikanın makroiqtisadi artımını təmin edən maddi və mənəvi nemətlərin dinamik inkişaf tempi, ona artan tələbatı ödəmək üçün istehsal və xidməti təşkil edən sahələrin tarazlı inkişaf tələbatı

561 «Azərbaycan dövləti bazar münasibətləri əsasında iqtisadiyyatın inkişafına şərait yaradır, azad sahibkarlığa təminat verir, iqtisadi münasibətlərdə inhisarçılığa və haqsız rəqabətə yol vermir» maddəsi hansı qanunvericilik aktında öz əksini tapmışdır

- İnfrastruktur təminatı sisteminin formalaşmasını təmin etmək barədə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 8-ci maddəsində
- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 15-ci maddəsində
- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 8-ci maddəsində
- Regionların sosial-iqtisadi inkişaf Proqramının 15-ci maddəsində
- Regionların sosial-iqtisadi inkişaf Proqramının 8-ci bölməsində

562 .Turizmdə sahibkarlığın inkişafının maliyyə mexanizmini hansı göstəricilər təşkil edir

- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi, mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitlərinin istifadəsi
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma

563 .Ümumdünya Turizm Təşkilatında turizm marketinqinin hansı əsas funksiyaları fərqləndirilir

- Müştərilərlə əlaqənin yaradılması, iqtisadi inkişaf strategiyası və strateji planlaşdırma
- Müştərilərlə əlaqənin yaradılması, inkişaf, nəzarət
- Çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi və maksimum sosial nəticələrin əldə edilməsi
- Mənfəətin bölgüsü və büdcə vəsaitinin istifadəsi istiqamətləri
- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşma

564 Turizm sahibkarlığında marketinq mühitinin əks etdirilməsi planları özündə hansı göstəriciləri birləşdirir

- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər, empirik material əsasında uyğunluğun yoxlanılması, makroiqtisadi həll alqoritminin tərtib edilməsi
- A)) Yaxın ətraflarda əks etdirilməli zonaların təyini, informasiya yığımının mənbə və metodlarının müəyyən edilməsi və onun kim tərəfindən yığılması və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığını proqramının reallaşdırılması
- B) Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığını proqramının reallaşdırılması
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən haqqlar, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

565 İqtisadi artımın intensiv tipinə aid olan amillər necə qruplaşdırılır

- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün effektiv şərait yaratmaq
- ETT-nin sürətləndirilməsi, işçilərin ixtisasının artırılması, əsas və dövriyyə fondlarından effektiv istifadə, turizm müəssisəsinin fəaliyyətinin təşkilinin yaxşılaşdırılması hesabına onun effektivliyinin yüksəldilməsi
- Sahibkarlığın strukturu və dinamikasını təhlil etmək, inkişafını proqnozlaşdırmaq, səmərəliliyi müəyyən etmək, sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət
- İnformasiya yığımının mənbə və metodlarının müəyyən edilməsi və onun kim tərəfindən yığılması və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət, verilənlərin yığını proqramının reallaşdırılması
- Gəlirlərin bölgüsü, təbii sərvətlərin təkrar istehsalı üçün mülkiyyətçiyə və dövlətə keçirilən ödənmələr, ekoloji tarazlıq və digər təhlükəsizlik məsələləri üzrə milli qanunlar və standart tələblərə uyğunluq

566 Turizmin inkişafında mənəvi dəyərlərin maddi-texniki elementlərinə aiddir

- Dövlətin yığım vəsaiti və əhalinin şəxsi əmlakının və yığımlarının dəyişilməsi hesabına cari illərdə istifadə olunan əmtəə və xidmət miqdarı
- İnsan ləyaqətinə hörmət hüququ kimi azadlıqların verilməsi, xalqların öz müqəddəratlarını həll etməyə hörmət
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommərasiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər

- Yerli məhsul və xidmətlərin, torpaq və digər təbii resursların qiymətlərinin yüksəldilməsi, turizm məhsullarının idxalı zamanı ölkədən valyuta axınları
- Bazarın seqmentləşməsi əhalinin öz mədəni irsinə marağı artırmaq

567 .Mədəniyyət sferasının inkişafının prinsiplərinə daxil edilir

- Ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- Şərlə kənd arasındakı fərqin aradan götürülməsi üçün mədəniyyət və incəsənət sahələrindən daha geniş istifadə olunması
- Öz iştirak payı, risklərin bölgüsündə rolu və əldə olunan nəticənin mənimsənməsində ədalətli bölgü sistemi
- Peşəkar incəsənət, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət
- Ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər, zamanətli və ya güzəşfli kreditlərin verilməsi

568 .Mədəniyyət və incəsənət sektorunda bədii özfəaliyyətin komponentlərinə daxil olan göstəricilərə aiddir

- Stimullaşdırma yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf
- Təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət, peşəkar incəsənət, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid
- Əhalinin daha çox hissəsinin bu sahələrin xidməti ilə əhatələnməsi və onun yaxşılaşdırılması
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- Dövlət maraqları, region maraqları, əhalinin maraqları, turizm subyektinin maraqları, xalq incəsənəti, özfəaliyyət yaradıcılığı, bədii tənqid, təşkil olunmamış bədii özfəaliyyət

569 Pullu dərnəklərin gəlirləri mədəniyyət və incəsənət müəssisələrində aşağıdakı kimi qruplaşdırılır

- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- Pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul, iştirakçıların və valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı
- Bazarda hökmran mövqe tutan və mövqe subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri
- Ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu, vaxtli-vaxtında hesabatların verilməsi
- Yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri dayanıqlı inkişaf etdirmək üçün şərait yaratmaq

570 Mədəniyyət və incəsənət sektorunda dərnəklərin təşkili zamanı hansı rəsmiyyətçilik formalarından istifadə edilir

- Təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, inventar və maddi sərvətlərin uçotu
- Kadrların uçotu üzrə sənədlər, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Pullu konsertlər, kütləvi mühazirələr, rəqs gecələri, tamaşalar, teatr kostyumlarının kirayəsi, rekvizit, idman avadanlığının kirayəsi
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması

571 Mədəniyyət və incəsənət sektorunda həvəskar birliklərin prinsiplərinə aşağıdakılar aiddir

- Bazarda hökmran mövqe tutan və mövqe subyektlərinin yaranmasının məhdudlaşdırılması tədbirləri, idarəetmə

- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət
- İstehsal sferasında sahibkarlıq strukturlarını müdafiə etmək, məqsədyönlü istiqamətləndirmək
- Qismən öz xərcini ödəmə prinsipi əsasında, tam öz xərcini ödəmə prinsipi əsasında
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər

572 .Mədəniyyət və incəsənət sektorunda hansı təşkilatlar təsisçilik hüququna malikdirlər

- Regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Kitabxanalar, məktəblər, mənzil-istismar təşkilatları, həmkarlar ittifaqı, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqları
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı

573 .Mədəniyyət sektorunda «Xalq özfəaliyyət kollektivi haqqında əsasnamə»də hansı ümumi qaydalar mövcuddur

- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Ştat-nomenklatura sistemi və maliyyələşdirmə məsələləri
- Pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

574 Mədəniyyət və incəsənət sektorunda büdcə maliyyələşdirilməsi hansı istiqamətlər üzrə həyata keçirilir

- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, digər ictimai təşkilatlar və yaradıcılıq ittifaqlarının maliyyə mənbələri
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər
- Mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar və s.
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

575 .Mədəniyyət və incəsənətin müəssisələrinin dolaylı maliyyələşmə mənbələrinə aiddir

- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı
- Zəmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə güzəştlər
- Milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Dəmək iştirakçılarının və ya burada təlim alan uşaqların valideynlərinin ödədikləri üzvlük haqqı, habelə pullu bədii özfəaliyyət konsertlərindən və tamaşalarından daxil olan pul
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları

576 Mədəniyyət və incəsənət sektorunda maliyyələşmənin qeyri-dövlət mənbələrinə aiddir

- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri, gənclər evi və sarayları, kitabxanalar, məktəblər
- B)) Kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər, lisenziyalaşdırmadan əldə edilən mədaxil
- Mədəniyyət müəssisələrinə tətbiq olunan vergi güzəştləri, həm təşkilatlara, həm də ayrı-ayrı mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli

577 Turist-ekskursiya təşkilatlarında maliyyə intizamına riayət olunması göstəricilərinə aiddir

- Turist kontingentinin tələbinin uyğun mövcud şəraiti nəzərə alınmaqla tədqiqi və planlaşması
- Əmək haqqı fondu israf edilməməlidir, xəzinə əməliyyatları və uçotun bütün növləri düzgün aparılmalıdır, ştat cədvəli pozulmamalıdır
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları

578 Mədəni sferada menecerin peşəkarlıq göstəricilərinə aiddir

- Vəsaitlər ciddi olaraq məqsədli xərclənməlidir, ştat cədvəli pozulmamalıdır
- Təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması, əmlakın uçotu, vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması
- İl üçün təlim-tərbiyə işi proqramları və planları, kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli
- Mədəniyyət, idman orqanları və müəssisələri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri
- Dövlət müəssisələri ilə müştərək şəkildə layihə və tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün kommersiya təşkilatlarından daxil olan vəsaitlər

579 Mədəniyyət və incəsənət sektorunda büdcə vəsaitlərinin mənbələrinə aiddir

- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər
- Pullu konsertlər, kütləvi mühazirələr, rəqs gecələri, tamaşalar, teatr kostyumlarının kirayəsi, rekvizit, idman avadanlığının kirayəsi
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər
- Mədəniyyət fəaliyyəti üçün buraxılan vəsaitlərin vaxtında istifadə olunması, təşkilat və idarələrlə, ayrı-ayrı şəxslərlə haqq-hesabların aparılması
- Dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi

580 Mədəniyyət və incəsənət sektorunda məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələri hansı istiqamətlərdə pullu xidmətlər təklif edir

- Əhalinin mədəni tələbatlarını ödəmək üçün mübarizə aparırlar, dövlət qanunçuluğu əsasında hərəkət edir
- Həvəskar biliklər və maraq klubları, təbiət elmləri bilikləri, ixtiraçılar
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması, yeniliklər
- Məqsədyönlü istiqamətləndirmək, stimullaşdırmaq yolu ilə innovasiya əsasında istehsal edilən, yüksək keyfiyyətli turməhsul və xidmətlərə təklifləri
- Vergi güzəştləri, təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə icarə haqqı və kommunal xidmətlərin ödənilməsi üzrə edilən güzəştlər

581 Turizm müəssisə və təşkilatlarında idarəetmənin prinsiplərinə aiddir

- Mühazirələr, mədəniyyət, incəsənət, ədəbiyyat, diyarşünaslıq, tibb, pedaqogika və s. məsələlər üzrə əhaliyə xidmətlər
- Tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyələşdirmə prinsipləri və rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərir, mədəni tələbatı ödəmək üçün mübarizə aparırlar
- Sosial-iqtisadi inkişafın optimal variantının əsasını formalaşdırmaq və onun hansı dəqiqliklə yığım prosesini təkrarlamasına nəzarət
- Sosial-iqtisadi təhlil, bərabərlik və qeyri-bərabərlik sisteminin formalaşdırılması
- Dövlət büdcəsinin formalaşdırılması, mədəni idman inventarının alınması, musiqi alətlərinin, tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərgilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi əsasında

582 Turizm müəssisə və təşkilatlarında planlar tərtib edilərkən hansı normativlərdən istifadə edilir

- Tədris avadanlığının, səhnə geyimlərinin, eləcə də reklam, sərgilərin tərtibatı, nəqliyyat xərclərinin ödənilməsi normativləri
- Göstərilən xidmətlərin növ və həcmi sahəsində dövlət sifarişləri
- Mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Gömrük normativləri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqı normativləri, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric normativləri
- Turizm fəaliyyətin bəzi növlərinin lisenziyalaşdırılması normativləri

583 Turizm müəssisə və təşkilatlarında tariflərin təsdiq olunması üçün maliyyə orqanlarına hesablamalardakı məlumatlara aiddir

- Mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi, kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi
- Valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların, yetim uşaqların üzvlük haqqından azad edilməsi, əlavə vəsaitdən dərnək işçilərinin mükafatlandırılması
- Gömrük bəyannaməsi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Dövlətin iqtisadi və sosial inkişaf planına uyğun olaraq qurulur, tam təsərrüfat hesabı və özünümaliyyələşdirmə prinsipləri
- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası

584 İstirahət parklarının müdiriyyəti dərnəklər təşkil edərkən hansı rəsmiyyətçilik qaydalarına riayət etməlidirlər

- Kollektiv və fərdi məşğələlər cədvəli, dərnəyin işi üzrə uçot jurnalı, iş uçotu tabeli, dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, ərazidəki idmançıların uçotu
- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Gömrük bəyannaməsi, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası
- Dərnək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jurnalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbzi, ekspertizanın rəyi

585 Turizm və sosial-mədəni xidmətlərində ekskursiya müəssisələrinin maliyyələşdirilməsi bölmələrinə aiddir

- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, pullu dərnəklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetası, milli və regional əhəmiyyətli mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi
- Kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsi, mədəni proqramların maliyyələşdirilməsi, mədəniyyət sferasının təşkilat və idarələrinin cari məsrəflərinin maliyyələşdirilməsi
- Mədəniyyət idarələri şəbəkəsinin inkişafı ilə bağlı kapital qoyuluşları və sosial yardımlar, dotasiyalar
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri

- Təşkilatlara, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri, sosial yardımlar, dotasiyalar

586 .Rekreasiya ehtiyatlarının qiymətləndirilməsində istifadə edilən strategiyalar hansı meyarlardan asılı olaraq fərqləndirilir

- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət
- Rəqabət, çeşid, coğrafi, stimullaşdırıcı
- Sınaq, nəzarət, qiymətləndirmə, stimullaşdırma
- Xidmət, məmulat, turizm məhsulları, icra edilən istehsalat və məişət xidmətləri, istehsalın texnoloji proseslər
- Əvəz edən, ləğv edən, qayıdan, kəşf edilən, retrotəbiiq

587 Rekreasiya ehtiyatlarının turizm destinasiyalarının inkişafında ticarət kanallarının qarşılıqlı münasibətlərində yarana biləcək problemlərin həlli üçün marketoloqlar hansı tədbirləri üstün tuturlar

- Strateji inkişaf məqsədlərinə nail olunmasına yönəldilmiş real investisiya layihələrinin məcmusu
- Destinasiyada müxtəlif xidmətlərin necə və hansı səbəbdən meydana çıxmasını, makroiqtisadiyyat baxımından onun iştirakçılarının kim olması, bölüşdürmə kanalında hazırda baş verən əsas dəyişikliklərin və onların inkişaf meyllərinin xarakterini təsəvvür etmək
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq
- Həyat dövriyyəsinin hər fazası üzrə şirkətin satışı və gəlirləri arasında faiz nisbətini müəyyən etməsi, dəyişikliklərin hesablanması
- Xidmətlərin göstərilməsini nəzərdə tutan konkret layihənin olması

588 Rekreasiya subyektlərində investisiya fəaliyyətinin inkişafın müəyyən dövrü üçün investisiya proqramlarının formalaşdırılmasına daxildir

- Vergi qanunvericiliyi tələblərinin nəzərə alınması, sosial sferaya aid dövlət qanunvericiliyinin tələblərinin nəzərə alınması, cəmiyyətin digər sferalarını tənzimləyən dövlət qanunlarının nəzərə alınması
- Strateji inkişaf məqsədlərinə nail olunmasına yönəldilmiş real investisiya layihələrinin məcmusu
- Xidmətlərin göstərilməsini nəzərdə tutan konkret layihənin olması
- Müəssisənin strateji inkişaf konsepsiyasının iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- İctimai əhəmiyyətli məhsul və xidmət istehsalçısı kimi öz missiyasını yerinə yetirərkən uğur qazanmaq, rəqabət şəraitində rentabellik və iqtisadi sabitliyin təmin edilməsi

589 .Rekreasiya ehtiyatlarının həyat dövriyyəsinin mövqeyini müəyyənləşdirərkən bazar tənzimləməsi həyat dövriyyəsinin profilini şirkətin bütün məhsulu çərçivəsində inkişaf etdirməkdə davam edir ki, bu da özündə hansı iqtisadi parametrləri ümumiləşdirir

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu
- Həyat dövriyyəsinin hər fazası üzrə şirkətin satışı və gəlirləri arasında faiz nisbətini müəyyən etməsi, dəyişikliklərin hesablanması və sonrakı dövrlər üçün mənfəətin layihə və ixtisasını əldə etmək məqsədilə son 3-5 il ərzində ixtisasın müəyyən edilməsi
- Destinasiyada müxtəlif xidmətlərin necə və hansı səbəbdən meydana çıxmasını, makroiqtisadiyyat baxımından onun iştirakçılarının kim olması, bölüşdürmə kanalında hazırda baş verən əsas dəyişikliklərin və onların inkişaf meyllərinin xarakterini təsəvvür etmək
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ekoloji cəhətdən saf təbiət resurslarından istifadə etməyə üstünlük vermək
- Hər hansı bir ölkə vətəndaşlarının səfər etdiyi ölkələrdə turizm məhsulu və xidmətlərin əldə olunmasına, xidmət üçün zəruri malların idxalına, ölkədən gedən turistlərin xarici nəqliyyat kompaniyaları tərəfindən daşınması, başqa ölkələrdə turizmin inkişafı istiqamətində investisiya qoyuluşları

590 .İqtisadi artım tendensiyasına görə rekreasiya müəssisələri qarşısında qoyulmuş vəzifələrə daxildir

- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət

- Destinasiyada müxtəlif xidmətlərin necə və hansı səbəbdən meydana çıxmasını, makroiqtisadiyyat baxımından onun iştirakçılarının kim olması
- Turizm sahəsinin mövcud vəziyyəti, onun təkmilləşməsi və inkişafını müəyyən edən amillər, resurslar, təşkilati idarəetmə prinsipləri, turizm sahəsində prinsiplər və kompleks münasibətlər
- Destinasiyada bölüşdürmə kanalında hazırda baş verən əsas dəyişikliklərin və onların inkişaf meyllərinin xarakterini təsvir etmək
- Gəlirləri artırmaq, rentabelliği yüksəltmək, bazarda payı artırmaq və müəssisə sahiblərinin əldə etdikləri gəlirlər hesabına bu payı maksimumlaşdırmaq

591 Rekreasiya müəssisələri yaradılarkən ərazinin keyfiyyətə qiymətləndirilməsi necə adlandırılır

- Rekreasiya turlarının təbii, texniki və sosial-iqtisadi göstəricilər məcmusu formasında
- Rekreasiya bonitirovkası
- Rekreasiya resursları
- Rekreasiya turları
- Destinasiyada müxtəlif xidmətlərin necə və hansı səbəbdən meydana çıxması

592 Rekreasiya təsərrüfatını inkişaf etdirmək üçün təbii, texniki və sosial-iqtisadi göstəricilər məcmusu necə qruplaşdırılır

- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət formasında
- Rekreasiya resursları formasında
- Rekreasiya turlarının təbii, texniki və sosial-iqtisadi göstəricilər məcmusu formasında
- Rekreasiya bonitirovkası formasında
- Destinasiyada müxtəlif xidmətlərin necə və hansı səbəbdən meydana çıxmasını, makroiqtisadiyyat baxımından onun iştirakçılarının kim olması

593 Marşrut üzrə istirahətin passiv elementlərindən istifadə olunmaqla istifadə olunan turist səyahətlərinə aiddir

- Əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi
- Rekreasiya turları
- Rekreasiya resursları
- Rekreasiya bonitirovkası
- Rekreasiya elementləri

594 Rekreasiya coğrafiyası necə təsnifləşdirilir

- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi yolu ilə
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət
- Turizm sahəsinin mövcud vəziyyəti, onun təkmilləşməsi və inkişafını müəyyən edən amillər, resurslar, təşkilati idarəetmə prinsipləri
- Səfər edilən ölkənin təbii, mədəni, sağlamlaşdırma obyektləri və turistlərin ayrı-ayrılıqda və ya kompleks halında tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən, onların fiziki və mənəvi qüvvələrinin bərpası
- Əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində

595 Rekreasiya ehtiyatlarının ərazi baxımından tədqiqi hansı istiqamətlərdə baş verir

- Əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində
- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi yolu ilə
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət
- Turizm sahəsinin mövcud vəziyyəti, onun təkmilləşməsi və inkişafını müəyyən edən amillər, resurslar, təşkilati idarəetmə prinsipləri
- Səfər edilən ölkənin təbii, mədəni, sağlamlaşdırma obyektləri və turistlərin ayrı-ayrılıqda və ya kompleks halında tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən, onların fiziki və mənəvi qüvvələrinin bərpası

596 .Rekreasiya ehtiyatlarının ərazi baxımından tədqiqat obyektini kimi hansı sistemlər əsas götürülür

- Operativ nəqliyyat və rabitə, regionun sabilliyi, beynəlxalq prestij və məşhurluq, mədəni-tarixi atmosfer, təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, otellərin keyfiyyət standartları, qida və xidmət sahələrinin təşkili
- Turizm sahəsinin mövcud vəziyyəti, onun təkmilləşməsi və inkişafını müəyyən edən amillər, resurslar, təşkilati idarəetmə prinsipləri, turizm sahəsində prinsiplər və kompleks münasibətlər
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət
- Səfər edilən ölkənin təbii, mədəni, sağlamlaşdırma obyektləri və turistlərin ayrı-ayrılıqda və ya kompleks halında tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən, onların fiziki və mənəvi qüvvələrinin bərpası
- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsi

597 Turist-rekreasiya fəaliyyəti necə təsnifləşdirilir

- Məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi kimi yerli resursların xarici istehsalçılar və yaxud əhalinin xarici turizm xidmətindən istifadə istiqamətlərində öyrənilməsidir
- Rekreasiya resurslarından və onunla bağlı maddi-texniki bazadan istifadə nəticəsində həyata keçirilən insan fəaliyyətinin müstəqil hissəsi, insanların rekreasiya tələbatlarının ödənilməsinin yeni üsullarının məcmusudur
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamətlər şəklində
- Turizm sahəsinin mövcud vəziyyəti, onun təkmilləşməsi və inkişafını müəyyən edən amillər, resurslar, təşkilati idarəetmə prinsipləri, turizm sahəsində prinsiplər və kompleks münasibətlər formasında
- Səfər edilən ölkənin təbii, mədəni, sağlamlaşdırma obyektləri və turistlərin ayrı-ayrılıqda və ya kompleks halında tələb və ehtiyaclarını təmin edə bilən, onların fiziki və mənəvi qüvvələrinin bərpası və inkişafına kömək edə bilən digər obyektlər məcmusudur

598 Destinasiyada fəal rekreasiyanı təsnifləşdirin

- Mədəni-tarixi atmosfer, təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, otellərin keyfiyyət standartları, qida və xidmət sahələrinin təşkili
- Strateji inkişaf məqsədlərinə nail olunmasına yönəldilmiş real investisiya layihələrinin məcmusu
- Bədən tərbiyəsi və sağlamlaşdırıcı növlər, turist-ekskursiya, sanatoriya-kurort
- Coğrafi mövqe, relyef, landşaft, iqlim, su obyektləri, mineral sular, müalicə palçıqları və s.
- Operativ nəqliyyat və rabitə, regionun sabilliyi, beynəlxalq prestij və məşhurluq

599 Turist-rekreasiya potensialının imkanlarının qiymətləndirilməsində hansı göstəricilərdən istifadə olunur

- Xarici mühit amillərindən müdafiə, dəyişən xarici mühit şəraitində insanın yaşaması üçün şəraitə adaptasiya, ətraf mühit amillərinin insana və bəşəriyyətə olan təsiri və s.
- Operativ nəqliyyat və rabitə, regionun sabilliyi, beynəlxalq prestij və məşhurluq, mədəni-tarixi atmosfer, təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, otellərin keyfiyyət standartları, qida və xidmət sahələrinin təşkili
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət
- Yataq yerlərinin sayı, ilk növbədə bərpa olunmayan təbii sərvətlərin istehsalının dinamikası, yeni infrastruktur obyektlərinə tələbat, enerji və su təchizatı imkanları

600 Kurortların rekreasiya tutumunun müəyyənləşdirilməsində hansı göstəricilərdən istifadə edilir

- Operativ nəqliyyat və rabitə, regionun sabilliyi, beynəlxalq prestij və məşhurluq, mədəni-tarixi atmosfer, təbii-iqlim cazibəsi, saf ətraf mühitin olması, otellərin keyfiyyət standartları, qida və xidmət sahələrinin təşkili
- Yataq yerlərinin sayı, ilk növbədə bərpa olunmayan təbii sərvətlərin istehsalının dinamikası, yeni infrastruktur obyektlərinə tələbat, enerji və su təchizatı imkanları

- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq, ekoloji cəhətdən saf təbiət resurslarından istifadə etməyə üstünlük vermək, turizm fəaliyyətində ətraf mühitə ziyan vurmamaq, turlar proqramına ekoloji maariflənmənin, təhsilin və sağlam həyat tərzinin təbliği elementlərini daxil etmək
- Xarici mühit amillərindən müdafiə, dəyişən xarici mühit şəraitində insanın yaşaması üçün şəraitə adaptasiya, ətraf mühit amillərinin insana və bəşəriyyətə olan təsiri və s.
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət

601 Rekreasiya ehtiyatlarının sosial-iqtisadi nəticələrinə aid edilir

- Turizm sahəsinin mövcud vəziyyəti, onun təkmilləşməsi və inkişafını müəyyən edən amillər, resurslar, təşkilati idarəetmə prinsipləri, turizm sahəsində prinsiplər və kompleks münasibətlər
- Turizm və ekskursiyalarla, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların, sağlamlıq müəssislərinin muzeylərin, kinoteatrların və s. xidmətlərdən istifadə edənlərin sayının artması, əhaliyə göstərilən rekreasion xidmətlərinin həcmnin artması
- Turkompleks yerləşdiyi regionun sosial-iqtisadi rifahını, davamlı ekoloji inkişafını saxlamaq
- Xarici mühit amillərindən müdafiə, dəyişən xarici mühit şəraitində insanın yaşaması üçün şəraitə adaptasiya, ətraf mühit amillərinin insana və bəşəriyyətə olan təsiri və s.
- Əhalinin rekreasiya fəaliyyətinin inkişafı və ərazi təşkili qanunauyğunluqlarını öyrənən elmi istiqamət

602 Bakı şəhərindəki arixi-mədəni memarlıq abidələrinə aşağıdakılar aid edilir:

- Mömünə Xatun Türbəsi, "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kırxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kırxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- "İsmailiyyə" binası, Koroğlu qalası, Şəki Xan Sarayı, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Mömünə Xatun Türbəsi, Kırxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- Koroğlu qalası, "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kırxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası
- Şəki Xan Sarayı, "İsmailiyyə" binası, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, "Səadət sarayı", Kırxa binası, keçmiş şəhər Dumasının binası, Sinemotoqraf binası

603 Turizm və sosial-mədəni xidmətlərinin təşkilində mədəniyyət və incəsənət müəssislərinin dolayı maliyyələşdirilməsinin inkişafı hansı dotasiyalar hesabına həyata keçirilir

- Dəmək rəhbərlərinin əmək müqavilələri, kadrlar uçotu üzrə sənədlər, pullu dəməklərin işi üzrə mədaxil və məxaric smetasının layihəsi
- Güzəştlər, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi
- Kadrlar uçotu üzrə sənədlər, üzvlük haqqı üzrə uçot jumalı və üzvlük haqqının ödənilmə qəbz, pullu dəməklərin işi üzrə məxaric smetası
- Əsaslı vəsait qoyuluşu, ana və uşaqların mühafizəsi, sanitariya tədbirlərinin reallaşdırılması
- Təşkilatlara, mədəniyyət xadimlərinə, gənc yaradıcılara qrantlar, vergilər, sosial müdafiə xərcləri, əmanətli və ya güzəştli kreditlərin verilməsi

604 Turların təşkili zamanı memarlıq şəhərsalma ekskursiyalarına daxildir

- Fərdi və qrup şəklində, yerli əhali, gəlmə turistlər, yaşlılar, məktəblər üçün
- Müəyyən tarixi dövrün memarlıq əbidələrinin nümayişi, bir memarın yaradıcılığını əks etdirən müasir memarlıq nümunələrinin nümayişi
- Tarixi-ölkəşünaslıq, arxeoloji, maddi tarixi mənbələrin nümayişi, etnoqrafik, hərbi-tarixi, tarixi-bioqrafik, tarixi muzeylər ekskursiyaları
- Ədəbi-bioqrafik, ədəbi-tarixi, milli ədəbiyyatın inkişafının müəyyən dövrlərini açıqlayan ekskursiyalar, ədəbi-bədii
- İstehsalat-tarixi, istehsalat-iqtisadi, istehsalat-texniki, şagirdlər üçün peşə yönümlü

605 Turizmdə resursların ədalətli bölünməsinə təmin edən liberal bazar iqtisadiyyatının qurulması üçün hansı vəzifələr müəyyənləşdirilmişdir

- Zəhmətkeşlərin gəlirlərinin artması, turizmin ekoloji cəhətdən zərərsiz olması, asudə vaxtdan səmərəli istifadə
- Dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya, ekoloji təhlükəsizliyin təmin olunması, tarazlı iqtisadi inkişafın təminatı, əhəlinin layiqli həyat səviyyəsinə nail olunması
- İstehlak dəyərlərinin yaradılması ilə əlaqədar olmayan sahələr
- Yeni istehlak dəyəri yaradan, əvvəl yaradılmış istehlak dəyərlərinin saxlanılması və bərpası ilə məşğul olan sahələr
- Mülkiyyətdən, sahibkarlıq fəaliyyətindən, vergilər və gömrük rüsumları hesabına əldə olunan gəlir mənbələri hesabına inkişaf istiqamətinin müəyyən olunması

606 Turizmin dövlət tənzimlənməsi hansı göstəriciləri nəzərə almaqla reallaşır

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- B)) Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətlərini
- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

607 .Bütövlükdə turizm siyasəti əhatə edir

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

608 Dövlətin uzunmüddətli turizm siyasəti müəyyənləşdirir

- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini
- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətlərini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini

609 Turist xidmətlərin müvafiq səviyyəsinin təmin olunması kimi dövlətin müvafiq qanunvericiliyinə daxildir

- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini
- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətləri
- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini

610 . Dövlətin uzunmüddətli turizm siyasəti nəzərdə tutur

- Lisenziyalıdırma, standartlıdırma və sertifikatlaşdırma
- Turizm sahəsində geniş miqyaslı tədbirlərin və turizm sənayesinin inkişafında köklü islahatların həyata keçirilməsini
- Ölkə iqtisadiyyatının daxili və inteqrasiya potensialının perspektiv istiqamətləri

- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini, əsas amillərinin təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektlərini
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

611 Dövlətin turist siyasəti zaman amillərindən asılı olaraq necə qruplaşdırılır

- Lisenziyalandırma, standartlandırma və sertifikatlaşdırma
- Qısamüddətli və uzunmüddətli
- Təkrar istehsalının nəzəri və metodoloji aspektləri
- Geniş miqyaslı, cari, və perspektiv
- Struktur dəyişmələrinin və islahatların əsas istiqamətlərini

612 Dövlətin turist siyasətində dövlət proqramları nə üçün istifadə olunur

- Qoruq, yasaqlıq və milli parkların rekrasion istifadəsi məqsədilə
- Konseptual və konkret məqsədləri həll etmək məqsədilə
- Kommersiya və qeyri-kommersiya marketinqi, onların fərqləndirilməsi
- İstirahət edənlərə əylənmək imkanının verilməsi, fərdi yorğunluq hissindən azad olunması məqsədilə
- Kommersiya bölməsində turizm xidmətinin risk xüsusiyyətlərinə görə

613 Dövlətin turizm siyasətində turist strategiyası hansı iqtisadi manevrləri müəyyənləşdirir

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkilini
- Dövlətin turizm inkişafının yenidən təşkili sahəsinə əsas təsirlərini və hərəkətlərini
- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsini
- Turizm konsepsiyasının inkişafı, turizm növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması, konkret tədbirlərin məqsədə çatmasında rolunun təşkili və planlaşması, turizmin dövlət tənzimlənməsi
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini

614 Dövlətin turizm siyasətinin əsas istiqamətləri hansı mexanizmləri müəyyənləşdirməklə təyin olunur

- Turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərində reklam xidmətlərinin təşkili, müəssisələr arasında azad rəqabətin mövcudluğu
- Dövlətin turizm inkişafının yenidən təşkili sahəsinə əsas təsirlərini və hərəkətlərini
- İqtisadi-sosial inkişafın tərkib hissəsi olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının möhkəmlənməsi istiqamətlərini
- A) növləri üçün kompleks məqsədli proqramların hazırlanması və reallaşması
- Dövlətin investisiyasının kadr potensialına istifadəsi, turizmin maddi-texniki bazasının təkmilləşməsi və milli turist məhsulunun dünya rəqabəti şəraitində yerinin möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük siyasətinin təkmilləşməsi, xarici və daxili investisiyanın axınına stimül yaradılması